ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1263

12.3.1976. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVII

5 динара

КОМПЛЕТАН СТРИП

ЛАЖНИ ДИК ТЕРПИН

Ripley

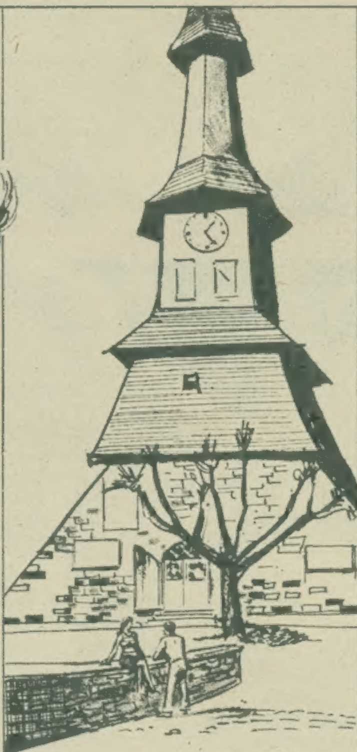
Веровали или не!

Др

БЕНЏАМИН РАШ

(1745-1813) ЈЕДАН ОД ПОТПИСНИКА АМЕРИЧКЕ ДЕКЛАРАЦИЈЕ НЕЗАВИСНОСТИ, САМ ЈЕ ЗА ВРЕМЕ ЈЕДНЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЖУТЕ ГРОЗНИЦЕ СПАСАО 6.000 ЖИВОТА.

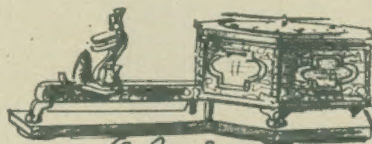
ЗГРАДА ОПШТИНЕ

У ТРЕЊАКУ, У ФРАНЦУСКОЈ, СЛУЖИЛА ЈЕ НАЈПРЕ КАО ЦРКВА, А ЗА ТИМ ИЗВЕСНО ВРЕМЕ И КАО ЗАТВОР.

ГРЕЈТ РИПАБЛИК

НАЈВЕЋИ КЛИПЕР КОЈИ ЈЕ ИКАД САГРАЂЕН – ИМАО ЈЕ 4556 ТОНА И КАТАРКУ ВИСОКУ 40 МЕТАРА С ОБИМОМ ОД 125 САНТИМЕТАРА – ИЗГОРЕО ЈЕ У БОСТОНСКОЈ ЛУЦИ ПРЕ НО ШТО ЈЕ УОПШТЕ ЗАПЛОВИО МОРИМА.

Овај

САТ БУДИЛНИК

НАЧИЊЕН 1500. ГОДИНЕ, ПРИЛИКОМ ОТКУЦАВАЊА ЧАСОВА ЗАПАЛИО БИ И ЈЕДНУ СВЕЋУ.

Познати књижевник

Џонатан Свифт

НАПИСАО ЈЕ У „ГУЛИВЕРОВИМ ПУТОВАЊИМА" 1726. ГОДИНЕ!... ДВЕ МАЊЕ ЗВЕЗДЕ ИЛИ САТЕЛИТА КРУЖЕ ОКО МАРСА". МЕЂУТИМ, ДВА МАРСОВА САТЕЛИТА – ФОБОС И ДЕИМОС ОТКРИВЕНА СУ ТЕК 1877. ГОДИНЕ.

1263/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● недавно је на једној аукцији у Паризу продат аутентични Наполеонов тророги шешир. Удружење бонапартиста је на аукцији подизало цену све док није достигла висину од 170.000 француских франака. У вести, коју је објавила сва француска

штампа, не каже се ко је купац. Иначе, ово је двадесети Наполеонов шешир који је продат званичним путем и за који се поуздано зна да је прави. Сматра се да је Наполеон Бонапарта за петнаест година своје владавине променио око 150 оваквих шешира.

● године 1869. основан је на Цетињу Девојачки институт који је с кратким прекидима радио све до 1913. године. У прво време Институт је имао 12 ученица, већином децу имућнијих родитеља. Институт је убрзо стекао такав углед да су се у њему школовале и девојке из других крајева: из целе Далмације и Скадра.

● голуб може за један минут да прелети 1.800 метара, односно да постигне брзину од 108 километара на час.

● сваког дана, а да тога нисмо ни свесни, наш организам постиже рекорде. За 24 часа, наше срце откуца 100.800 пута. Сваки молекул у нашој крви пређе за то време 9.216 километара, а плућа удахну 23.040 пута. Поред тога, човек просечно поједе и попије 2,5 килограма хране и пића и излучи скоро три четвртине литра зноја. Наши нокти по-

расту 0,000115 метара а коса (уколико је имамо) за 0,00428 сантиметара.

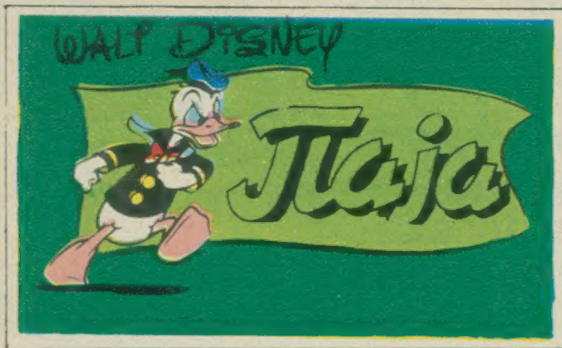
● први одред бораца на камилама основао је Наполеон Бонапарта у Египту. Одред је постојао само три године. Француски маршал Бижо први пут је 1844. године камиле употребио у Сахари за вучу.

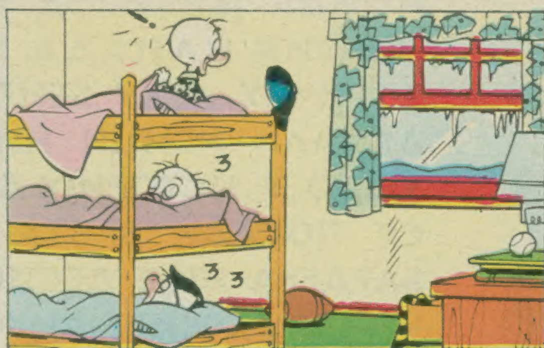

● за један минут делфин у пуној брзини преплива 900 метара, а за један час 54 километра. То је један од најбржих становника мора.

● у архиви градског позоришта у немачком граду Брауншвајгу налази се и један плакат из 1776. године на којем пише следеће: „Наређује се гледаоцима у првом реду да легну на земљу, у другом да клекну на колена, у трећем да седе, а у четвртом да стоје. На овај начин сви гледаоци ће моћи да виде представу."

WALT DISNEY
Паја

КЛИНЦИ! УСТАЈТЕ... ПОГЛЕДАЈТЕ!

НОЋАС ЈЕ ПАД'О СНЕГ!
Copyright © 1975 Walt Disney Productions World Rights Reserved

УРРРААААА!

ДА ЈАВИМО УЈКА ПАЈИ!

УЈКА ПАЈО, ЗНАШ ДА ЈЕ...
Distributed by King Features Syndicate

ЗНАМ! ЗНАМ!

Мали
МИЋА

ПРИЧУВАЈ МИ ТРАФИКУ, МИЋО!

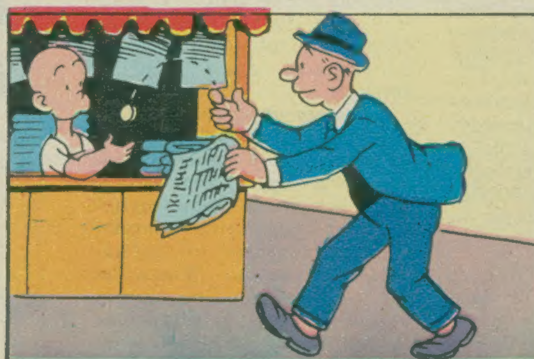

ОДМАХ СЕ ЈА ВРАЋАМ!

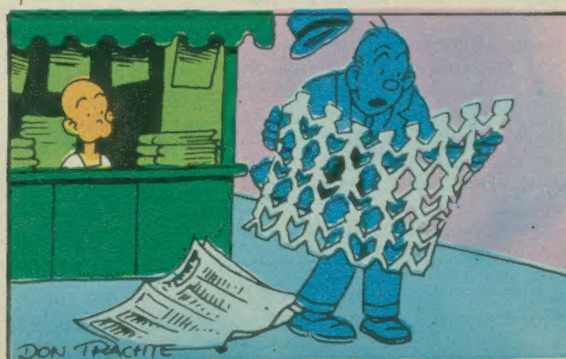

DON TRACHTE

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

БОМБА У КРИЛУ!

МОЖДА ЈЕДАН ОД НИЗА САВЕЗНИЧКИХ НАПАДА НА СЕВЕРНОАФРИЧКУ ЛУКУ БЕНГАЗИ КОЈУ СУ ДРЖАЛИ НЕМЦИ НИКАДА НЕ БИ УШАО У ИСТОРИЈУ АВИЈАЦИЈЕ ДА СЕ ПОСАДИ БРИТАНСКОГ БОМБАРДЕРА НИЈЕ ДЕСИО НАЈНЕОБИЧНИЈИ ДОЖИВЉАЈ КОЈИ СЕ МОЖЕ ЗАМИСЛИТИ.

Фебруар 1942. године. Ноћ је нагло пала и већ су прве звезде на небу изнад северне Африке почеле да трепере жућкастим сјајем. На провизорном британском аеродрому у близини Ел Џхабе вршене су последње припреме за полетање авиона.

Посада просто није могла да верује својим очима кад је по слетању угледала велику бомбу у десном крилу авиона.

Није прошло много времена кад уз громогласно урлање мотора 30 бомбардера типа „велингтон" узлете дижући за собом облаке усковитланог песка. Циљ је био 900 километара удаљени Бенгази, лука преко које се снабдевао Афрички корпус немачког фелдмаршала Ромела.

Лет је текао без проблема па ипак, како се ближила поноћ и тренутак напада, у срце момака 108. британске ескадриле све више се увлачила зебња. Не без разлога. Сви су знали да је Бенгази „тврд орах" — као немачки центар за снабдевање био је највише и најчешће бомбардовани град на северноафричкој обали.

Готово истог тренутка кад се 30 лаких бомбардера нашло изнад луке утонуле у мрак, почела је ургебеса пальба из немачких противавионских топова. Огромни рефлектори парали су небо и издајнички осветљавали бомбардере који су у бришућем лету изручивали свој смртоносни товар.

Експлозије су сустизале једна другу и сливале се с канонадом топова. Земља је подрхтавала, тресла се, зграде се рушиле као куле од карата а сирене, чинило се однекуд из дубине, потмуло завијале.

Масне мрље нафте из погођених и оштећених бродова шириле су се по узбурканој и запенушалој води.

ПОГОДИЛИ СУ НАС!

Чим је репни митраљезац, наредник Џон Робертсон дао знак да су све бомбе бачене и да су поклопци на лежиштима на својим местима, Артур Карсон, пилот једног од 30 „велингтона" направио је полукруг и усмерио авион ка бази. Шест чланова посаде којима је ово био десети борбени лет почеше лакше да дишу. Најгоре је прошло, мислили су.

— Е, ови доле су се баш добро извежбали — први проговори навигатор Питер Мортон, риђокоса момчина увек спремна на шалу — али ни ми нисмо лоши!

Тек што је завршио реченицу кад се одједном зачу страховит тресак. Бомбардер се пропе и заљуља. Изгледало је као да га је нека џиновска рука зграбила за реп и почела да дрмуса. Авион никако није могао да одржи правац и летео је небом тамо-амо као сламка ношена ветром.

За тренутак потпуно збуњен, Карсон није био у стању да начини ни најмањи покрет. Авион поче да пропада.

— Шта се то, сто му громова, догађа? — заурла Џон Робертсон из задњег дела трупа.

Карсон немо одмахну главом свестан да тај његов покрет Џон не може да види и сву своју пажњу усмери на инструменте пред собом.

— Погодили су нас, ето шта се догађа! — процеди кроз стиснуте зубе Мортон у интерфон.

У СМРТНОЈ ОПАСНОСТИ

— Пите, провери јесу ли сви живи! — нареди кратко Карсон.

— Живи и здрави — одговори Мортон. — Али не знам да ли ће то и остати ако не смириш ову проклету крнтију!

Борећи се свом снагом да овлада бомбардером који се тресао и подрхтавао опасно се нагињући час на једну, час на другу страну, Карсон је грозничаво размишљао. Био је сигуран да их није погодио немачки противавионски топ. Звук при ударцу био је потпуно различит од експлозије гранате малог калибра. Па опет, није вимало личило на митраљирање из ваздуха. Уосталом, на небу није било ниједног немачког авиона.

— Момци, шта мислите о једном брчкању у мору? — покуша да се нашали Мортон, док му се низ лице, бледо као крпа, сливао зној и остављао слан укус на уснама.

Нико му не одговори. Сви су више него добро знали да се налазе у смртној опасности и да авион сваког тренутка може да се суновратн у море или експлодира. Нетремице су посматрали Карсона. Улажући сву своју снагу и знање, двадесет шестогодишњи пилот се борио да авион који није слушао команде одржи у водоравном положају. Да ли ће успети?

У сам освит зоре, угледали су дубоко доле зграде базе, ситне као кутије шибица. Уморним и напрегнутим лицима разли се осмех. Спасени су!

НИЈЕ СТИГЛА НА ЦИЉ

Тек што су слетели и угасили мотор, притрчали су им механичари.

— Хеј, погледајте! — узвикнуо је један од њих, показујући на неки таман предмет који је вирио из десног крила бомбардера.

Сви се као по команди окренуше и пожурише да виде шта је то. Њиховом изненађењу није било краја кад су угледали 130 килограма тешку авионску бомбу!

— Откуд бомба ту? — запита Мортон зинувши од чуда. То исто питали су и његови другови.

Једино могуће објашњење било је да се, управо у тренутку кад је Карсон правио заокрет да би узео курс према бази, неки други „велингтон" нашао изнад њега и испустио бомбе на циљ. Једна од њих погодила је Карсонов бомбардер и зарила се дубоко у крило. Због чега се њен упаљач није активирао приликом ударца остала је тајна.

М. Ш.

ЛЕП

Отпор затворске посаде био је узалудан.

Био је 12. јули 1943. године. Борци Дванаесте пролетерске ударне бригаде журно су корачали преко житних поља Хрватског загорја. Готово месец дана крстарили су овим делом Хрватске и извршили неколико акција: уништили три јегрилице поред Иванчице, разоружали пуковника из Јалковца, запленили две хаубице, нападали непријатељске јединице.

Свега тога сетио се командант Дванаесте пролетерске бригаде док се на челу дугачке колоне тог поподнева приближавао једном насељу недалеко од Вараждина. Био је задо-

МИНИ КВИЗ

1. **Знате ли у којој се књизи појављује личност „Бели зец"?**
2. **Који се амерички град некад звао Нови Амстердам?**
3. **Знате ли ко је био први монголски цар у Кини?**
4. **Шта је либрето?**
5. **Како се према грчкој митологији звала жена тројанског јунака Хектора?**

ОДГОВОРИ:

1) „Бели зец" је личност из књиге „Алиса у земљи чуда", енглеског писца Луиса Керола, 2) Њујорк се некад звао Нови Амстердам, 3) Први монголски цар у Кини био је Кублај-кан, унук Џингис-кана и оснивач династије Јуан. Владао је од 1279—1294. године, 4) Либрето је текст за музичко дело (оперу, оперету, ораторијум), 5) По Хомеровој Илијади жена главног тројанског јунака Хектора звала се Андромаха.

ОГЛАВА МОРА ПАСТИ

НАПАД ПАРТИЗАНА НА ЗЛОГЛАСНУ КАЗНИОНИЦУ ПОЧЕО ЈЕ ЈУРИШЕМ И УРАГАНСКОМ ПУШЧАНОМ ПАЉБОМ, АЛИ СЕ ПРЕД БОРЦИМА ИСПРЕЧИО ВИСОК И ДЕБЕО ЗИД.

вољан тадашњим ратним успесима бораца, али га је мучио исход акције коју су морали да изведу следећег дана.

УМЕСТО ПАВЛИНСКОГ САМОСТАНА

Мало је тада било људи у нашој земљи који нису чули за затвор у Лепоглави, малом месту у близини Вараждина. Ова злогласна казнионица била је у 15. веку павлински самостан, али је триста година доцније претворена у затвор. Посебан значај добила је 1914. године када је Аустро-Угарска подигла нову зграду са око 300 ћелија, самица, а на зао глас дошла је, нарочито, 1939. године. Тада ју је влада Цветковића и Мачека претворила у концентрациони логор и тамо мучила комунисте и друге родољубе.

Многи истакнути револуционари доживели су страхоте Лепоглаве, међу њима друг Тито, Моша Пијаде, Родољуб Чолаковић...

Под притиском јавног мнења влада бивше Југославије била је принуђена да распусти концентрациони логор у Лепоглави, али се није одрекла казнионице.

У току рата у Лепоглави су против затвореника примењивани зверски поступци као и у немачким концентрационим логорима: садистичка мучења, гоњења на тешке радове, батинање ,стрељање у потиљак...

Затвореници Лепоглаве тешко су подносили мучења, али одржавала их је и крепила нада да ће их једног дана партизани ослободити. Та нада нарочито је порасла у пролеће 1943. године када им је у затвор дотурено обавештење да је офанзива партизана све већа. Почетком јуна те године затвореници су били сигурни да обавештење није било лажно. Дало се то приметити по много чему. Кажњеници нису више извођени на рад у поље нити су одлазили у радионице, на кровове затворских зграда постављени су митраљези, стражари су ужурбано подизали бункере, у оградним зидовима су прокопани мали отвори за пушкарнице, страже су појачане. У целом затвору, уопште, осећала се нека напетост. Међутим, нико од усташа, бранилаца казнионице, није знао када ће се партизани појавити.

СУЗЕ У ОЧИМА

Увече 12. јула 1943. године борци Дванаесте пролетерске ударне бригаде су стигли до шуме поред саме Лепоглаве. Ту је извршено прегруписавање и утаначен план напада. Претходно је десетина Зорана Лазића порушила мост испред Соколовца.

Партизани су опколили затвор. Око десет часова увече осули су паљбу на затвор а у три ујутру кренули на јуриш. Напали су са свих страна, али се испред њих испречио затворски зид висок три и дебео метар и по. Било је немогуће премостити такву препреку јер је посада казнионице одговорила на напад убитачном кишом митраљеских и пушчаних зрна.

Борцима је било јасно да овакви напади неће донети плода. Требало је порушити зид, али како? Једино теже оружје које су партизани имали била је хаубица. Међутим, њена граната није могла да пробије зид дебљине метар и по. Ипак, нишанџијама је наређено да пуцају у исто место у зиду и да са неколико граната некако „проврте" отвор у њему.

Због рђаве видљивости гранате су промашиле циљ. Тек око десет часова пре подне у зиду су пробијена два отвора кроз која су партизани могли да се провуку.

Борци су кренули у нови јуриш! Непријатељска митраљеска гнезда су пружала жесток отпор, али су под налетима бомби падала једно за другим. Јуриши партизана су се смењивали, а отпор посаде казнионице све је више јењавао. После осмочасовне борбе Лепоглава је била слободна! Партизанима су помогли и затвореници: развањивали су врата својих ћелија, бацали се на чуваре, голоруки се хватали с њима укоштац. Њих 700 дочекали су своје спасноце са сузама у очима.

У нападу на Лепоглаву партизани су запленили око 120 пушака, 4 пушкомитраљеза и 1 митраљез. Погинуло је 17, а заробљено 125 непријатељских војника.

С. Ђ.

МОЗАИК

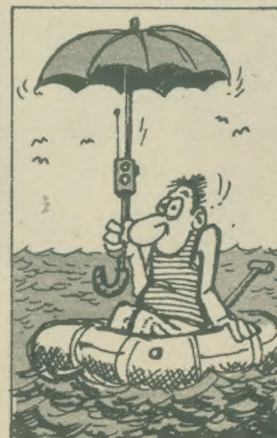
ЧОВЕК ИЗ ПЕКИНГА ИЛИ СИНАНТРОП

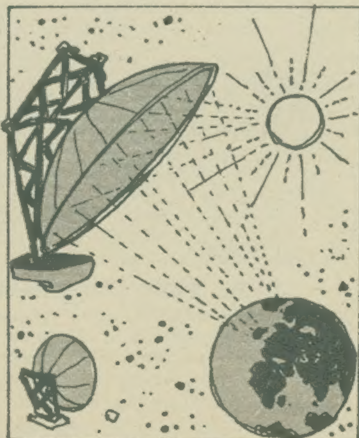
Случај „Пекиншког човека" или Синантропа и даље узбуђује археологе. То је, како научници сматрају, један од наших најстаријих предака: његова старост процењује се између 550.000—600.000 година. Остаци Синантропа, откривени су 1929. године у близини кинеског главног града. Да не би пали у руке Јапанаца, ови остаци су 1941. године стављени у три мања ковчега и укрцани на један амерички брод који је пловио за Америку. Брод је потопљен на реци Јангце. Касније су пронађена само два ковчега. Археолози већ годинама покушавају да одгонетну шта се догодило с трећим. Да ли су га нашли Јапанци или га је узео неки од морнара с потопљеног америчког брода? Један амерички археолог тврди да се овај ковчег налази негде у Калифорнији.

КИШОБРАН ЗА СПАСАВАЊЕ

Инжењери NASE конструисали су кишобран за спасавање на мору. У ствари, у дршци оваквог кишобрана налази се монтиран воки-токи апарат са дометом чак и до 3.000 километара. У случају бродолома довољно је да се притисне на једно дугме на дршци кишобрана па да се кишобран отвори и преко воки-токија упути позив за помоћ!

ОГЛЕДАЛО НА НЕБУ

Француски истраживачи космоса предлажу да се у орбити око Земље изгради огроман систем огледала која би имала у пречнику око шест километара. Огледала, израђена од пластичне масе и превучена алуминијумом, стално би „висила" над одређеном тачком на Земљи и, слично Месецу, одбијала би на њу Сунчеву светлост. Научници су израчунали да би једно такво огледало могло да осветљава територију на Земљи од 300 километара у пречнику и његова светлост била би један и по пут јача од светлости пуног Месеца.

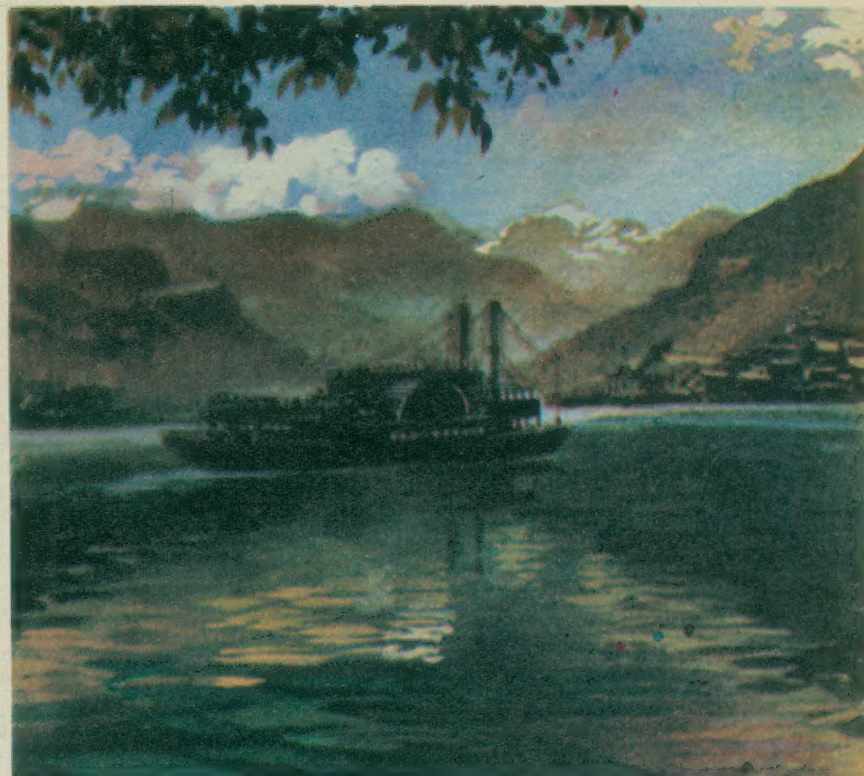
У одбрану свог пројекта стручњаци наводе: постигла би се огромна уштеда у осветљавању улица, више него двоструко би се смањио број ноћних саобраћајних несрећа и, што је најважније, на северним географским ширинама уместо једне добијале би се две жетве.

ОНИ СУ ЗАДУЖИЛИ СВОЈ НАРОД

Абрахам Линколн

ХИТА

1 **ДЕТИЊСТВО У БРВНАРИ** — Један од највећих председника Сједињених Америчких Држава Абрахам Линколн родио се 1809. године у једној брвнари, у пограничној држави Кентаки. Отац му је био фармер. Када је имао осам година, Абрахам је изгубио мајку. Породица Линколн се преселила у Индијану где се отац ускоро опет оженио. Маћеха која је много волела Абрахама стално га је подстицала да чита. До књига није било лако доћи, али дечак се увек сналазио. Тако се образовао јер није редовно ишао у школу.

2 **СПЛАВАР С МИСИСИПИЈА** — Абрахам је први пут видео велики град када је у 19. години отишао у Њу Орлеанс. Радио је као сплавар на Мисисипију, што је било само једно од многих занимања високог, снажног младића који није желео да остане фармер. Када се његова породица преселила у Илиноис, Абрахам се враћа у Њу Орлеанс и запошљава се код једног трговца. Путујући често, упознао је живот Црнаца у јужним земљама. То се снажно урезало у његово сећање и утицало на читав будући живот.

3 **ШТА ЈЕ С ЦРНЦИМА** — У Илиноису Линколн је почео да се занима за законодавство и политику. У слободном времену бацио се на читање правничких књига, а био је познат као поштен човек који никада не би прекршио задату реч. Као представник Њу Салема, 1834. је изабран и у Скупштину Илиноиса и у наредних шест година његови суграђани бирали су га још три пута. Године 1847. ушао је у Конгрес. У међувремену, робовско питање веома се заоштрило на пољопривредном Југу САД који је држао у ропству црначко становништво и користио га као веома јефтину радну снагу.

4 **ПРВИ РЕПУБЛИКАНАЦ** — Јужњацима је јефтина радна снага омогућавала да северноамеричким и европским индустријалцима по веома ниским ценама продају памук, своје једино богатство, па су се жестоко успротивили борби за укидање ропства за коју се Линколн свесрдно залагао. Председници САД били су на страни јужних држава, све до 1860. Две године раније Линколн је, као веома познат адвокат, кандидован за Сенат, али је изгубио на изборима. А онда је, новембра 1860, после веома вешто вођене кампање, изабран за првог републиканског председника САД.

Ц У ПОЗОРИШТУ

5 **МАРКСОВА ЧЕСТИТКА** — Пошто је председник био истакнути борац против ропства, неколико држава на југу отцепило се од САД. Унију прво напушта Јужна Каролина, 20. децембра 1860. године, а онда и државе Мисисипи, Флорида, Алабама, Џорџија и Луизијана. Оне у Монтгомерију образују посебан савез: Конфедерацију Држава Америке и, фебруара 1861, за председника бирају Џеферсона Дејвиса. Побуњеници су 12. априла 1861. затражили предају Форт Самтера и луке Чарлстон, али је на њих отворена ватра. То је био почетак горког братоубилачког рата. „Америчка крв натапа америчку земљу", остао је трагичан запис из овог страшног времена. Север је у току читавог тог дуготрајног рата био далеко моћнији и територија на југу полако је враћена САД. Првог дана нове 1863. године председник Линколн објавио је слободу свим робовима у свим америчким државама. Идуће године поново је, огромном већином, изабран за председника САД. Тај избор поздравила је и Прва интернационала, а поздравно писмо упућено Линколну и читавом америчком народу написао је сам Карл Маркс.

6 **ГЛУМАЦ У ЛОЖИ** — После легендарне битке код Гетисберга, на овом месту је подигнуто гробље, где је Линколн јула 1863. одржао сигурно најчувенији свој говор у којем је рекао да ће амерички народ „... имати ново рођење слободе — и народну владу, изабрану од народа за народ који неће бити збрисан с лица земље". Али, рат још није био завршен и још много људи је страдало до његовог краја. Септембра 1864. генерал Шерман савладао је главно упориште Конфедерације — Џорџију. Априла наредне године истакнути вођа Југа генерал Ли најзад се предао и рат је био завршен. За Црнце, робове на југу то је најзад значило слободу. Пет дана по завршетку рата, 14. априла, председник Линколн је са својом супругом био у позоришту у Вашингтону. Један глумац, присталица јужњака, продро је у њихову ложу и пуцао у председника. Линколн није долазио свести читаву ноћ, а ујутру следећег дана је издахнуо!

САМА У РАЗРЕДУ

Ја, електричар

— Ко буде лоше поступао са њом — запретио је разредни — имаће посла са мном!

Разредни је био врло млад, с наочарима. Носећи у руци списак с нашим именима увео нас је у учионицу са старим истрошеним клупама, сео за катедру и рекао:

— А сад ћемо да се упознамо! — Прозивао је све ученике редом, проговорио коју реч са њима, а кад је дошао до мене застао је: — Реци нам зашто си одлучила да се упишеш баш на овај занат? — Објаснила сам да сам у ствари желела да пођем у поморску школу али да тамо нису примали девојке. За неке друге школе било је и финансијских проблема и зато сам одлучила да кренем заједно с братом Драганом. Кад се од њега нисам одвајала осам година, нећу ни сада. Изговоривши ово у рафалу села сам црвена као паприка. Јер, у I разреду за погонске електричаре, од тридесет и неколико ђака, ја сам била једина девојка.

Кад сам завршила, разредни се обратио осталима:

— Чули сте је. Дакле, морате пазити на њу. Морате бити учтиви! Обраћајте јој се као сваком другом члану ове заједнице. Буде ли неко лоше поступао са њом, имаће посла са мном!

Гледала сам испред себе у клупу не усуђујући се да бацим поглед ни лево ни десно. Тек кад је зазвонило за одмор, ја сам онако испод ока почела да разгледам по разреду. Сви су се већ између себе упознавали, а ја сам имала једино Драгана. Међутим, ни он није имао времена за мене, управо је пронашао неколико старих знанаца.

Једва сам проживела тај први дан.

Али, убрзо је било сасвим друкчије. Уз њихову помоћ почела сам полако да савлађујем препреке. На пракси сам научила како се турпија метал. Никад нисам ни помишљала да ћу ја лично својим рукама направити прави правцати кључ! Већ тада сам знала да се никад нећу покајати, да сам изабрала свој прави позив.

Да сте ме само видели месец дана касније!

Причала сам са њима вицеве на одмору, шалила се, на часовима им као боља ученица помагала. Нисмо се растајали ни после школе.

— Хајде с нама на игралиште — звали су ме. — Играмо фудбалску утакмицу за тебе. — Поносна, кренула сам за њима на „Партизан". Ту су они скинули сувишну одећу и оставили ме, заједно са књигама, на клупи. Навијала сам час за једне, час за друге. Тада је наишао неки младић из другог одељења и упитао:

— Шта ће вам ова?

— Глупо питање — одговорио му је мој друг Чедо. — Она је наш тренер. — Кад је овај збуњен измакао, сви смо се смејали.

Свугде смо ишли заједно, на излете, акције пошумљавања, на спортска такмичења. Другарице су ме често сажаљиво питале:

— Па, како можеш са њима. Тако сама...

— Зашто? Они су златни, златни дечаци.

Тако је то било три године, заједничког живота, помагања, смеха, учења. Кад је дошао завршни испит, било ми је тешко да напустим ову сложну породицу. Школу сам завршила у мају 1974. и сада радим, али и данас кад сретнем неког од њих, обавезно застанем да попричам. Јер, ти дечаци ће увек остати најлепша успомена моје младости.

Хајра Бајгурић,
Теслић
(Хонорар: 150 динара)

САМ У РАЗРЕДУ

Балетан из шале

Пре подне не видим ни једно једино женско лице, а на часовима по подне — ни једно мушко!

Био сам тада пети разред школе „Иван Гундулић" у Новом Саду, новајлија јер сам се управо доселио из Кикинде. Једног дана, док сам још покушавао да се снађем у новој средини, на часу математике у учионицу је ушла једна наставница и упитала ко би хтео да иде у балетску школу. У разреду је зажагорило, али се нико није јављао. Тада ја подигох руку. Сви су се смејали, па је и мени било смешно.

У заказани дан, међутим, узео сам дубоке патике за физичко и отишао на пријемни испит.

Било је много мојих вршњака али ја скоро да нисам ни примећивао да су то све саме девојчице. Можда зато што у Новом Саду нисам ни имао другова. Но, ипак, у сали нисам био сам, било је ту још неколико дечака.

Певали смо уз клавир, трчали по музици, тражили су да се савијемо колико можемо и подижемо ноге проверавајући еластичност и мекоћу тела.

После неколико дана појавио се списак с именима ученика који су положили пријемни, међу њима и моје. Тако сам из шале постао ученик балетске школе.

Завршио сам први, други, трећи разред али све је то ишло некако механички. Иако сам имао одличне оцене, ја се за балет нисам заинтересовао. Тек у IV разреду почели смо да учимо компликоване кораке. Ја сам их брзо схватао и некако неприметно почео да уживам док играм. Добили смо још неке занимљиве предмете и вежбе, који су до тада били исти за мене и моје другарице, почели су се разликовати тако да сам се сад осећао као прави балетан. Играли смо у паровима и ја сам помагао својим другарицама. На предмету који се зове „подршка", како и само име каже, мушкарац придржава партнерку да би могла извести неке фигуре које сама не би могла. На испиту улажемо подједнако снаге и труда јер ако ја попустим и она погреши, пропадамо обоје.

Сад идем у VI разред балетске школе и има нас шесторо. Ја сам међу пет девојчица. Не осећам се лоше а неки ми, верујем, и завиде. Девојчице се не разликују много од дечака, исто тако могу бити добри другови, али се лако нервирају и воле мало више да причају. Но, у суштини су добре.

У целој школи нас има два старија мушкарца. У нижим разредима има још неколико малих дечака који, можда, исто као ја некад, почињу балет из школе.

Упоредо с балетом идем и у Машинску техничку школу а све то скупа изгледа овако: пре подне међу самим дечацима, а по подне сам с девојчицама. Ако све буде ишло као до сада, надам се да ћу за две године завршити обе школе и тако постати балетан и техничар.

Драган Јеринкић
ученик, Нови Сад,
(Хонорар: 150 динара)

DIK BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

ОСВАЈАЧИ НЕБА

АВИОН ПРОТИВ ОКЕАНА

Кад су се тројица смелих летача укрцала у свој »бремен« да би њиме, први у историји авијације, прелетели Атлантик, били су спремни на све сем — да им откаже компас!

Једанаестог априла 1928. године око осам часова увече у малу крчму надомак аеродрома Белдонел у Ирској упао је Џемс Фицморис с листом хартије у руци.

— Метеоролози предвиђају за сутра лепо време! — рекао је двојици људи који су седели за столом у углу и спустио на сто хартију, заправо извештај о времену.

Један од њих, искусни немачки пилот Херман Кол прочита га пажљиво и узвикну:

— Најзад! Значи, сутра пре подне!

Трећи члан екипе, човек уштогљеног држања али пријатне нарави, Гинтер фон Хинефелд устаде и, наместивши боље монокл, рече:

— Идем да обавестим штампу да сутра, први пут у историји авијације један авион креће преко северног Атлантика на запад! Нека се Канађани спреме да нас дочекају!

— Прво скочите па реците „хоп"! — пола у шали а пола у збиљи рече му увек опрезни Кол. — Шта, ако нас „дохвате" ветрови! И сами знате да због њих још нико није успео из Канаде да прелети у Европу.

— Неко мора да буде први, и то ћемо бити ми! — одлучно закључи Фицморис.

Сутрадан пре подне на аеродрому Белдонел окупила се маса света. Председник ирске владе Вилијем Косгреив свечано се руковао с тројицом летача. Педесетак фото-репортера неуморно је шкљоцало својим апаратима овековечујући овај велики тренутак.

Три друга уђоше у „бремен", авион типа „јункерс".

— Можемо да кренемо — рече Кол Фицморису пошто су се сви удобно сместили.

Ирац је окренуо контактни кључ а затим полако гурнуо напред ручицу за гас. Трокрака елиса се покренула и авион клизну пистом. У том тренутку оба пилота су помислила исто: хоће ли се „бремен", оптерећен великом количином горива потребном за овај лет, на време одлепити од земље?

КАО ПО КАЛДРМИ

Фицморис гурну ручицу до краја. Уз урлање мотора авион се, у благој узлазној линији, вину у ваздух.

— Најтеже је прошло! — одахну Кол. У том тренутку није ни слутио колико се вара.

Првих неколико часова лета протекло је без тешкоћа.

Око три по подне Фицморис се узнемири кад угледа тешке, сиве облаке.

— Олуја! — прошапта.

Кол нешто прогунђа и стеже јаче команде кад је „бремен" улетео у први облак. У кабини се смрачи и Фицморис упали светлост.

Ускоро, ветар се претворио у прави оркан. Бацао је авион час на једну, час на другу страну. „Бремен" се тресао, шкрипао, цвилео, поскакивао, нагињући се лево-десно. Чуло се добовање кишних капи по металу.

— Као да се возимо по калдрми! — прогунђа Фицморис.

У једном тренутку нестаде светла и уређаји за „слепо летење" отказаше.

— Знаш шта, Џемсе — после дужег ћутања проговори Кол — мислим да је најпаметније ...

Али, није довршио мисао. Предомислио се. Знао је: ако предложи Фицморису да се врате, овај ће то прихватити. А то би био крај њиховог подухвата. Уто се на вратима пилотске кабине појавио Хинефелд.

— Осећам се као да сам одиграо две рагби утакмице — пожалио се. — Да сам знао колико ћу се изубијати ударајући о зидове ове кртије обукао бих оклоп!

Целу ноћ летели су кроз олују. Тек око осам часова следећег јутра постало је нешто светлије. Одједном, Фицморис је угледао рупу у облацима.

— Пробићемо се кроз њу! — рекао је Кол и у благом луку почео да спушта авион. Висиномер је показивао 1000 метара кад су два пилота угледала море и дуге, беле кресте таласа. Још читав час летели су над њима кад Фицморис узвикну:

— Проклетство, под нама је лед! Изгледа да нас је ветар бацио сувише на север и да летимо према Арктику.

— Али, зар не видиш оне црне површине? — одврати Кол. — То су јеле!

— Спусти се ниже! — предложи Ирац. — Чини ми се да видим неку реку.

— Да је следимо? — предложи Кол. — Обично се поред реке налазе и насеља. Тако ћемо сазнати где се налазимо.

ХОЋЕ ЛИ СТИЋИ ДО КОПНА

Сатима су летели према југозападу али од насеља ни трага. У једном тренутку Кол рече забринуто:

— Изгледа да компас није исправан.

— Дивно! — Љутну се Фицморис. — Летимо већ 32 часа. Ако се опет нађемо негде над пучином, нећемо више моћи да се дочепамо копна јер горива имамо за само још пет часова летења.

У пет после подне Кол одлучи:

— Спустићу се!

Оба пилота нетремице су посматрала висиномер: 700, 550, 400, 200 метара.

Фицморис се примаче бочном прозору и загледа кроз њега:

— Спусти се још мало, Хермане!

— Јеси ли луд? — обрецну се Кол. — Налазимо се на сто метара висине!

— Али, земља је бар 300 метара испод нас! — зграну се Ирац.

— Сад тек ништа не схватам! — праснуо Кол. — Прво је отказало светло, па компас а сад још и висиномер!

У том тренутку на вратима кабине појави се Хинефелд.

— Видео сам брод, доле лево! — рече тријумфално. — Заробљен је у леду!

ВАЖАН ТЕЛЕГРАМ

Кол управи авион ка црној мрљи коју је угледао Хинефелд а онда на највеће изненађење својих другова прсну у гласан смех:

— Промените монокл, Хинефелде! — рекао је. — Оно није брод већ светионик!

Десет минута касније „бремен" је меко слетео на снегом покривену зараван поред светионика. Клизнуо је по глаткој површини а онда, запевши крилом за гомилу камења, окренуо се за 180 степени и зауставио се.

Кад су се три друга најзад извукла из авиона, опколили су их становници светионика.

— Где смо? — запита на енглеском Фицморис.

Нико га није разумео. Кол постави исто питање на немачком. Опет, ништа. Људи су одговарали неким њима неразумљивим језиком.

— Пустите мене! — умеша се Хинефелд. — Они говоре неким чудним, искривљеним француским језиком.

Уз помоћ руку некако је успео да се споразуме са становницима светионика.

— Честитам, пријатељи! — свечано је рекао на крају окренувши се Фицморису и Колу. — Победили смо северни Атлантик! Ово је Гринли Ајланд, острво удаљено двадесетак километара од канадског града Њуфаундленда и прве поште!

Пола часа касније један од светионичара се на санкама са псећом запрегом упутио преко залеђеног мореуза у град да би однео важан телеграм — „Бремен" победио северни Атлантик! Слетели смо на Гринли Ајланд" — стајало је у њему.

Р. А.

ВЕЛИКИ СТРАХ

САМА МЕЂУ ВУКОВИМА

Застала сам на средини између две обале потока и окренула се: у тами, неколико метара од мене, немо су ме гледала два пара косих, сјајних очију.

Тек кад се у мени бес на брата мало утишао и кад сам била спремна да се вратим кући, осврнула сам се око себе: било је касно јануарско поподне, између завејаних стабала и кроз белу снежну тишину већ је наилазио пепељасти сутон, а ја сам у дубоком снегу, недалеко од густе шуме била сама. И тада је кајање заменио страх.

Сетила сам се да ми је деда недавно причао да се у планини појавио медвед. Међутим, ја сам се увек највише плашила вукова, њихових злих очију, шиљатих њушки, оштрих зуба и сабласног завијања. Учинило ми се да кроз вејавицу која ми је засипала лице и очи чујем њихов отегнути зов, и стресла сам се. **Управо сам покушала да саму себе убедим да ми се то само учинило од страха, блиске ноћи и самоће, кад сам сасвим разговетно и не тако далеко чула — вукове. Укочила сам се. Чинило ми се да су ми за леђима, подмукли сиви као сумрак, и шчепаће ме а да их и не видим.**

Завијање се поновило, злокобно и застрашујуће. Нема ми спаса, помислих док ми је хладан ноћни ветар ледио сузе. И моје кости завејаће снег што пада све гушће и прекрива стазу која води према дединој кући. Освртала сам се око себе, укочена од страха и хладноће, осећајући зној и језу на леђима, као у грозници.

Ту су, ту су, гласно ми је срце тукло у врату и слепоочницама. Батргајући се и ломећи кроз дубок снег без пртине, док ми се чинило да свако дрво и сваки камен постаје грозно чудовиште, потрчала сам не освргућу се, уверена да су ми вукови за петама. Наишла сам и на брз поток који је био незалеђен, без размишљања загазила у воду и искрено пожелела да ме вода понесе... Застала сам на средини између две обале и окренула се: у тами, неколико метара од мене, немо су ме гледала два пара косих, сјајних злих очију.

БЕГ ИЗ БРВНАРЕ

Као и ранијих година, дошла сам на зимски распуст у црногорско село Увач код бабе и деде. То је малено, планинско село, око којег су велике густе шуме. Зиме су ту хладне, ветровите, с много снега. Иза дедине брвнаре, где сам и 1971. дошла с мамом и братом, расте густа борова шума. Поред ње је ливада Бајдол.

Читала сам „Орканске висове“, слушала ветар који је завијао напољу, и онда се посвађала с братом. Грдила сам га и плакала, све док се није појавила мама и изгрдила — мене. То ме је увредило. Нисам била крива, и зато сам желела да напакостим и брату, и мами, и свима. Око 3 сата по подне, кад је већ почео да се хвата сутон, крадом сам изишла из брвнаре желећи да их све уплашим својим нестанком.

До Бајдола, где сам се упутила кроз снег, пут је био вијугав и стрм, и морала сам због тога шест пута да пређем поток који се кривудаво спушта с планине. Било ми је хладно, и већ сам осећала умор и благу утрнулост у ногама од корачања кроз дубок снег, али моја љутња и инат нису ми дозвољавали да попустим и да се вратим кући. Тако ме затекла и ноћ, а с њом су дошли и вукови.

ДОЗИВАЊЕ И ПУЦЊИ

И сад сам стајала у води, у потоку, немоћна и сама, и с грчем у грлу гледала у страшне вучје очи. Шта да учиним, непрестано ми је летело кроз главу. Сетила сам се дединих речи да су вукови велике кукавице, да у случају опасности треба викати, упалити ватру или утећи на дрво. **Али, као да су знали да им не могу побећи, да сам беспомоћна, вукови су још стајали и гледали ме. И тад сам почела да вичем. Викала сам што сам јаче могла, дозивала деду, маму, махала рукама. Идући натрашке, прегазила сам поток, закорачила на другу обалу и угледала једно ниско дрво недалеко од мене.** Ухватила сам се за прву грану, непрестано гледајући у вукове, и успела се на дрво. Једва сам се држала рукама за клизаве, ледене гране, осећајући да ми цело тело трне од страха, умора и хладноће. Истовремено, нисам престајала да вичем.

После ко зна колико времена које је мени изгледало страшно дуго, вукови су се полако окренули и сјајне жеравице њихових очију нестале су у тами. Чекала сам још неко време, а онда сам скочила с дрвета, пала у дубок снег и брзо потрчала кући. Падала сам у снег и дизала се, плакала и била радосна истовремено, поново газила поток при чему сам се оклизнула и разбила колено. Нисам осећала ништа осим страха и жеље да што пре будем код куће, заштићена, са својима, у топлини. Ноге су ме болеле, све је на мени било мокро, грло ме је пекло од вике. Нисам се освртала.

Лакнуло ми је кад сам јасно чула дозивање и пуцњеве. Ускоро сам угледала и пламен из пушчане цеви, а затим и деду. Мокра, уморна, преплашена, уплакана и немоћна да кажем било шта пала сам му пред ноге, и утонула у несвест.

После тога сам данима лежала у бунилу, са запаљењем плућа, викала у грозници као оне језиве ноћи кад сам у снегу била очи у очи с вуковима.

Отада у Увач идем само лети. Гледам мир шума борових, и зеленило ливада и овце на њима. **Понекад сам поносна на мој сусрет с вуковима, причам друговима о томе, али страх ретко спомињем, иако га, сигурно, никад нећу заборавити.**

Даница Марковић,
ученица,
Палмира Тољатија 10/17
Нови Београд

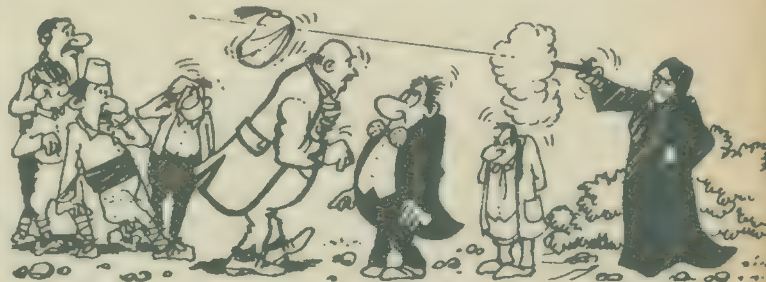
(Хонорар: 200 динара)

ЦРТИЦЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ

ИЛКИН АТЕНТАТ

На Становљанском пољу крај Крагујевца 25. новембра 1877. године Други липнички батаљон одбио је да положи заклетву. Од 443 човека, 283 се побунило и повукло у Тополу. Међутим, против њих је дошла стајаћа војска из Београда и савладала их. Овај догађај зове се у историји Тополска буна.

Исте године, 1. децембра, избио је српско-турски рат. До марта 1878. године у овом сукобу учествовао је и пуковник Јеврем Марковић, брат Светозара Марковића, који се „...показао као један од најбољих команданата...“ Али, ухапшен је под оптужбом да је један од вођа Тополске буне. Осуђен је на смрт и

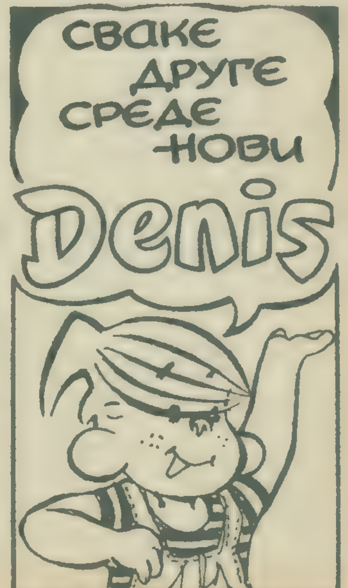

стрељан, а краљ Милан се оглушио о многобројне захтеве да га помилује.

Када се 11. октобра 1882. године краљ Милан појавио пред Саборном црквом, једна жена, сва у црнини, извукла је пиштољ, нанишанила на краља и опалила. Међутим, хитац је промашио. Други није ни испалила јер је савладана и разоружана. Установило се да је жена у црнини Јелена-Илка Марковић, удовица стрељаног пуковника Јеврема Марковића. Истрага је сматрала да су у позадини покушаја атентата радикали, противници краља Милана. Међутим, Илка је о свему ћутала. Похапшено је неколико њених рођака и познаница и од свих задржана је само Јелена — Лена Книћанин, удовица пуковника Антонија Книћанина. Она је признала да јој је Илка поверила намеру да убије краља. Сама Илка и даље је ћутала. Истрага се продужила. На атентат се већ почело и заборављати кад се изненада чуло да је Лена Книћанин 28. фебруара 1883. нађена обешена у затворској соби. Истрага је утврдила да је затвореница могла сама себи да одузме живот јер је надзор био слаб. Леш је одмах пренет у болницу где је извршена обдукција, али извештај о њој није објављен: доктор Лаза Пачу, члан комисије сматрао је да Книћанка није извршила самоубиство.

Нешто касније је погинуо стражар који се налазио пред Книћанкиним затвором кад се, како је саопштено, обесила. Истрага је утврдила да је стражар погинуо кад је једном војнику случајно опалила пушка.

Илка Марковић је 12. априла 1883. године осуђена на смрт. Иако није тражила, добила је помиловање и спроведена у пожаревачки затвор. Тамо је после неколико недеља нађена у затворској соби задављена пешкиром. Комисијски је утврђено да је извршила самоубиство. Међутим, један лекар је и овде издвојио своје мишљење.

ТАЈНА У ПУЊБИ

ВИСОКА МОДА У АНТИЦИ — Пре две хиљаде година у богатом и раскошном Риму појавила се нова тканина коју су путници доносили са Истока. Била је тако сјајна, танана и мека да је подсећала на цветне латице. Раскалашни Римљани плаћали су ову тканину сувим златом и она је постала појам луксуза, али нико није знао како се производи. **Знали су само да се зове свила и да долази из тајанствене и далеке Кине, или Китаја.**

ЦРВИ ПОД СТРАЖОМ — Скоро 3.000 година Кинези су брижљиво чували тајну о свили и њеном добијању. Свила је била њихов понос и они су се обогатили продајући је Персији, Египту и Риму. Било је за све велико изненађење када се једном ипак прочуло да фино влакно од којег се свила прави производи један мали црв! **Кинези су тада постали још пажљивији: узгајалишта драгоцених црвића чували су стрелци. Ипак, тајна је 200. године пре н. е. изашла из Кине.**

КАД МОНАСИ КРИЈУМЧАРЕ — Четири девојке пренеле су је у Кореју, а одатле се свиларство раширило у Јапан. **Легенда каже да је нешто касније једна кинеска принцеза сакрила јаја ових црва у пунђу и донела их у Индију.** Тако је тајна почела да продире и на Запад, али све до половине VI века Европа није знала како се добија свилена нит. Два персијска монаха који су путовали по Кини и у шупљим штаповима пренели јаја свилених црва у Константинопољ.

МАЛИ ПРОЖДРЉИВЦИ — **Та сићушна јаја, не већа од главе чиоде, поклонили су императору Јустинијану и објаснили му како се свилени црви узгајају.** Јаја полаже здепаста женка лептира беличасте боје, а из њих се излегу халапљиви црвићи који се хране лишћем белог дуда. Пошто брзо расту, ове сићушне животиње у стању су да **поједу лишће које је око 9.000 пута теже од њих самих!** Црвићи, обрасли длачицама изгледају веома живописно.

ОД ГУСЕНИЦЕ ДО ЛУТКЕ — **Кад се излегу, ови црвићи дугачки су око једне трећине сантиметра, али за четири недеље, када потпуно порасту постану гусенице,** њихова дужина износи читавих 7 сантиметара! Док тако нагло расту, кожни омотач им постаје тесан и оне га одбацују. — У току свог „младалаштва" оне се пресвлаче четири пута. **Кад потпуно одрасте, свилена гусеница престаје да једе и припрема се за велики задатак свог живота: испредање свилене лутке, која штити осетљиву чауру.** Да би им омогућили несметано испредање чауре, људи у посебним узгајалиштима праве свиленим гусеницама гнезда од гранчица или сламе, у која се оне пењу и почињу „запредање".

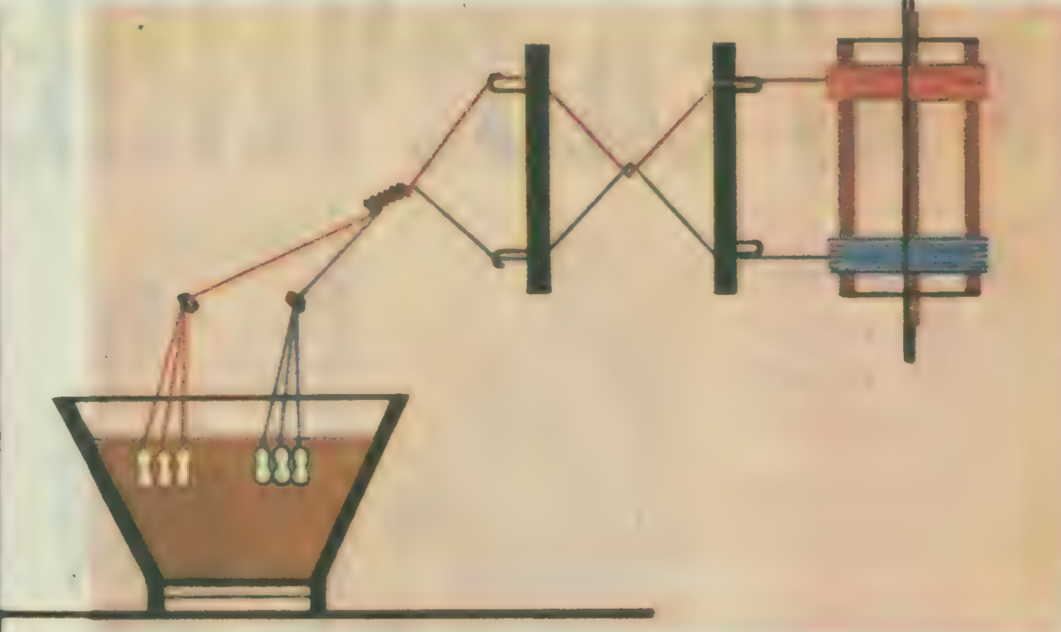

ЖИВОТ У ГНЕЗДУ — Када се угнезди, гусеница почиње да се обавија свиленом нити — то се назива — лутка. Фина, танка влакна она лучи из две жлезде са сбе стране желуца, а избацује их кроз два отвора испод уста. Нит на ваздуху одмах отврдне, а гусеница га обмотава око свог тела чинећи главом покрете у облику осмице. **Лутка је велика отприлике као голубије јаје, а и боја јој је жућкастобела.** Дужина намотане нити износи три до четири хиљаде метара, али од тога највећи део је желатинозан и мора да се одбаци.

КРАТКОВЕКИ ЛЕПТИРИ — **Из чауре се, нормално, излеже лептир беличасте боје и, било да је мужјак или женка, живи само неколико дана.** За то време женка положи јаја из којих ће да се излегу нови црвићи и тако се процес обнавља. Али, на великим узгајалиштима данас само се најбоље лутке чувају за даље размножавање, док се из осталих користи нит.

2.000 КОМАДА ЗА ЈЕДАН КИЛОГРАМ! — **Лутке са којих се користи свила стављају се у врућу воду да би се уништила чаура и влакно омекшало. Затим се шибају пруњем или нарочитим четкама. На тај начин се одстрањује желатински део који је пахуљаст, док се не добију непрекидне свилене нити. Са сваке лутке могуће је одмотати само око једне десетине нити, или три до четири стотине метара. Пошто је природно свилено влакно веома тамно, више чаура одмотава се истовремено и нити намотавају на заједничко витло. Тако добијена сирова свила одлази у фабрике. За један килограм сирове свиле потребно је седам до осам килограма сувих чаура, или око две хиљаде комада.**

У МРАКУ ДО ПРОЛЕЋА — У старој Кини употребљавао се нарочити систем загревања да би се што пре излегло што више свилених црва. Данас се на сличан начин то ради у инкубаторима. **У рано лето свака женка положи двесто до петсто јаја на подлогу од папира или тканине која се за то поставља, али се јаја чувају у хладном замраченом простору све до пролећа, када се носе у инкубаторе.**

ДИВЉИ СВИЛЦИ — Ово је прича о свили коју производе свилене бубе, или како их још називају, дудови свилци. Али у природи постоје још многе врсте такозваних „дивљих" свилаца, који се једним именом називају **тусах**. Најпознатији је јапански и кинески **тусах**, а као и дудовом свилцу, постојбина му је у Кини. Његова свила је дебља и може се бојити само у тамније боје. Од ове свиле се прави, на пример, шантунг. Али, данас се увелико производе многа вештачка влакна налик на свилу, као што је најлон или рајон.

Чувени сликари и њихова дела

Винсент ван Гог говорио је да више воли да слика људске очи него катедрале.

ПУЦАЊ У ПРЕДВЕЧЕРЈЕ

Идем у лов на вране — рекао је Винсент ван Гог својима. Нешто касније нашли су га непомичног под једним стаблом.

Снегом окићено предвечерје једног од последњих дана децембра 1888. године париски сликар Пол Гоген замишљен журно корача улицама провансалског градића Арла. Управо је напустио Винсента ван Гога с којим је, као и раније, разговарао о уметности. Ван Гог је овога пута толико пао у ватру да је хтео и физички да га нападне.

Одједном, пред Гогена искрсну Ван Гог, унезверен. У руци је носио — бријач. Застали су на неколико корака један од другог. Ван Гог упире у Гогена поглед пун очајања и неочекивано, без речи, принесе бријач свом десном уху и — одсече га!

Међу рударима

Пол Гоген је забезекнуто гледао пријатеља обливеног крвљу. Зачуђени пролазници застају, али пре него што је ико успео било шта да учини Ван Гог нестаје у помрчини...

Као дечак Винсент Вињем ван Гог био је повучен и стидљив. Волео је усамљене и дуге шетње по пољима родног Зундерта, код Бреде у Холандији, где је његов отац био свештеник. Привлачиле су га књиге и сликарство.

Кад је напунио шеснаест година, Ван Гог одлази ујаку у Хаг где се запошљава у једној галерији слика. Тада још није ни помишљао да постане сликар. Из Хага 1873. одлази у галерију слика у Лондону и тамо се заљубљује у кћерку свог станодавца. Како га девојка одбија, Ван Гог у октобру одлази у Париз, али је после два месеца поново у Лондону. Ни овога пута није имао успеха те се несрећан враћа у Париз. И даље ради у галерији слика, али је незаинтересован за посао, чак наговара купце да не купују поједине слике јер су лоше.

У априлу 1876. Ван Гог губи запослење и враћа се родитељима у Холандију. После неуспелог покушаја да постане свештеник, он извесно време лута по Холандији и Белгији и држи проповеди сиромашним рударима. Почиње да црта сељаке, рибаре, рударе. У марту 1881. враћа се кући и саопштава оцу да жели да постане сликар, али не налази његову подршку. У њега једино има поверења његов млађи брат Тео, који је запослен у Паризу у једној галерији слика. Захваљујући његовој помоћи Винсент ван Гог почиње да учи сликарство, прво у Хагу 1882. затим у Антверпену 1885. где је морао да гладује да би уштедео за боје.

Бирајући мотиве, Ван Гог је говорио да више воли да слика људске очи него катедрале. Дубоко привржен сиромашним и напаћеним људима, постаће један од најчувенијих сликара сељака.

У зиму 1885. он је поново у Холандији, у малом месту Нојнену, где настаје ремек-дело његовог раног периода „Људи који једу кромпир" (ово уље на платну налази се у Музеју Стеделијк у Амстердаму). За ову чувену студију фламанских сељака припремао се неколико месеци и урадио преко педесет портрета.

Људи који једу кромпир

„Покушао сам да истакнем да су ти људи, који једу кромпир под светлошћу лампе, копали земљу баш тим рукама које стављају у чинију а то говори о мануелном раду и о томе како су своју храну поштено зарадили", пише Ван Гог брату Теу крајем априла када је слика завршена. **„Уверен сам да постижем боље резултате сликајући их у њиховој грубости него дајући им неку конвенционалну чар..."**

Почетком следеће године Ван Гог прелази у Париз, упознаје импресионисте и једно сасвим ново сликарство. Те године излаже своје радове код чича-Тангија, доброћудног Бретонца који се сав био посветио талентованим и још непризнатим сликарима.

Боемски живот и париска клима не одговарају његовом слабом здрављу. Уз то, он је преосетљив и често се замера пријатељима. Због тога уз Теову помоћ у фебруару 1888. одлази у Арл на југу Француске.

Симфонија у жутом

Суморне пејзаже рударских насеља у Холандији и Белгији и оне не много ведрије са обала Сене замењује сунчано поднебље Провансе.

У Арлу Ван Гог устаје пре сунца да би изишао у поља и, кад сунце изађе, насликао сунцокрете пре него што клону. Тако је настала његова чувена симфонија у жутом „Сунцокрети" (данас у Галерији Тејт у Лондону).

Од својих слика Ван Гог не зарађује готово ништа и брат Тео га и даље помаже. Само једном је успео да својим платном плати станарину — била је то слика „Кафана ноћу". Иако је био незадовољан њоме она представља право ремек-дело перспективе и детаља који дочаравају атмосферу.

„Покушао сам да покажем како је кафана место где човек може да пропадне, полуди или да изврши злочин", пише он Теу. **„Покушао сам да представим те мрачне слике што владају светом подземља у атмосфери бледог зеленила налик на пакао."**

Ван Гог машта да у Арлу оснује колонију сликара који би ту живели и радили. Поред осталих, позива и Пола Гогена који долази у Арл половином октобра.

Међутим, Ван Гогово психичко стање је све нестабилније. На тренутке разум му се помрачује и он је тога потпуно свестан. После једне жучне расправе с Гогеном и несрећног догађаја на улици кад је себи одсекао ухо, Ван Гог лежи у болници у бесвесном стању. Кад се мало опоравио напушта болницу и остаје још неколико месеци у Арлу сликајући повремено.

Снажни напади болести јављају се још неколико пута и Ван Гог пристаје да га Тео смести у душевну болницу у Сен-Ремију. Ту је, кад му је то здравље допуштало, за неколико месеци урадио тридесет и пет слика и око стотину цртежа! У то време све су похвалније критике о његовим сликама, стижу дуго очекивана признања са изложби. Један његов пејзаж продаје се по врло високој цени од 400 франака.

У мају 1890. Ван Гог напушта Сен-Реми и одлази накратко у Париз а онда у село Овер на реци Оазу, четрдесетак километара северно од Париза. Тамо се о њему брине његов пријатељ доктор Гаше и Ван Гог опорављен ради у природи, али и страхује од сталних напада. Мучи га осећање да је на терету својима.

У предвечерје 28. јула узима револвер и излази у оближње поље.

— Идем у лов на вране — рекао је својима.

Нешто касније нашли су га непомичног и обливеног крвљу под једним стаблом. Два дана касније умро је у болници.

И. М.

АНЕГДОТЕ

КАД БИ ГОРЕО ЛУВР...

За време једне дискусије о уметности неко је запитао француског књижевника и хумористу Тристана Бернара (1866—1947):

— Претпоставимо да се налазите у Лувру баш у тренутку када је избио страховит пожар. Коју бисте слику у том случају спасавали?

— То је сасвим једноставно — одговори Бернар. — Природно, ону која се налази најближе излазу.

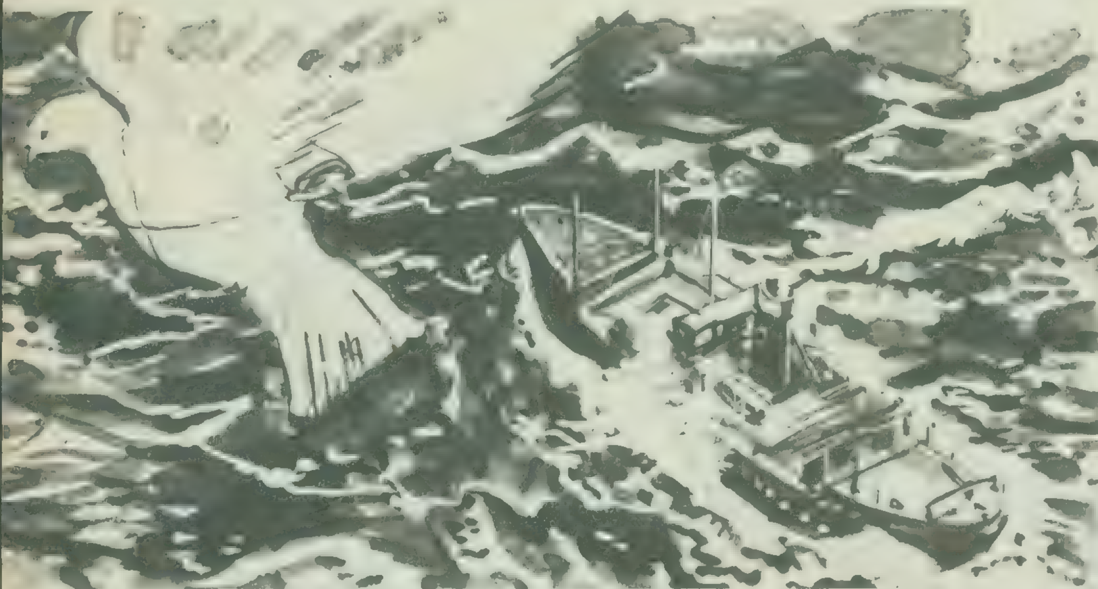

Винцент ван Гог (Vincent van Gogh): »СТАРИ СЕЉАК«

ГОЛУБ СПАСАО БРОД

С ПИСМОМ КОЈЕ СУ МУ ПРИЧВРСТИЛИ НА ЛЕЂА, КРОЗ МАГЛУ И БУРУ, АРНО ЈЕ ПОЛЕТЕО НА ПУТ ДУГ ТРИСТА КИЛОМЕТАРА!

Арно није био обичан голуб. За разлику од своје браће, имао је велика пернаста испупчења с обе стране главе и изванредну моћ оријентације у ваздуху. А на левој нози носио је широки сребрни прстен на коме су биле урезане речи:

„Арно, 2590 Ц. Свом спасиоцу увек захвална посада“.

Овај голуб се прочуо кад је имао само три месеца: на такмичењу одржаном у западном Њујорку, међу стотинак најбољих голубова-писмоноша убедљиво је био најбољи. Јер, само интелигентни и снажни голубови-писмоноше могу да издрже дуга и напорна летења и да се непогрешиво врате у своје кавезе. А Арно је био један од њих. **Иако млад, успео је без одмора да прелети 130 километара и да се, сав задихан, с неуредним перјем упрсканим блатом, спусти у свој кавез.**

После тог првог „службеног“ пута многи одгајивачи су се просто отимали за њега. Али, Џек Морган, његов власник, није ни помишљао да га прода јер је Арно за наредних неколико месеци постао најбољи голуб-писмоноша у држави Њујорк.

ПРСТЕН НА ПОКЛОН

За голубове-писмоноше најтежи испит је лет преко мора или океана, ту нема никаквих путоказа или места за одмор. На тај начин доказују своју интелигенцију, снагу и моћ оријентације.

Једног дана Џек Морган је ставио у корпу Арноа и још два голуба и замолио капетана неког пароброда који је пловио за Европу да их пусти из кавеза чим из вида изгубе копно. Њихов власник је хтео да провери да ли ће успети да пронађу своје кавезе који су се налазили на једној тераси у предграђу Њујорка.

Кад су се довољно удаљили од обале, изненада се на море спустила густа магла. Почео је да дува и јак ветар а огромни таласи бацали су брод час на једну, час на другу страну. У тој олуји страдале су бродске машине а капетан је узалуд покушавао да пошаље позив за помоћ. Ситуација је била безизлазна!

Тада се неко од морнара досетио да по голубовима пошаљу поруку на копно. На непромочивом папиру који су им привезали на леђа написали су шта им се десило.

Први голуб је узлетео с поруком и убрзо нестао у густој магли. За њега се више никад није чуло. Затим су бацили у ваздух и другог голуба који се само после неколико тренутака вратио на брод тако преплашен да су морнари мислили да ће срце да му искочи из груди. Најзад је дошао ред и на Арноа. Он је прво направио велики круг око брода а затим видика. Као да га је нека невидљива рука водила, високо узлетео и нестао с видика. Непогрешиво је кренуо према копну, према голубарнику у коме се родио.

Џек Морган је . управо пио поподневну кафу када је зачуо фијукање крила која су секла ваздух. Голуб плавог перја сјурио се према кавезу, право на посуду за воду. Његов власник је одмах на леђима угледао писмо. Пожурио је са непромичивим папиром у руци у паробродско друштво, срећан због Арноовог подвига и добре напојнице коју ће добити за донесену поруку.

Тек касније сазнао је да је Арно прелетео 300 километара за 4 сата и 40 минута. То је био прави подвиг који је одмах уписан у почасну књигу Друштва за одгајивање голубова, а захвална посада парoброда је Арноу поклонила прстен са угравираном посветом.

ПРЕМА РОДНОМ КАВЕЗУ

Иако је био ненадмашан у „свом послу“, Арно није имао среће у љубави. Прекрасна голубица, огромних сјајних очију која је била у кавезу до његовог, никако га није примећивала. По цео дан је улепшавала своје перје, љупко кривила главу и тихо гугутала. Џек је приметио Арноове заљубљене погледе па је ускоро преместио голубицу у Арноов кавез.

Али, та срећа је кратко трајала. Арно је често ишао на пут и данима није виђао своју Магдалену. За то време, Велики Плави, његов сусед, надмених груди и јаких крила, шепурио се на сунцу пред голубицом и заљубљено јој гукао.

Једног дана, кад се вратио са дужности из Бостона, Арно је затекао Великог Плавог како ревносно сређује перје на Магдалениним крилима. Настала је жестока борба коју је прекинуо газда Џек.

У међувремену дошла је и такмичарска сезона. Као најбољи Арно је морао да прелети 1.500 километара. Убрзо је оставио далеко иза себе Њујорк, Џемстаун, Кливленд, са познатим облакодерима и димњацима. **И већ кад се приближавао Детроиту, изненада је пожелео да попије мало воде. Погледао је наниже и на срећу, у једном дворишту угледао велико јато голубова. Као стрела се спустио на земљу и ушао у први кавез.**

Одједном, врата су се за њим затворила. Власник тог великог голубарника одмах је у Арноу препознао писмоношу и није желео да га тако лако изгуби.

Тако је Арно у заточеништву провео две године. Једног дана приметио је да врата на кавезу нису добро затворена. Почео је да обилази око њих и да их кљуца. И она су се отворила. Као муња полетео је према Њујорку, према свом „родном“ кавезу, према својој Магдалени.

Пет дана после, неки дечак је дошао у голубарско друштво и спустио на сто сребрни прстен на коме је писало: „Арно, 2590 Ц...“ Рекао је да је испред своје куће у предграђу Њујорка, три дана раније нашао малог голуба, плавог перја, потпуно исцрпљеног. Одмах га је унео у собу и дао му да пије воде. Али, голуб није хтео ништа да окуси, непрестано је летео према прозору шумно лепршајући крилима. А онда је исцрпљен и без свести пао на земљу. После неколико минута био је мртав.

В. К.

ПОГ

Срце Џона Лија куцало је све јаче, мада се трудио да га обузда. Долазило му је да заплаче, да се истргне и потрчи — али знао је да не може стићи далеко. У глави му се сваки час замућивало, знојио се и у исто време покушавао да ни најмањим покретом свог лица не ода колико је узбуђен. Најзад, био је потпуно миран, иако му је то било последње јутро, јер водили су га на вешала.

Годину дана раније, новембра 1883, Џон Ли је саслушао своју смртну пресуду изречену због убиства Еме Киз из Бабакомба у Девонширу. Ли је знао да није крив, али то није могао да докаже. У затвору је одлежао дванаест дугих месеци надајући се да ће му се судбина смиловати. У часовима очаја, понекад је прижељкивао да се пресуда што пре изврши и његова неизвесност окончa.

Последњих дана пред погубљење, као да је нешто предосећао, успео је да се потпуно смири. Мислио је да му је свеједно и чак је престао да једе. Кроз мали отвор при врху ћелије видело се небо по чијем је необичном сивилу Ли знао да долази јесен. Био је сигуран да ће

Из старог Београда

БАНДА У КАСИНИ

Данас се под **касином** или **казином** подразумева коцкарница, а некада су касине биле мале куће у којима су се окупљали људи ради „пусте забаве“. Прво су основане у Италији а затим у Немачкој. У првој половини 19. века касине се оснивају и по свим већим градовима Европе па и код нас.

Прва касина у Београду направљена је 1840. године. Тада је управитељство вароши јавило Попечитељству унутрашњих дјела следеће:

„Будући да су се ове у Београду изабрана лица согласила да у кући јунака Зисе касину устроје, гди ћеду се отмјено састати, и из њу новости разни поцрпити, то дужностно јавља Управитељство ово вискославному Попечитељству внутрених дјела знања ради о томе“.

Тако, су у Београду отворене три касине у којима су чланови читали новине и књиге, играли карте и билијар и слушали банду — оркестар од 20 чланова који је свирао бесплатно.

УБЉЕЊЕ СЕ ОДЛАЖЕ

ДОК ЈЕ ЏОН ЛИ, БЛЕД КАО КРПА, СТАЈАО С ОМЧОМ ОКО ВРАТА, ЏЕЛАТ ЈЕ УЗАЛУД ПОВЛАЧИО ДРВЕНУ РУЧИЦУ НА ВЕШАЛИМА.

остати миран кад га буду извели на вешала.

Али, кад је тог јутра стражар науобичајено рано почео да откључава тешка врата, све се преокренуло. Знао је да је то крај. Хладнокрвност је заменио очај.

НАЈДУЖИХ СЕДАМ МИНУТА

У мрачном затворском дворишту све је било припремљено за Лијево погубљење. Џелат је још једном проверио чврстину вешала. А када се огласило затворско звоно жртви је пришао свештеник да обави уобичајени ритуал. Лију је стављена омча око врата и он се загледао у високи зид од потамнелих цигала мислећи да је то последње што ће у свом несрећном животу видети.

Џелат је повукао ручицу којом се отвара преграда на дрвеном подијуму испод жртве, али — механизам је затајио! Збуњен, сагао се да провери, али очигледно, све је било у реду. Повукао је поново ручицу и, опет се ништа није догодило.

Ли је био блед као крпа, изгледало је као да ће се онесвестити. То је омекшало џелатово срце и он му промрмља нешто неразговетно. Овако нешто никад се није догодило. Минути су изгледали као вечност док је џелат и по трећи пут проверавао механизам који је изгледао савршено исправан.

ДА ЛИ ДА СЕ РАДУЈЕ?

— Овог пута мора да ради — рече сав црвен у лицу док је потезао дрвену ручку. Она зашкрипа, али Џон Ли је и даље стајао на подијуму вешала!

На лицима присутних стражара читало се изненађење и неверица. Било је прошло већ седам минута откако је јадном Лију намакнута омча око врата ... а он је и даље био жив.

Џелат је сад већ пенушао од љутине.

— Изгледа да је у питању неки квар који се не може тако брзо отклонити — процеди он.

Тако је на брзину донета одлука да се Лијево погубљење одложи. Одведен је натраг у ћелију. Стражари су уз пут морали да га придржавају, толико је био малаксао од узбуђења: није знао да ли да се радује или да очајава!

Ли је био први и једини човек у Великој Британији који је искусио три покушаја вешања. Овај тако необичан догађај брзо се прочуо. Разуме се, то је допрло и до секретара за правосуђе који се смиловао на њега и преиначио му казну на доживотну робију. Сматрао је да је Ли већ довољно кажњен док је чекао на губилишту.

Џон Ли је имао још мало среће у животу: због доброг владања пуштен је на условну слободу. Ускоро се оженио и живео све до 1933. године.

М. К.

НЕСРЕЋА НА ПУСТОМ ДРУМУ

Обавештавамо све наше слушаоце да смо управо сазнали тужну вест да је наш колега из „Париског дневника“, Емануел Уседа, настрадао пре једног часа у аутомобилској несрећи у близини Шамберија. Судар је за несрећног Уседу био смртоносан, док се возач других кола, Франсоа Галан, неким чудом спасао. Задобио је само неколико модрица. Према исказу очевидаца, судар је изазвао Уседа који је нагло скренуо на леву страну.

— То није могуће! — узвикну инспектор париске полиције Лален, гасећи радио.

— Није могуће да је Емануел мртав! — узбуђено је поновио Лален и одмах телефоном потражио свог колегу, саобраћајног инспектора Ружијеа.

— Инспекторе Ружије, овде је Лален. — Да ли ви водите истрагу у случају настрадалог новинара Емануела Уседе? Управо сам на радију чуо вест о његовој погибији. Емануел је био мој добар пријатељ и могу да вам потврдим да је био веома обазрив возач. Реците ми, има ли сведока?

— Само један, неки Барбе — одговори инспектор Ружије. — Управо је сад код мене у канцеларији.

— Да ли бисте га послали и до мене? — запита Лален.

— У реду, колега. Ја сам управо завршио са испитивањем.

Четврт часа касније...

— Господине Барбе, ви сте једини сведок погибије Емануела Уседе, зар не? — запита га инспектор Лален.

— Да, тако је. Знате, то се догодило на пустом друму који води кроз поље и тамо није било никога. И да се ја тамо нисам затекао, нико не би могао да исприча шта се догодило.

— Врло добро. Свесни сте да је то што ви будете рекли од велике важности?

— Потпуно свестан, инспекторе...

— Па онда ми испричајте шта сте видели, и то до најмањих детаља.

— Добро: управо сам се спремао да узјашем кобилу, Калину...

— Молим?

— Заборавио сам да вам кажем да сам ја џокеј а несрећа се догодила на неколико метара од мене.

— Наставите...

— Управо сам стављао ногу у узенгију, кад је Калина одједном окренула главу налево, према друму, и почела да рже. Погледао сам преко њених леђа и видео црна кола — Уседина, то сам касније сазнао — како прелазе на леву страну и налећу право на предњи део „пежоа 504“ господина Галана који му је долазио у сусрет.

— Ви познајете господина Галана?

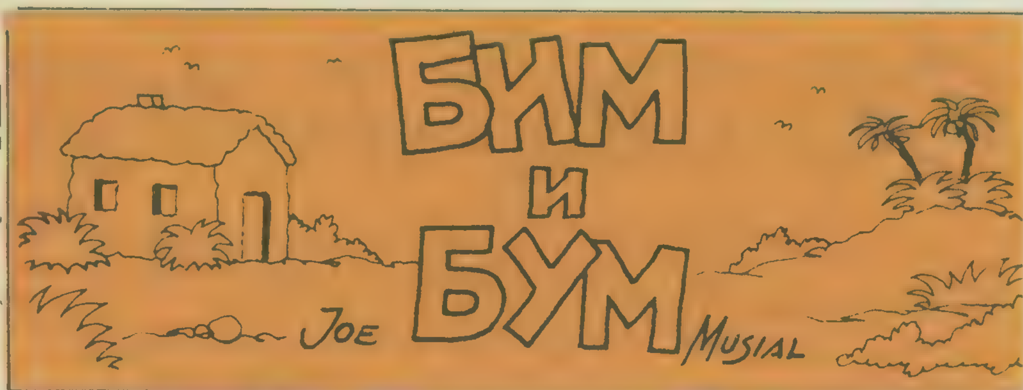
— Да, и то добро... То је рођак моје жене...

— Разумео сам... — одговори инспектор Лален. — То објашњава...

— Шта хоћете да кажете? — упита га Барбе.

— Хоћу да кажем — одговори инспектор Лален — да је ваш приказ догађаја лажан... Господин Галан је био тај који је изазвао несрећу, а ви сте покушали да га извучете... Боље ми сад испричајте како се несрећа заиста догодила...

Драги читаоци, шта мислите који је детаљ у исказу Барбеовом навео инспектора Лалена да посумња у његове речи? Уколико сте погодили, честитамо! А уколико нисте, погледајте наше решење на 35. страни.

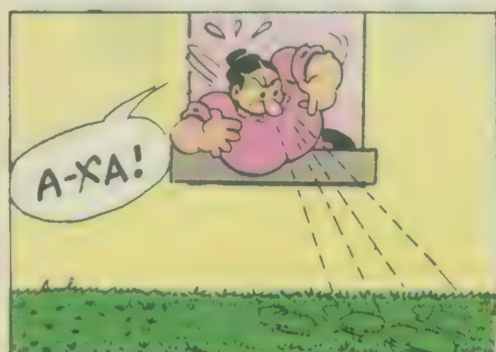

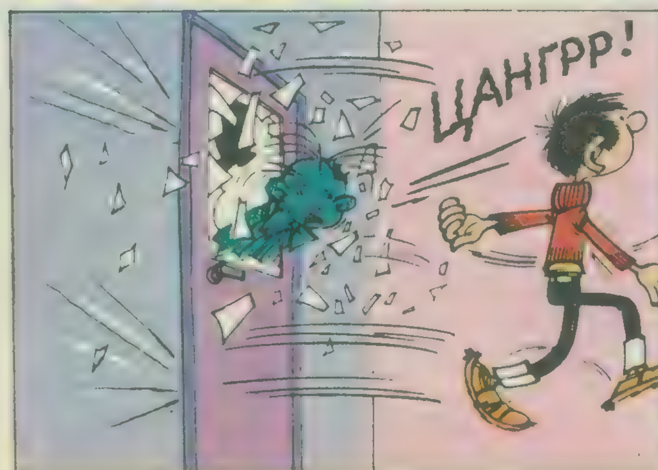
Приправник Пеца

НАЈБОЉА ДЕЛА ОМЛАДИНСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ У СТРИПУ

ХАРИСОН: ЛАЖНИ ДИК ТЕРПИН

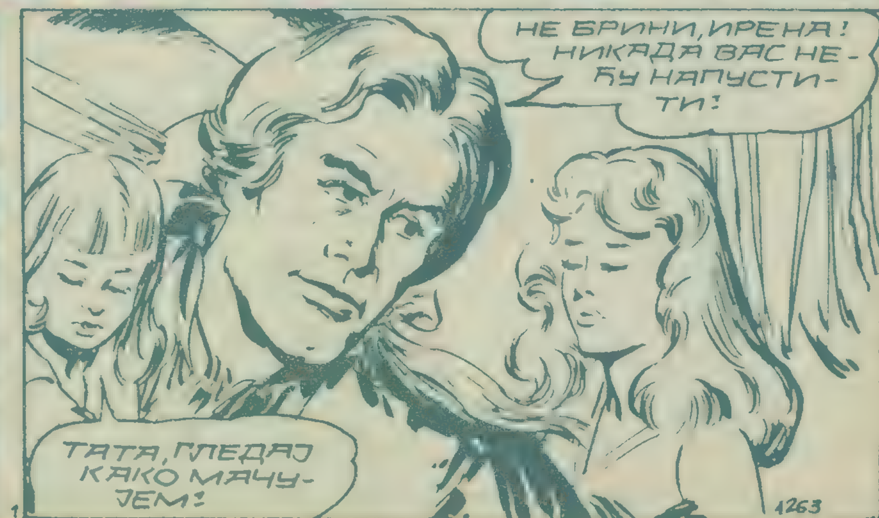

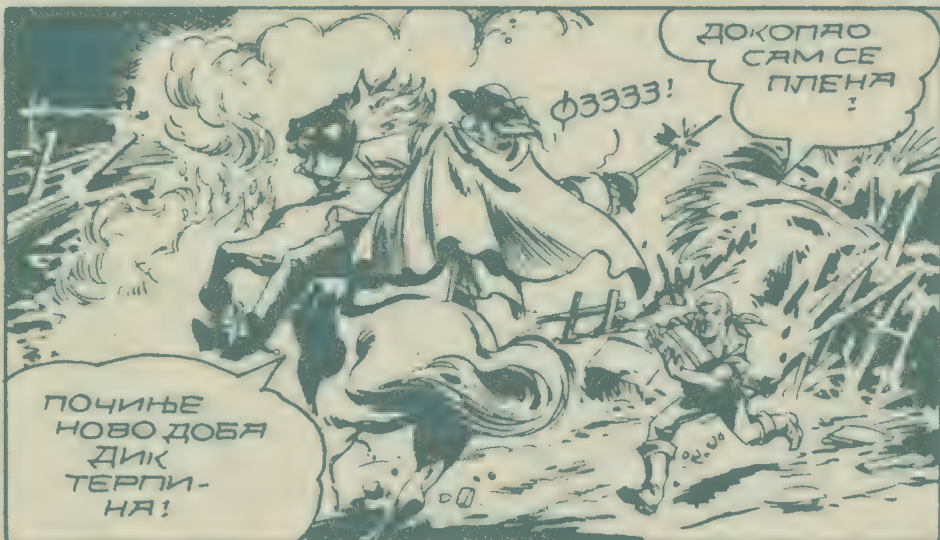

ТЕ НОЋИ, НА ОБЛИЖЊЕМ ИМАЊУ...
ЈУРИШ!

КОЊАНИЦИ ЈАШУ ОВАМО!

ТО СУ БАНДИТИ! АААХ!

ЈА САМ ДИК ТЕРПИН!

ФЗЗЗЗ!
ДОКОПАО САМ СЕ ПЛЕНА!
ПОЧИЊЕ НОВО ДОБА ДИК ТЕРПИНА!

СУТРАДАН У НАСЕЉУ „МИР И ПРАВДА"...
ДИК! ДИК!

ТОМЕ, БЕТЕ! ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
НАПАЛИ СУ ХЕНИНГА!
ВОЂА БАНДЕ ПРЕДСТАВЉА СЕ ТВОЈИМ ИМЕНОМ!

ШТА СЕ ДОГОДИЛО, ДИК?
НЕШТО СТРАШНО, ИРЕНА!

МОРАШ ДА ОДЕШ ОДАВДЕ! У ХАМПСТЕДУ ЈЕ ИЗДАТА ПОТЕРНИЦА ЗА ТОБОМ!
НЕ, ОСТАЈЕМ ОВДЕ!

ЗА МЕНЕ НИКАДА НЕЋЕ БИТИ МИРА, ИРЕНА!
МОРАШ ДА БЕЖИШ, ДИК!

СВИ ЋЕМО ПОЋИ С ТОБОМ! НИКАДА ТЕ НИСМО НАПУШТАЛИ, ПА НЕЋЕМО НИ САДА!
БАШ СВИ?

ДА, СВИ! ТУ СУ ПИТЕРС, ЏО МОСКАРДА, ВИТЕЗ САМАЛТЕ, ПЕТ МАРИ!
ЕВО НАС!
УВЕК ЋЕМО БИТИ С ТОБОМ!
БОРИЋЕМО СЕ ЗА ПРАВДУ!
И СЛОБОДУ!

ОСМЕХ СЕ ПОЈАВИО НА ДИКОВОМ ЛИЦУ...

ИДЕМ РАДИ НАШЕ СРЕЋЕ, ИРЕНА!
ТО ЈЕ ЖИВОТ КАКАВ ТЕБИ И ОДГОВАРА, ЗАР НЕ?

МОЖДА... АЛИ ВРАТИЋУ СЕ... И ТО ЗАУВЕК!

МОГУ ЛИ ДА ПОЂЕМ С ТОБОМ, ТАТА?
НЕ, РИЧИ! ТИ ЋЕШ СЕ БРИНУТИ О МАМИ!
ИДЕМО, ДИК! ШЕРИФ НОРВИН МОЖЕ СВАКОГ ТРЕНУТКА ДОЋИ ПО ТЕБЕ!

ЕВО МЕ, ПРИЈАТЕЉИ!

ОДЈАХАЛИ СУ У ПРАВЦУ ПЛАНИНЕ...

ТЕ НОЋИ...
ОТИЋИ ЋУ ДО КАПЕТАНА ФАКЕРСОНА! ОН ЋЕ МИ ПОМОЋИ!

ЗНАЧИ, НЕЋЕМО СЕ БОРИТИ ЗА СВОЈ РАЧУН КАО ПРЕ?
НЕ, ЏО! ПОСТОЈИ ЗАКОН И СУДИЈЕ КОЈЕ ЋЕ РЕШИТИ МОЈ СЛУЧАЈ!

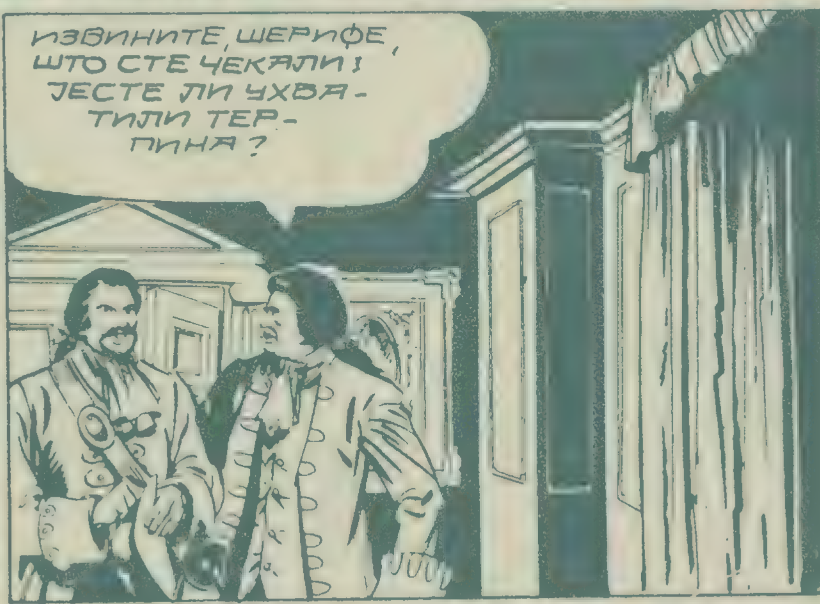
МАЛО КАСНИЈЕ У РАДНОЈ СОБИ КАПЕТАНА ФАКЕРСОНА...
ДУГО СЕ НИСМО ВИДЕЛИ, КАПЕТАНЕ!

ДИК ТЕРПИН! ОТКУД ТИ? ЗНАШ ДА ТЕ ТРА-ЖЕ?
НЕВИН САМ! МОРАШ МИ ВЕРОВА-ТИ!

ДИК ЈЕ ИСПРИЧАО ФАКЕРСОНУ ШТА СЕ ДОГОДИЛО...
ЗНАЧИ, НЕКО СЕ КРИЈЕ ПОД ТВОЈИМ ИМЕНОМ И ПЉАЧКА И ПАЛИ!

ОВДЕ ШЕРИФ НОРВИН! ЗАШТО СТЕ СЕ ЗАКЉУ-ЧАЛИ?

САКРИЈ СЕ ИЗА ЗАВЕСЕ! НЕ СМЕ ТЕ ВИДЕТИ ОВДЕ!

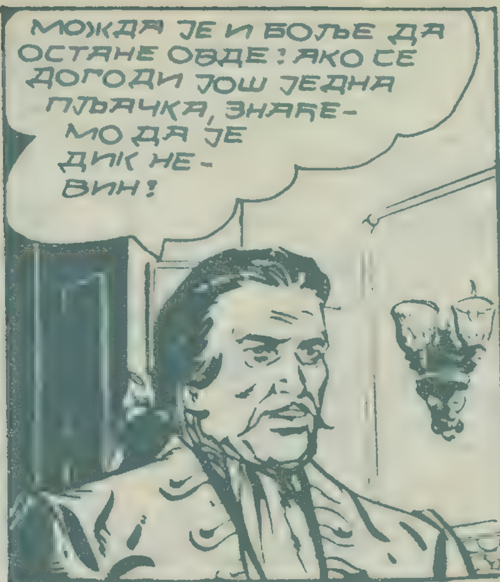

ИЗВИНИТЕ, ШЕРИФЕ, ШТО СТЕ ЧЕКАЛИ! ЈЕСТЕ ЛИ УХВА-ТИЛИ ТЕР-ПИНА?

НЕ! ПОБЕГАО ЈЕ! АЛИ УХВАТИЛИ СМО ЊЕГОВУ ЖЕНУ И СИНА! ОСЛОБОДИЋЕМО ИХ ТЕК КАД СЕ ОН ПРЕДА!

ЕВО МЕ, ШЕРИФЕ! ПРЕ-ДАЈЕМ ВАМ СВОЈ ФЛОРЕТ!

КАПЕТАНЕ, ОТКУД ОН ОВДЕ?

ФАКЕРСОН ЈЕ МОЈ ПРИЈАТЕЉ И ДОШАО САМ ДА ЗАТРАЖИМ ПОМОЋ ОД ЊЕГА!

МОЖДА ЈЕ И БОЉЕ ДА ОСТАНЕ ОВДЕ! АКО СЕ ДОГОДИ ЈОШ ЈЕДНА ПЉАЧКА, ЗНАЋЕМО ДА ЈЕ ДИК НЕВИН!

ОДЛИЧНА ИДЕЈА, ФАКЕРСОНЕ!

ЈА САД ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ ТВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ ДА НЕ БИ БРИНУЛИ!

ЗДРАВО, ДИК! НАДАМ СЕ ДА ЋЕ УСКОРО ВИДЕТИ СВИ ДА СИ НЕВИН!

И ЈА У ТО ВЕРУЈЕМ! ШТА?

УХАПСИТЕ ГА! НЕ ОПИРИ СЕ, ДИК!

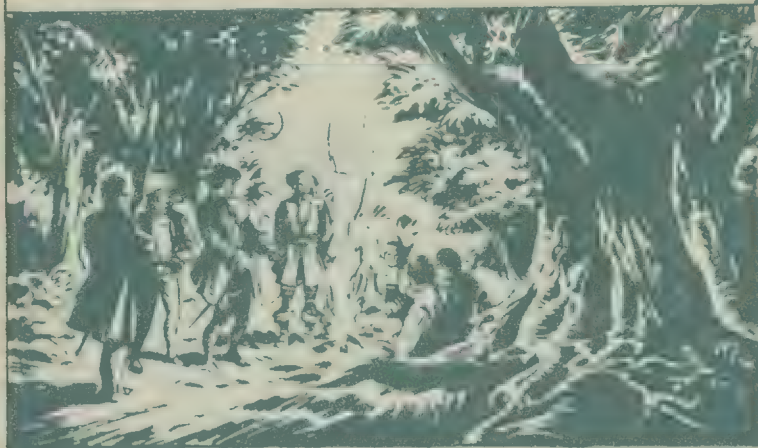
КУДА МЕ ВОДИТЕ? КАПЕТАН ЈЕ РЕКАО ДА ОСТАНЕМ ОВДЕ!

БАЦИЛИ СУ ГА У ТАМНИЦУ...
ПРОКЛЕТНИЦИ!
ДИК!

ШЕРИФ ЈЕ ИЗДАО НАРЕЂЕЊЕ...
ОДМАХ ЋЕМО ПОЋИ ДА УХВАТИМО ДИКОВЕ ЉУДЕ! ЗНАМ ГДЕ ИМ ЈЕ СКЛОНИШТЕ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ФАКЕРСОН ЈЕ ВЕЋ СТИГАО ДО ТОГ СКЛОНИШТА...
КАПЕТАНЕ, ОТКУД ВИ?
ГДЕ ЈЕ ДИК?

ОСТАО ЈЕ СА ШЕРИФОМ НОРВИНОМ!
ШТА? КАКВА ЈЕ ТО ШАЛА?

ФАКЕРСОН ИМ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ДИКОМ И ИЗНЕО СВОЈ ПЛАН...

У ТОМ ТРЕНУТКУ ...
ЗАМКА! УПАЛИ СМО У ЗАМКУ! ДОЛАЗИ ШЕРИФ!

КАПЕТАН ИХ ЈЕ ПОЗВАО ДА ГА СЛЕДЕ...
ЗНАМ ГДЕ ЋЕМО СЕ СКЛОНИТИ!

А КАДА ЈЕ ШЕРИФ СТИГАО ДО ДИКОВОГ ТАЈНОГ СКРОВИШТА...
ПРОКЛЕТСТВО! НЕМА ИХ! ВРАТИМО СЕ У ХАМПСТЕД!

ВИ СТЕ У СВЕ ОВО УМЕШАНИ, ФАКЕРСОНЕ!
ЛУДИ СТЕ!

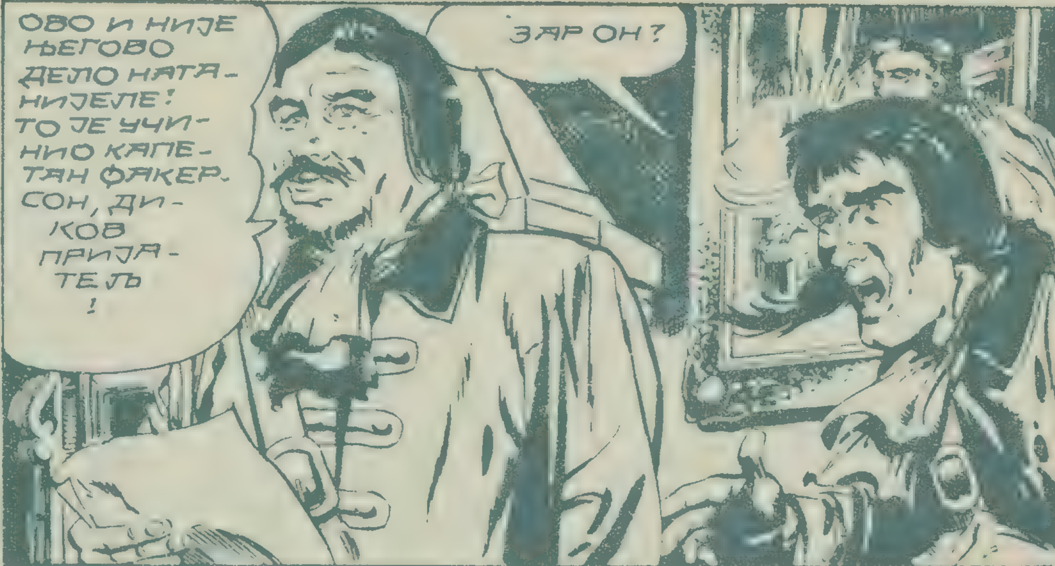

ПУСТИ ГА, ПЕТЕ! ДА И ОН ИМА УДЕЛА У СВЕМУ ОВОМЕ НЕ БИ НАМ ПОМОГАО ДА УМАКНЕМО ШЕРИФУ!

ТЕ НОЋИ...
ЈУРИШ, ПРИЈАТЕЉИ!

ЛАЖНИ ДИК ТЕРПИН УСУДИО СЕ ДА УПАДНЕ У НАСЕЉЕ „МИР И ПРАВДА“...
МИР И ПРАВДА

СВЕ ЈЕ ОВО НАШЕ, ДРУГОВИ!

МАЛО КАСНИЈЕ ВЕСТ О НОВОЈ ПЉАЧКИ СТИГЛА ЈЕ И ДО ШЕРИФА...
АЛИ, ДИК ЈЕ ЗАТВОРЕН ОВДЕ, ШЕРИФЕ!

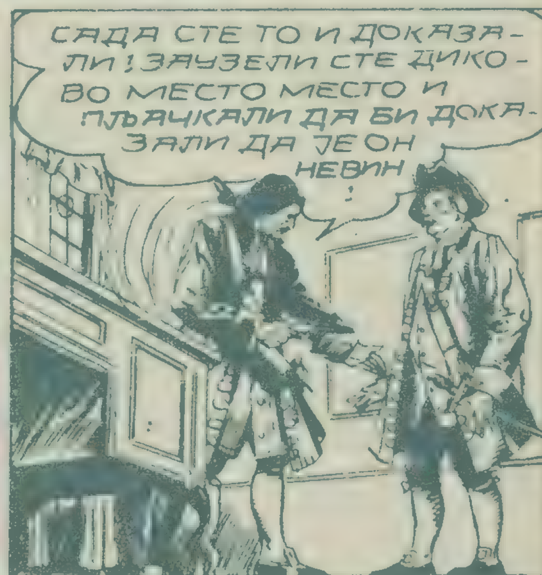

ОВО И НИЈЕ ЊЕГОВО ДЕЛО НАТАНИЈЕЛЕ! ТО ЈЕ УЧИНИО КАПЕТАН ФАКЕРСОН, ДИКОВ ПРИЈАТЕЉ!
ЗАР ОН?

У ТОМ ТРЕНУТКУ ФАКЕРСОН ЈЕ СТИГАО У ХАМПСТЕД РЕШЕН ДА ОСЛОБОДИ ДИКА...

ШЕРИФЕ, ДОШАО ЈЕ КАПЕТАН ФАКЕРСОН!
ПУСТИ ГА ДА УЂЕ!
ВЕОМА ЈЕ СМЕО!

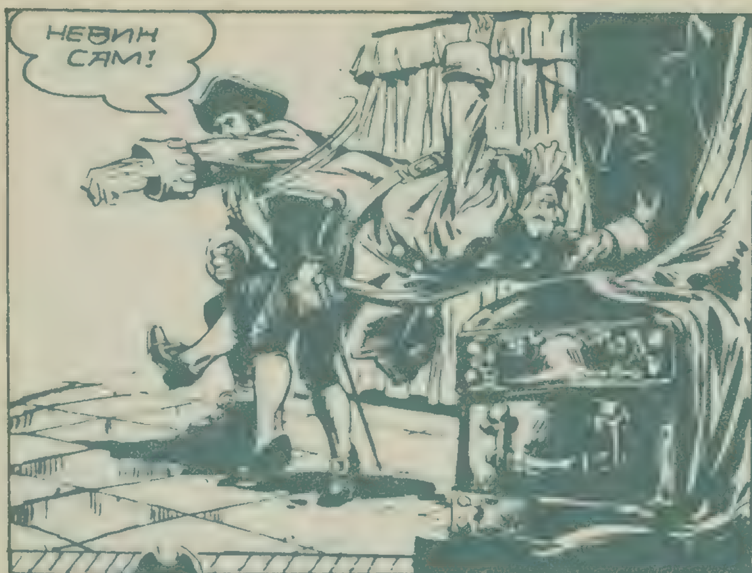

СИГУРНО СТЕ ЧУЛИ ДА ЈЕ ИЗВРШЕНА ЈОШ ЈЕДНА ПЉАЧКА, А ДИК ЈЕ ОВДЕ ЗАТВОРЕН!

ВЕРОВАО САМ ДА СТЕ И ВИ САУЧЕСНИК У СВИМ ТИМ ЗЛОЧИНИМА!

САДА СТЕ ТО И ДОКАЗАЛИ! ЗАУЗЕЛИ СТЕ ДИКОВО МЕСТО МЕСТО И ПЉАЧКАЛИ ДА БИ ДОКАЗАЛИ ДА ЈЕ ОН НЕВИН!

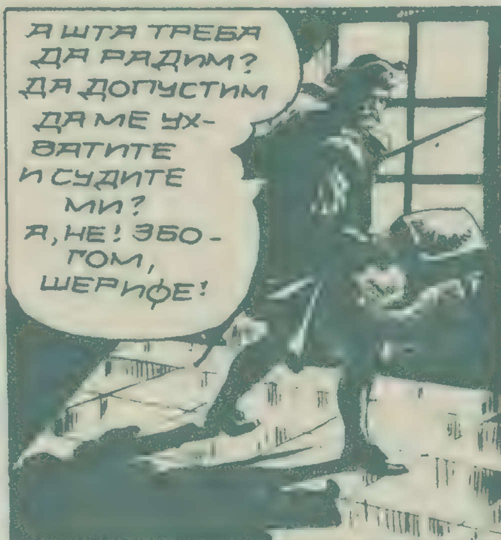

ЛУДИ СТЕ!
ЗАТВОРИТЕ ГА ДОЛЕ С ПОРОДИЦОМ ТЕРПИН!

НЕСПОСОБЊАКОВИЋИ!

НЕВИН САМ!

ДУМ!
АХ!

НИСАМ ЗЛОЧИНАЦ, А НИЈЕ НИ ТЕРПИН!
НА ОВАЈ НАЧИН ТО НЕЋЕТЕ ДОКАЗАТИ!

А ШТА ТРЕБА ДА РАДИМ? ДА ДОПУСТИМ ДА МЕ УХВАТИТЕ И СУДИТЕ МИ? А, НЕ! ЗБОГОМ, ШЕРИФЕ!

СТРАЖА! ЗА ЊИМ!
ЦАНГР!
ТРАС!

ФАКЕРСОН ЈЕ УСПЕО ДА УМАКНЕ СТРАЖИ...
УХВАТИТЕ ГА!

...ДОК СВИ ПОКУШАВАЈУ ДА УХВАТЕ КАПЕТАНА...

ШТА ЛИ СЕ ТО ДОГАЂА ГОРЕ?

ТРААС!
АХ!

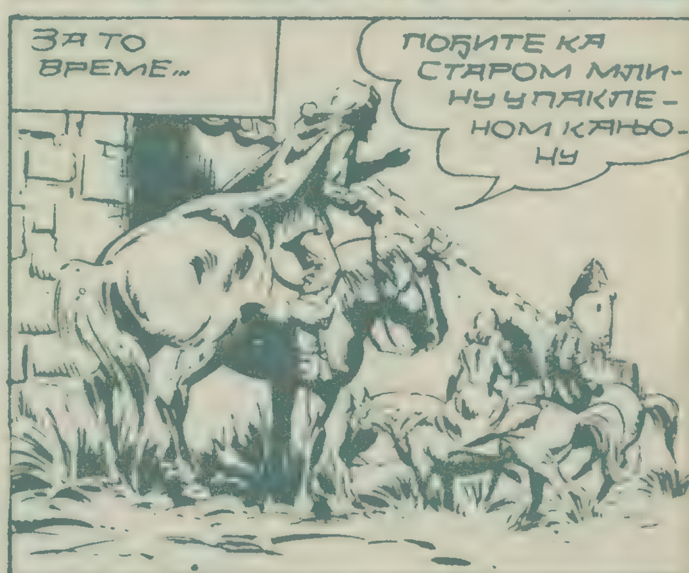

ИЗЛАЗИ, ДИК!

ЗАШТО ТО ЧИНИТЕ?
НЕ ПИТАЈ НИШТА! БЕЖИТЕ!

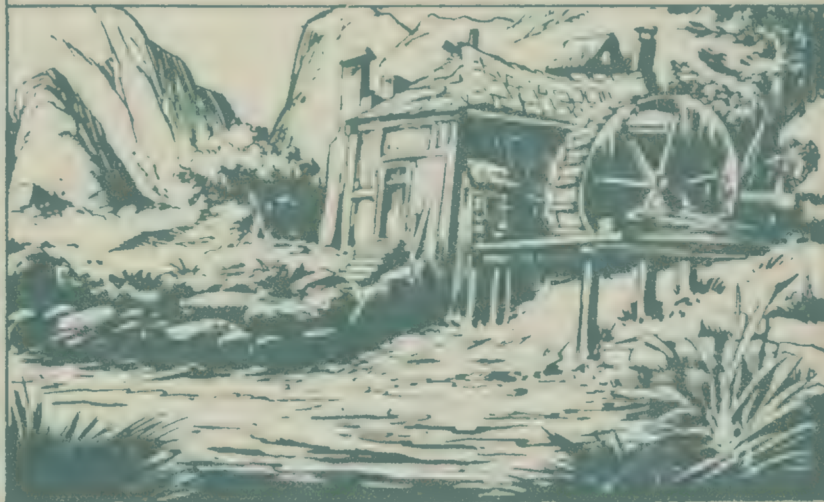

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ДОВЕДИТЕ ТЕРПИНА! ОН ЋЕ ПРОНАЋИ ФАКЕРСОНА!

КО БИ СЕ ТОМЕ НАДАО ОД КАПЕТАНА!
СВИ СМО ВЕРОВАЛИ ДА ВОДИ МИРАН ЖИВОТ!

ДО ЂАВОЛА! ПОБЕГЛИ СУ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ПОЂИТЕ КА СТАРОМ МЛИНУ У ПАКЛЕНОМ КАЊОНУ

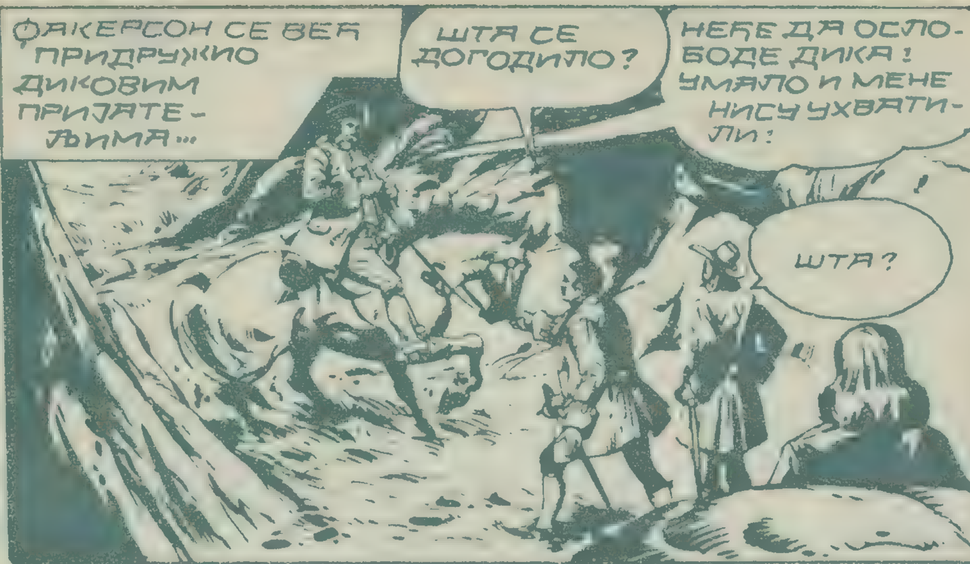

ТАКО ЈЕ ДИК НЕОЧЕКИВАНО ОСЛОБОЂЕН...

А У СТАРОМ МЛИНУ...

ХЕ, ХЕ, ХЕ! ДОШАО ЈЕ ТРЕНУТАК ДА ДИК И ЈА ОДМОРИМО СНАГЕ!

ДОЛАЗЕ, ДИК!

НЕ ЗОВИ МЕ ЈОШ, ДИК! БИЋУ ТО ТЕК КАДА МИ СЕ ПРАВИ ДИК ТЕРПИН ПРЕДА И ПРИЗНА ДА САМ БОЉИ ОД ЊЕГА!

ФАКЕРСОН СЕ ВЕЋ ПРИДРУЖИО ДИКОВИМ ПРИЈАТЕЉИМА...
ШТА СЕ ДОГОДИЛО?
НЕЋЕ ДА ОСЛОБОДЕ ДИКА! УМАЛО И МЕНЕ НИСУ УХВАТИЛИ!
ШТА?

ИЗНЕНАДА...
ПОГЛЕДАЈТЕ! НЕКО СЕ УПУТИО КА СТАРОМ МЛИНУ!

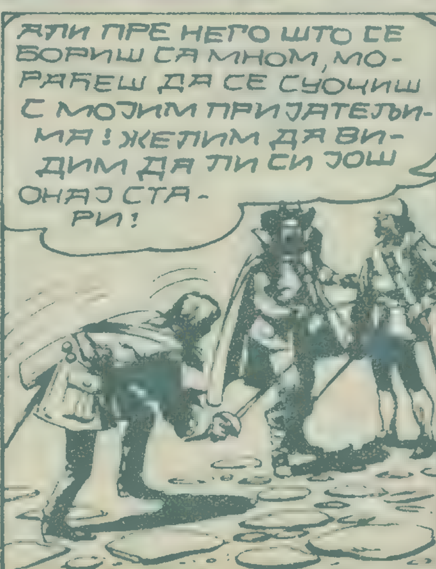

ТО ЈЕ ДИК КОЈИ ЈЕ СА СВОЈИМА СТИГАО ДО МЕСТА КОЈЕ МУ ЈЕ НАЗНАЧИО ТАЈАНСТВЕНИ ОСЛОБОДИЛАЦ...
ОСТАНИТЕ ОВДЕ, ИРЕНА!

НЕ ВИДИМ НИКОГА! БОЈИМ СЕ ДА ЈЕ СВЕ ОВО ЗАМКА!

УБРЗО...
ИМА ЛИ ТУ НЕКОГ?

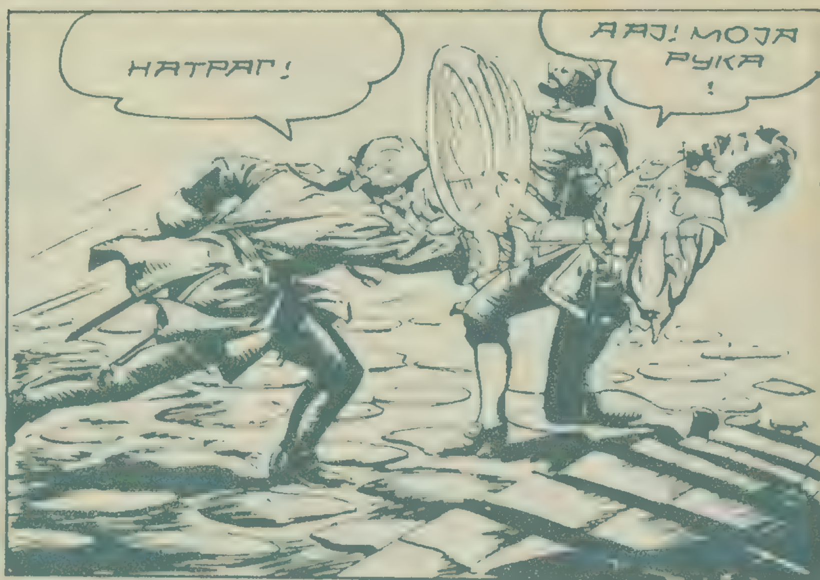

ДА! ОВДЕ ЈЕ ПРАВИ ДИК ТЕРПИН!

ТО САМ ЈА! ПОКАЗАЋУ ТИ ДА САМ БОЉИ ОД ТЕБЕ!

АЛИ ПРЕ НЕГО ШТО СЕ БОРИШ СА МНОМ, МОРАЋЕШ ДА СЕ СУОЧИШ С МОЈИМ ПРИЈАТЕЉИМА! ЖЕЛИМ ДА ВИДИМ ДА ЛИ СИ ЈОШ ОНАЈ СТАРИ!

НЕ БРИНИ, ШЕФЕ! УДЕСИЋЕМО МИ ЊЕГА!
СВРШИМО С ЊИМ, ЏОНЕ!

ДОБАР ЈЕ!
ДОСТА СТЕ ПОИГРАВАЛИ СА МНОМ!

НАТРАГ!
ААЈ! МОЈА РУКА!

МЕНЕ НЕЋЕШ МОЋИ ДА СЕ РЕШИШ ТАКО ЛАКО!
ОСВЕТИЋУ ТИ СЕ ЗА ОВО!

ЏОНЕ, НЕ!

НЕКО ЈЕ НЕКО НА ВРЕМЕ СПРЕЧИО ЏОНОВ КУКАВИЧКИ НАПАД...
БАНГ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ И ДИК ЈЕ СВРШИО СА СВОЈИМ ПРОТИВНИКОМ...
ПА ТО ЈЕ БЕТ ПУЦАО!

УСКОРО...
ИРЕНА, РИЧИ, ЈЕСТЕ ЛИ ДОБРО?
ДИК, ТАКО САМ СЕ УПЛАШИЛА!
БЕТ, СТАРИ ДРУЖЕ!
ВИДЕЛИ СМО ВАС КАКО ДОЛАЗИТЕ ОВАМО ИЗ НАШЕГ СКЛОНИШТА!

ДОЂИ, БЕТ, ДА ВИДИМО ДА ЛИ ИМА ЈОШ НЕКОГ У МЛИНУ!
ОДМАХ, ДИК!

ДВА ПРИЈАТЕЉА ПОЧЕЛА СУ ДА ТРАЖЕ МЛИН...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ОНАЈ НИТКОВ ПОБЕГАО!

НЕКО СТЕЊЕ!

МММ! ММММ!
ДЕНЕ, ОТКУД ТИ ОВДЕ?

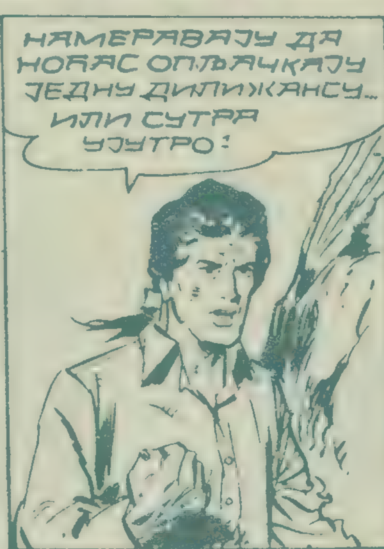

УХВАТИЛИ СУ МЕ ПРИЛИКОМ НАПАДА НА НАШЕ НАСЕЉЕ! ЛАЖНИ ДИК ЈЕ УПРАВО ПОБЕГАО КРОЗ ПРОЗОР!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕШ МИ ПОМОЋИ ДА УХВАТИМО ТОГ НИТКОВА, ДЕНЕ!
СВАКАКО!

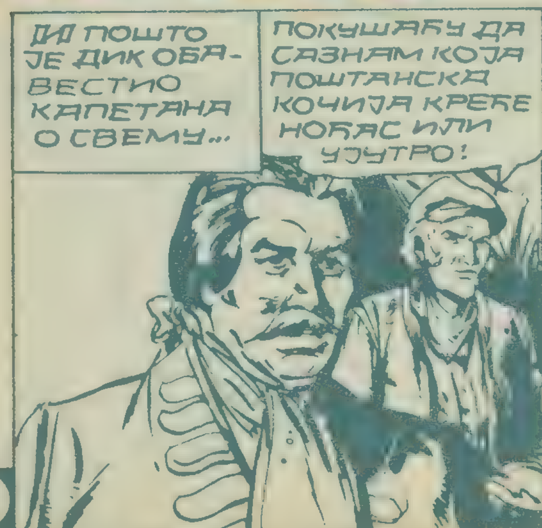

ИДЕМ ДА ОБАВЕСТИМ НАШЕ О СВЕМУ!
САЧЕКАЈ, БЕТЕ!

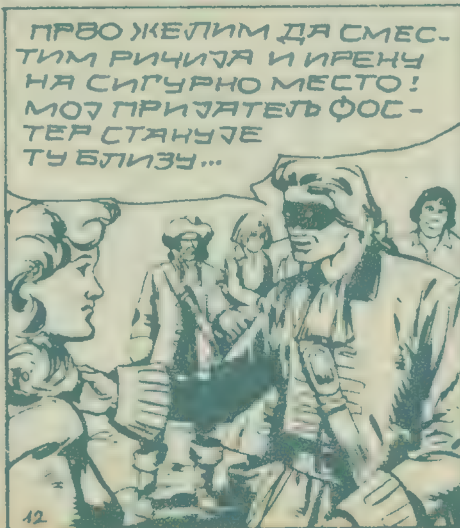

ПОЋИ ЋЕМО СВИ!
САМО ПРВО ДА ПРЕВИЈЕМ РУКУ ДЕНУ!

ЈЕСИ ЛИ ИХ ЧУО ДА ГОВОРЕ О НОВОЈ ПЉАЧКИ?
БАШ САМ ТО ХТЕО ДА ТИ КАЖЕМ!

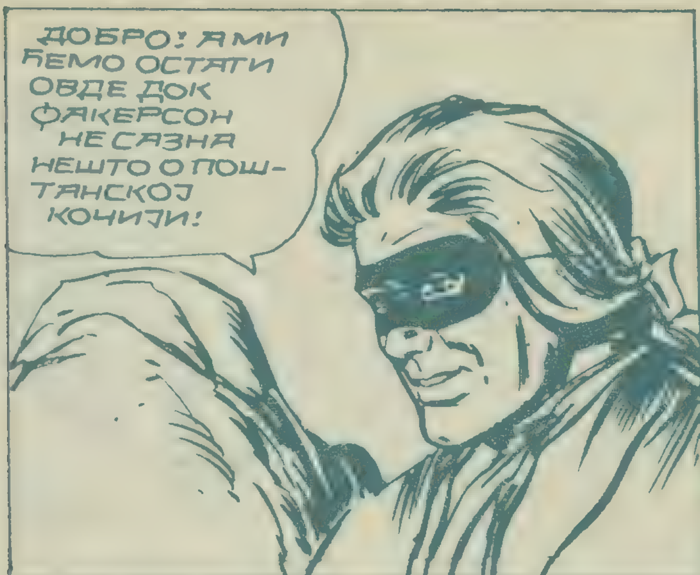

НАМЕРАВАЈУ ДА НОЋАС ОПЉАЧКАЈУ ЈЕДНУ ДИЛИЖАНСУ... ИЛИ СУТРА УЈУТРО!

КАСНИЈЕ, КАДА СУ СЕ СВИ НАШЛИ У ДИКОВОМ ТАЈНОМ СКРОВИШТУ...
ДИК! ЖИВ СИ!
ФАКЕРСОНЕ, БЕТ МИ ЈЕ ИСПРИЧАО ШТА ТИ СЕ ДОГОДИЛО?

И ПОШТО ЈЕ ДИК ОБАВЕСТИО КАПЕТАНА О СВЕМУ...
ПОКУШАЋУ ДА САЗНАМ КОЈА ПОШТАНСКА КОЧИЈА КРЕЋЕ НОЋАС ИЛИ УЈУТРО!

ПРВО ЖЕЛИМ ДА СМЕСТИМ РИЧИЈА И ИРЕНУ НА СИГУРНО МЕСТО! МОЈ ПРИЈАТЕЉ ФОСТЕР СТАНУЈЕ ТУ БЛИЗУ...

ЈА ЋУ ИХ ОТПРАТИТИ ДО ЊЕГА!
ПОЗНАЈЕМ ФОСТЕРА ПА БИХ И ЈА МОГАО ДА КРЕНЕМ С ВАМА!
И ЈА!

ДОБРО! А МИ ЋЕМО ОСТАТИ ОВДЕ ДОК ФАКЕРСОН НЕ САЗНА НЕШТО О ПОШТАНСКОЈ КОЧИЈИ!

УБРЗО...
ЧУВАЈ СЕ, ДИК!
НЕ БРИНИ, ИРЕНА!
ЗДРАВО, ТАТА!

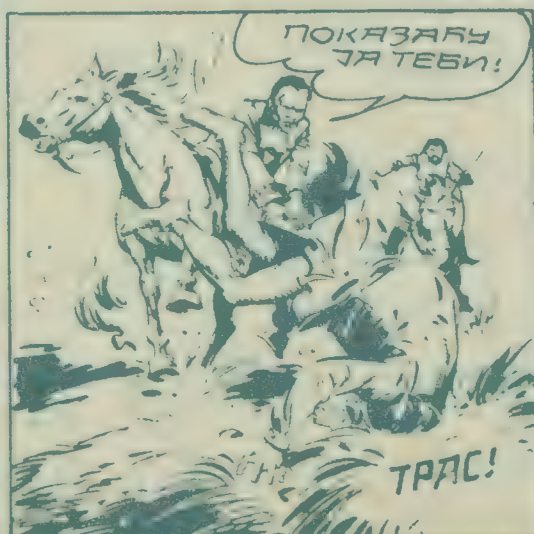

И ТЕК ШТО СУ СЕ МАЛО ОДМАКЛИ...

ЏЕКО ИХ КРИШОМ ПОСМАТРА...
ХЕ, ХЕ! СВЕ СЕ ОДВИЈА ОНАКО КАКО ЈЕ ШЕФ ПЛАНИРАО!

А КАДА СУ ЗАШЛИ У ШУМУ...

ИЗНЕНАДА...
ШТА...

БЕТ ЈЕ СХВАТИО, САМО СУВИШЕ КАСНО, ДА СУ УПАЛИ У ЗАМКУ...
АХ!

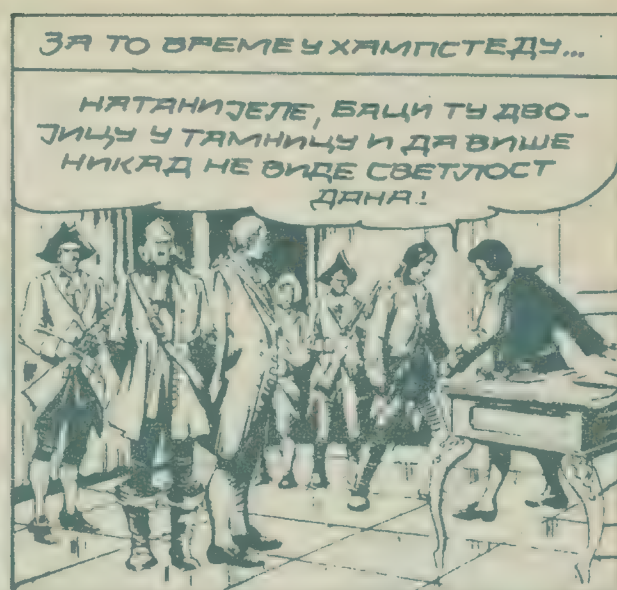

ПОКАЗАЋУ ЈА ТЕБИ!
ТРАС!

И ТАДА...
АЈ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
ИДЕМ, ДИК! БРЗО ЋУ СЕ ВРАТИТИ!
ХВАЛА НА ПОМОЋИ, ФАКЕРСОНЕ!
ДА ПОЂЕМ С ВАМА, КАПЕТАНЕ!
СЈАЈНО! ПЕТ! НА КОЊА, БРЗО!
МАЛО КАСНИЈЕ НАШЛИ СУ СЕ НА ПУТ ЗА ХАМПСТЕД...
... А УСКОРО И У ТВРЂАВИ ШЕРИФА НОРВИНА...
ЕНО ШЕРИФА!
ТАДА...
СЛУШАЈ!
О КАКВОЈ ТО ДИЛИЖАНСИ ГОВОРИШ?
О ОНОЈ КОЈА КРЕЋЕ ЗА ЛОНДОН СУТРА У ШЕСТ!
АЛИ, ОНА ПРЕНОСИ ПЕТ ХИЉАДА ФУНТИ У ЗЛАТУ!
ДА! ПЛЕН ДЕЛИМО НА ПОЛА!
ПРЕПОЗНАО САМ ТАЈ ГЛАС! ИДЕМО ОДМАХ ДА ОБАВЕСТИМО ДИКА!
ИЗГЛЕДА ДА НЕЋЕМО ИМАТИ ПРИЛИКУ ДА ТО УЧИНИМО! ОКРЕНИТЕ СЕ!
И ЗАИСТА...
ПРЕДАЈТЕ СЕ!
ДАЛЕКО ОДАВДЕ...
ОХ! МОЈА ГЛАВА!
ПИТЕРС ЈЕ ДОШАО К СЕБИ, А УБРЗО И БЕТ...
РИЧИ И ИРЕНА СУ НЕСТАЛИ!

ЕВО ТРАГОВА!
КАСНО ЈЕ ДА ИХ СЛЕДИМО, ПИТЕРС!

БЕТ И ПИТЕРС ПОШЛИ СУ НАТРАГ У СКЛОНИШТЕ...
ПОЖУРИМО!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ХАМПСТЕДУ...
НАТАНИЈЕЛЕ, БАЦИ ТУ ДВОЈИЦУ У ТАМНИЦУ И ДА ВИШЕ НИКАД НЕ ВИДЕ СВЕТЛОСТ ДАНА!

НЕ ЖЕЛИМ ОВДЕ ДА ЗАВРШИМ СВОЈ ЖИВОТ!
НИ ЈА!

ЗАТВОРИТЕ ВРАТА!
САДА, ПЕТЕ!

ПО ВАШЕМ НАРЕЂЕЊУ, КАПЕТАНЕ!
ХЕЈ!

ПОТРЕБАН МИ ЈЕ ТВОЈ ФЛОРЕТ!
СТРАЖА!

ЗАДРЖИТЕ НАС АКО МОЖЕТЕ!

САМО ТАКО, ПЕТЕ!

ОВАЈ ЈЕ ГОТОВ, ФАКЕРСОНЕ!
АХ!

ПЕТ И ФАКЕРСОН СУ СЕ БРЗО ОСЛОБОДИЛИ ШЕРИФОВИХ ЉУДИ!
НЕМОЈТЕ МЕ УБИТИ!

ФАКЕРСОН ЈЕ ПОВЕО НАТАНИЈЕЛА И ПЕТА ДО ЈЕДНОГ УГЛА ТАМНИЦЕ..
ОВО ЈЕ ТАЈНИ ПРОЛАЗ!

БИО ЈЕ ТО УЗАНИ ТУНЕЛ...
ЈА ЋУ ПОТРАЖИТИ СУДИЈУ А ТИ ПРОНАЂИ ДИКА И ОБАВЕСТИ ГА О СВЕМУ!

...КОЈИ ЈЕ ИЗЛАЗИО НА УЛИЦУ, ДАЛЕКО ОД ШЕРИФОВЕ ТВРЂАВЕ...
ЧУВАЈТЕ СЕ, КАПЕТАНЕ!

ИЗНЕНАДА...
ПАЗИТЕ, СТРАЖА!
МОРАМ ДА ИСКОРИСТИМ ОВАЈ ТРЕНУТАК!

УПОМОЋ! ОВА ДВОЈИЦА СУ ПОБЕГЛА ИЗ ЗАТВОРА!

БЕЖИ, ПЕТЕ!

ДРЖИТЕ ИХ!
НЕ СМЕЈУ НАМ УМАЋИ!

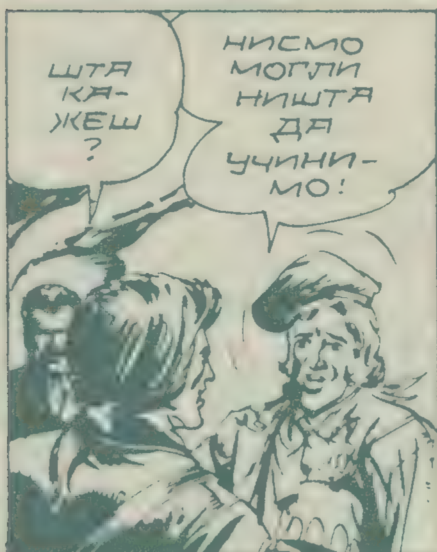

НЕ ВИЧИ ТОЛИКО, ГЛУПАНЕ!

БЕЖИТЕ, ФАКЕРСОНЕ!

ЕВО ТИ, НИТКОВЕ!

ПРЕДАЈТЕ СЕ, ФАКЕРСОНЕ, ИЛИ ЋЕ ВАШ ПРИЈАТЕЉ УМРЕТИ!
НЕ СЛУШАЈТЕ ГА, КАПЕТАНЕ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ И ДИКОВОМ СКЛОНИШТУ...
ДИК, ОТЕЛИ СУ ИРЕНУ И РИЧИЈА!

ШТА КАЖЕШ?
НИСМО МОГЛИ НИШТА ДА УЧИНИМО!

МОРАМ ИХ НАЋИ!
И МИ ЋЕМО С ТОБОМ!

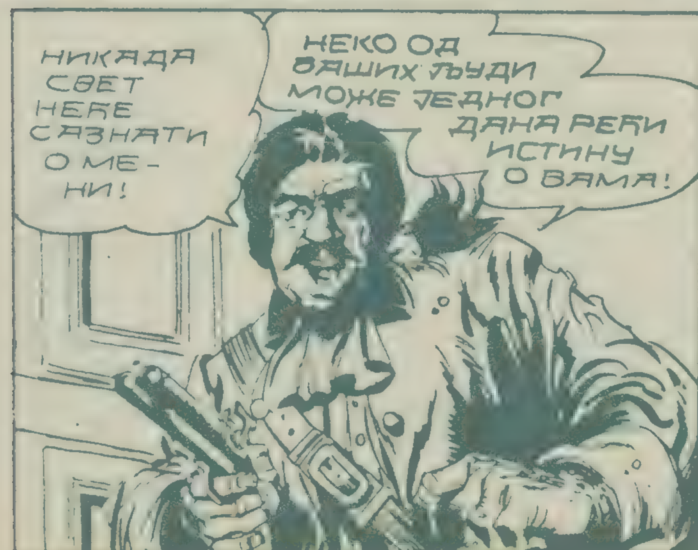

НЕ! ВИ САЧЕКАЈТЕ ФАКЕРСОНА И ПЕТА!
ДИК, ЖАО НАМ ЈЕ ШТО ЈЕ ДО ОВОГА ДОШЛО!

УЧИНИЛИ СТЕ СВЕ ШТО СТЕ МОГЛИ!

ДИК СЕ ОНДА ОПРОСТИО ОД СВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА...

ЗА ТО ВРЕМЕ У ХАМПСТЕДУ...
МОРАМ СВРШИТИ С ВАМА ЈЕР СУВИШЕ ЗНАТЕ О МЕНИ!

ПРЕ ИЛИ КАСНИЈЕ ВАША ЗЛОДЕЛА БИЋЕ ОТКРИВЕНА, НОРВИНЕ!

НИКАДА СВЕТ НЕЋЕ САЗНАТИ О МЕНИ!
НЕКО ОД ВАШИХ ЉУДИ МОЖЕ ЈЕДНОГ ДАНА РЕЋИ ИСТИНУ О ВАМА!

ЗА САДА СЕ ТОГА НЕ БОЈИМ! А ЗНАМ И КАКО ДА ИХ УТУТКАМ!
ДА ЛИ СТЕ ДОБИЛИ ДОЗВОЛУ ОД СУДИЈЕ ДА НАС УБИЈЕ!

БРИГА МЕ ЗА СУДИЈУ!

ОНДА МУ РЕЦИТЕ ДА ИЗИЂЕ ЈЕР УПРАВО УЛАЗИ!

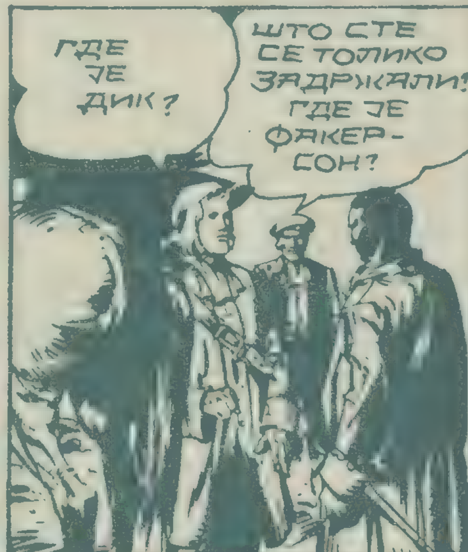

НА СРЕЋУ, СТИГАО САМ НА ВРЕМЕ И СВЕ ЧУО! ШЕРИФЕ, УХАПШЕНИ СТЕ!

ДАЛЕКО ОДАВДЕ, ДИК ЈЕ НАИШАО НА НЕКЕ ТРАГОВЕ...
ТОЛИКО СУ ЈАСНИ ДА ИМАМ УТИСАК...

... ДА НАМЕРНО ХОЋЕ ДА МЕ ОДВУКУ ТАМО ГДЕ ОНИ ЖЕЛЕ!

АЛИ, ВИДЕЋЕМО ЈОШ КО ЋЕ КОГА НАДМУДРИТИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ПЕТ ЈЕ СТИГАО У ДИКОВО СКЛОНИШТЕ...
ДИК! ДИК!

ГДЕ ЈЕ ДИК?
ШТО СТЕ СЕ ТОЛИКО ЗАДРЖАЛИ! ГДЕ ЈЕ ФАКЕРСОН?

ОДГОВОРИ МИ КУДА ЈЕ ОТИШАО ДИК?
ОТЕЛИ СУ ИРЕНУ И РИЧИЈА! ДИК ЈЕ КРЕНУО ДА ИХ ПРОНАЂЕ!

ПРОКЛЕТСТВО: СВЕ ЈЕ ТО ЗАМКА!

А САД ТИ НАМА ИСПРИЧАЈ ШТА СЕ ДОГОДИЛО С ВАМА!

ЗА ТО ВРЕМЕ ТЕРПИН ЈЕ СТИГАО ДО ЈЕДНЕ БРВНАРЕ...
СИГУРНО СУ ОВДЕ!

СЈАХАО ЈЕ...
ИМАМ УТИСАК ДА ЧИНИМ БАШ ОНО ШТО ОНИ ЖЕЛЕ!

ДИКОВИ ПРИЈАТЕЉИ ПРАВЕ ПЛАН КАКО ДА СПРЕЧЕ ДАЉЕ ЗЛОЧИНЕ...
СВИ ЋЕТЕ ПОЋИ У ХАМПСТЕД ДА ПОМОГНЕТЕ ХАМПСТЕДЕ!
А ТИ, БЕТЕ?

ЈА МОРАМ ДА ПРОНАЂЕМ ДИКА! ЗНАМ КУДА СУ ОДВЕЛИ ИРЕНУ И РИЧИЈА!
ИДЕМ И ЈА С ТОБОМ!

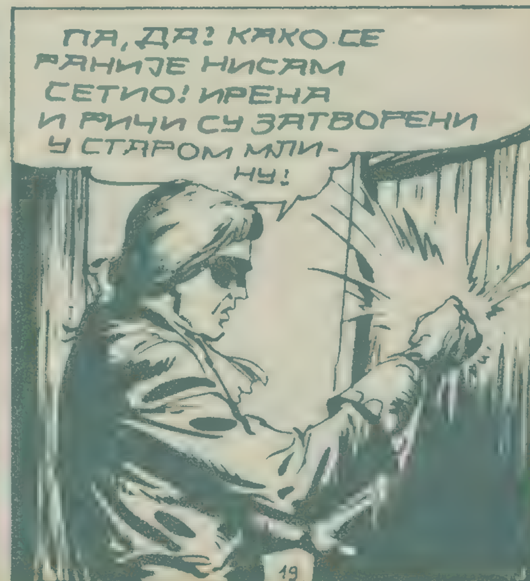

НЕ! ПОТРЕБНИЈИ СИ ФАКЕРСОНУ!

МАЛО КАСНИЈЕ СВИ СУ СЕ НАШЛИ НА ПУТУ ЗА ХАМПСТЕД...

КАД СУ ДОШЛИ ДО ПАКЛЕНОГ КАЊОНА, БЕТ СЕ ИЗДВОЈИО ИЗ ГРУПЕ...

А У БРВНАРИ...
НЕМА НИКОГ! ТО САМ МОГАО И ДА ПРЕТПОСТАВИМ!

ДОВУКЛИ СУ МЕ ОВАМО И ТАКО ДОБИЛИ У ВРЕМЕНУ!

ПА, ДА! КАКО СЕ РАНИЈЕ НИСАМ СЕТИО! ИРЕНА И РИЧИ СУ ЗАТВОРЕНИ У СТАРОМ МЛИНУ!

БЕТ ЈЕ СЈАХАО...
ОВДЕ СЕ ТРАГОВИ ГУБЕ!

АЛИ НЕМА СУМЊЕ...
...СИГУРНО СУ У СТАРОМ МЛИНУ!

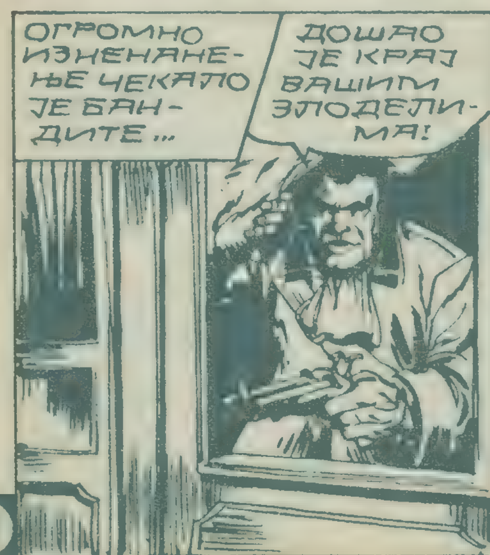

БЕТ ЈЕ ОДЛУЧИО ДА НАСТАВИ ПУТ...
ПОШТАНСКА КОЧИЈА ЈЕ СИГУРНО ВЕЋ НАПУСТИЛА ХАМПСТЕД!

И ЗАИСТА...
ЂИХАА!

МАЛО КАСНИЈЕ...
ЕНО ДИЛИЖАНСЕ! НЕМА ПРАТЊЕ, КАО ШТО ЈЕ ШЕФ И РЕКАО!

ЈУРИШ! СВЕ ТО ЗЛАТО ЈЕ НАШЕ!

СТОЈ! РУКЕ УВИС!

ОГРОМНО ИЗНЕНАЂЕЊЕ ЧЕКАЛО ЈЕ БАНДИТЕ...
ДОШАО ЈЕ КРАЈ ВАШИМ ЗЛОДЕЛИМА!

ДИЛИЖАНСОМ УПРАВЉАЈУ...
ПРОКЛЕТСТВО! ЗАМКА!
ШТА САД КАЖЕШ, ПРИЈАТЕЉУ?

...ПРИЈАТЕЉИ ДИК ТЕРПИНА.
ОВАМО!
ХОЋЕТЕ ЗЛАТО, ЈЕ ЛИ?

ТУ ЈЕ И ЏО МОСКАРДА...
ДОЛЕ, НИТКОВЕ!

ВИТЕЗ СА МАЛТЕ ИСУКАО ЈЕ СВОЈ ФЛОРЕТ...
ЧУВАЈ СЕ, ВИТЕ-ЖЕ!

НИ ТОМ НЕ ГУБИ ВРЕМЕ...
НА СРЕЋУ, ВАШ ПЛАН ЈЕ ПРО-ПАО!

ЗА ТО ВРЕМЕ У СТАРОМ МЛИНУ...
ХА, ХА! ДИК ТЕРПИН ЈЕ СТИГАО! КАО ШТО САМ И ПРЕТПОСТА-ВИО!

ЕВО МЕ, ПРОК-ЛЕТНИЦИ! ПОЈАВИТЕ СЕ!

У ТРЕНУТКУ КАДА ЈЕ ЗАКОРАЧИО У СТАРИ МЛИН, ЗАЧУО ЈЕ ПОЗНАТИ ГЛАС...
ДИК, НЕ!

БИО ЈЕ ТО БЕТ КОЈИ ЈЕ УПРАВО СТИГАО...
НЕ УЛАЗИ, ДИК!

ТАДА СЕ НЕКО БАЦИО НА ЊЕГА...
НЕЕ!

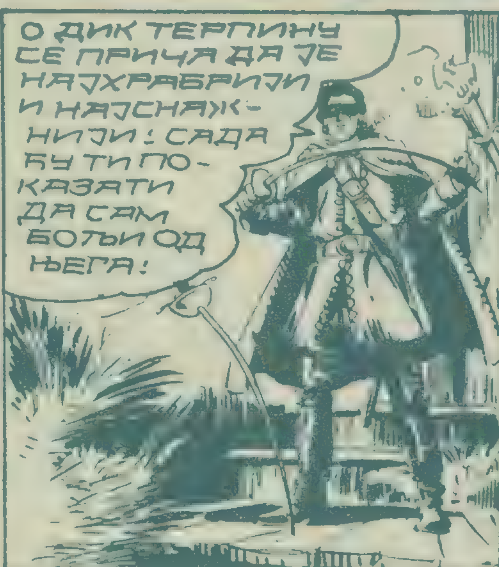

ОТКУД СЕ САД ПОЈАВИО ТАЈ БЕТ?

ТРЕНУТАК КАСНИЈЕ ИСТА СУДБИНА ЗАДЕСИЛА ЈЕ И ДИКА...
ААХ!

ЗА ТО ВРЕМЕ ФАКЕРСОН И ПРИЈАТЕЉИ ОБРАЧУНАЛИ СУ СЕ СА БАНДИТИМА...
СУДИЈО, ДОЂИТЕ!

КАО ШТО ВИДИТЕ, ОВО НИЈЕ ДИК ТЕРПИН, А НИЈЕ НИ ВОЂА ТИХ НИТКОВА!

У СТАРОМ МЛИНУ...
ОСВЕСТИО СИ СЕ!
ОООХ!

О ДИК ТЕРПИНУ СЕ ПРИЧА ДА ЈЕ НАЈХРАБРИЈИ И НАЈСНАЖНИЈИ! САДА ЋУ ТИ ПОКАЗАТИ ДА САМ БОЉИ ОД ЊЕГА!

ДОЛЕ ЈЕ ЗАТВОРЕНА ТВОЈА ПОРОДИЦА И АКО ХОЋЕШ ДА ИХ СПАСЕШ...

...МОРАШ МЕ ПОБЕДИТИ ПРЕ НЕГО ШТО МЛИН ИЗГОРИ!

БЕДНИЧЕ!
НЕ ПРИЧАЈ МНОГО АКО СУ ТИ МИЛИ ЊИХОВИ ЖИВОТИ!

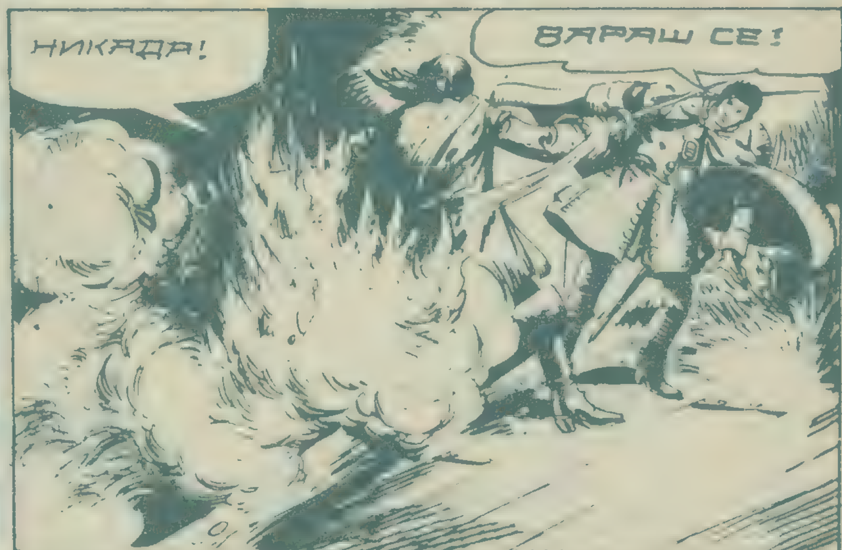

ПРЕ НЕГО ШТО ПОЧНЕ 'ДВОБОЈ...

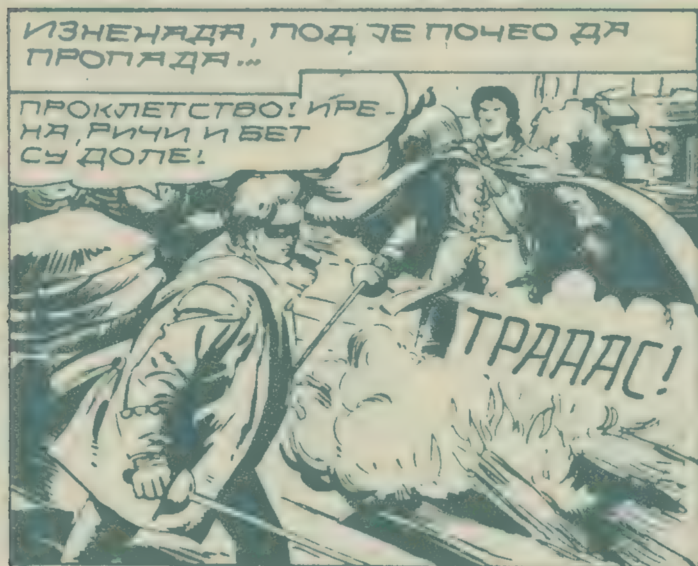

...ЖЕЛИМ ДА ТИ ВИДИМ ЛИЦЕ!

ТИ?

ДЕНЕ! ТИ!

ДА, ЈА ЋУ БИТИ ТВОЈ НАСЛЕДНИК!

НИКАДА!
ВАРАШ СЕ!

ИЗНЕНАДА, ПОД ЈЕ ПОЧЕО ДА ПРОПАДА...
ПРОКЛЕТСТВО! ИРЕНА, РИЧИ И БЕТ СУ ДОЛЕ!
ТРАААС!

ГОТОВ СИ, ДИК!
ЈОШ НЕ, ДЕНЕ!
ПОЖУРИ, ДИК! МЛИН ЈЕ У ПЛАМЕНУ!

НЕЋЕШ УСПЕТИ У СВОЈОЈ НАМЕРИ!

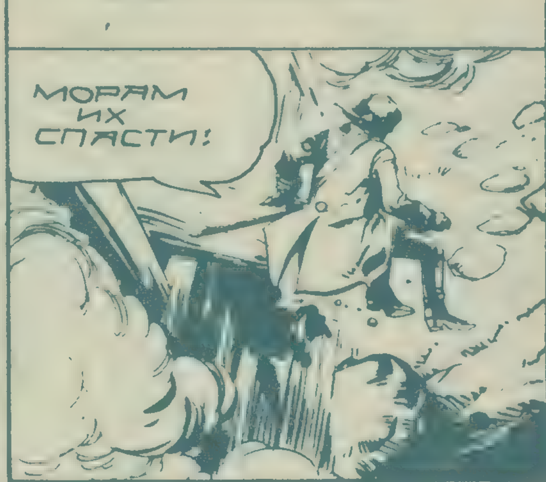

ПОКАЗАЋУ ТИ ДА САМ БОЉИ ОД ТЕБЕ!

ЈА САМ ДИК ТЕРПИН!

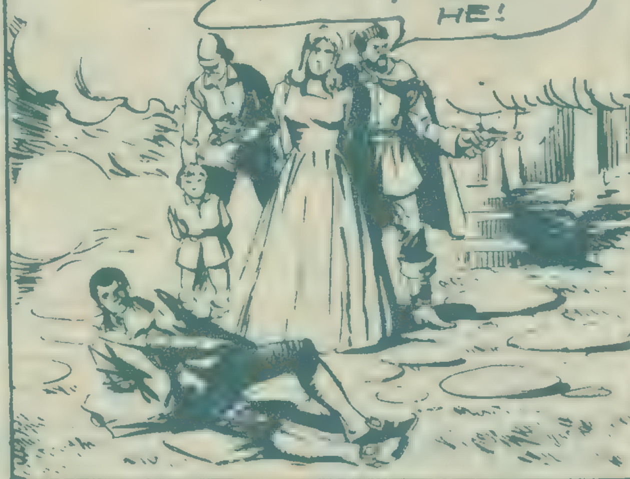

ИЗНЕНАДА ДЕНОВ ОГРТАЧ ЗАКАЧИО СЕ ЗА ЗУПЧАНИКЕ...
ОООХ! ШТА?
ПАЗИ, ДЕНЕ!

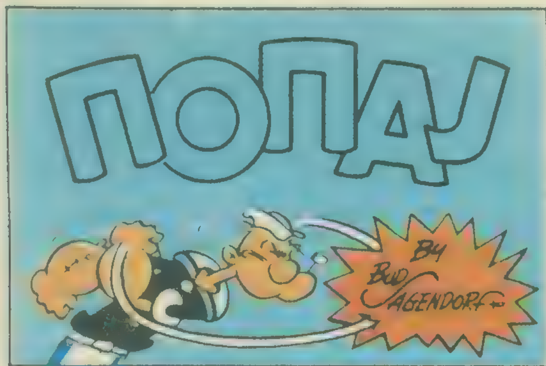

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **ВАТРЕНА ВОДА**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

'АЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО У КУЋИ... ДА НЕ МОРАМО МНОГО ДА ТРЧИМО ЗА ЛОПТОМ!
ВАЖИ!

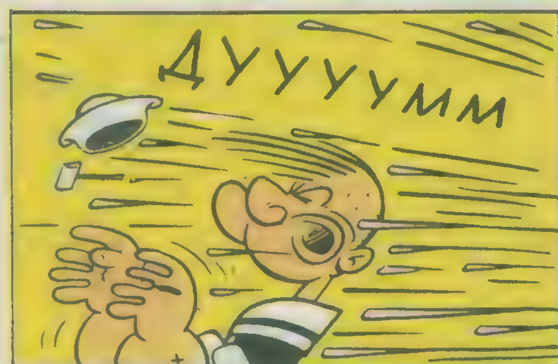

ЕВО! ОВДЕ ЋЕ ДА БУДЕ МОЈ ГОЛ... А ТАМО КОД ЛАМПЕ ТВОЈ!

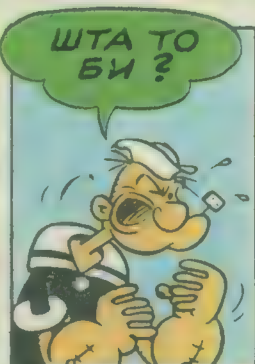

АЈОЈ!
?
ДУМ
ТРАС
БАМ
ХА!
ХА!

НИЈЕ ОВО ИГРАЛИШТЕ! НАПОЉЕ... ОБОЈИЦА!

ДА СЕ ТРКАМО!
ВАЖИ! КО ЋЕ ПРЕ ИЗ КУЋЕ!

КО БУДЕ ПОСЛЕДЊИ ЧАШЋАВА!
ТУП
ТУП

ДУУУУММ

ШТА ТО БИ?

ДУДУЛЕ СЕ ЗАГЛАВИО У ВРАТИМА!
?
BUD SAGENDORF
© King Features Syndicate, Inc., 1974. World rights reserved

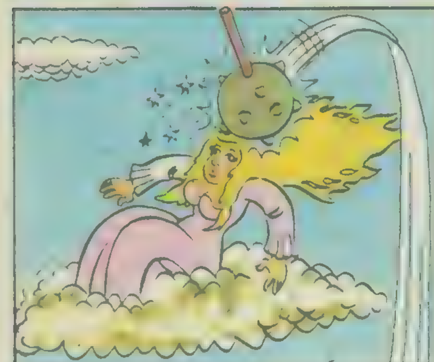

КРАЉЕВИЋ
МАРКО
И
ДРУЖИНА

КАКВО ЛЕПО ЈУТРО!
НИШТА НЕ РЕМЕТИ БОЖАНСТВЕНИ МИР ПРИРОДЕ!

АУУУ...

КАД ОНА БРКАТА ЗАМЛАТА ПОЧНЕ ДА ВИТЛА БУЗДОВАНОМ, НЕБО ПОСТАЈЕ ПРЕТЕСНО!

ОДМОРИЋУ СЕ МАЛО НА ОВОМ ОБЛАКУ!

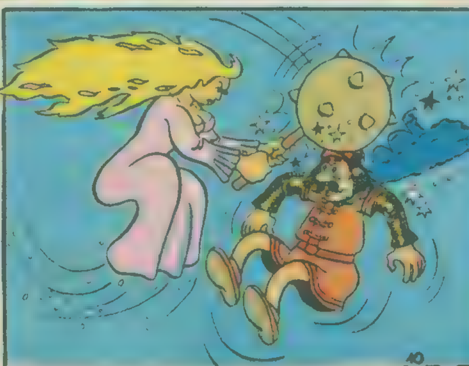

НАЈБОЉЕ ЋЕ БИТИ ДА СЕ СКЛОНИМ У ПЛАНИНУ!

ОВО ЈЕ НАЈВИШИ ВРХ'. ДОВДЕ ВАЉДА НЕЋЕ ДОБАЦИТИ!

ЗАР ОПЕТ !?

Е, САД САМ БАШ ПРЕКАРДАШИО. МОРАЋУ ДА СЕ ПЕНТРАМ НА ПЛАНИНУ ПО БУЗДОВАН.

АХ, ЕВО ВИЛЕ РАВИЈОЈЛЕ! ЗДРАВО, ПОСЕСТРИМО! БАШ ТИ ХВАЛА ШТО МИ ДОНОСИШ БУЗДОВАН!

ШТА ЈОЈ БИ? НИКАД НИЈЕ БИЛА ОВАКО ГОРОПАДНА!
1263/19

КОБНИ БРОЈ

ГЛЕДАОЦИ СА УЗВИСИНЕ ИЗНАД ИЗВОРА ВИДЕЛИ СУ КАКО СЕ ВОЗАЧ У ЗАПАЉЕНОМ БОЛИДУ ОЧАЈНИЧКИ БОРИ ДА СКИНЕ ВОЛАН СА ОСОВИНЕ. НИКО СЕ НИЈЕ УСУЂИВАО ДА МУ ПРИСКОЧИ У ПОМОЋ ЈЕР ЈЕ АУТО МОГАО ДА ЕКСПЛОДИРА СВАКОГ ЧАСА.

Киша је падала читаво пре подне и Алфред Нојбауер, директор екипе „Дајмлер-Бенц" био је све нерасположенији. Колико је страховао од кише, толико се на кишној стази плашио и храбрости својих момака, нарочито Ланга и Симана. Ипак, веровао је у своје пулене, у „Покер асова": смиреног рачунџију Рудија Карађолу, помало нервозног, али борбеног Манфреда фон Враухича, бившег механичара, рвача и дизача терета Хермана Ланга и младог Енглеза Дика Симана који је као метеор улетео у „Велики Циркус" и у 26. години стекао реноме једног од најбољих, најсмелијих и највештијих возача на свету.

Био је дан трке за „Велику награду Белгије", 25. јуна 1939. У два сата по подне, кад се читава чета окупила у Станду, киша је још ромињала, а лице Алфреда Нојбауера било је смркнуто као небо над Арденима.

ЦРНЕ МИСЛИ

Лидија Ланг је, по обичају, на зид станда закуцала малу коњску потковицу. Алиса Карађола је, као и увек, у наручју носила живу амајлију, мајмунче Анатола.

— Глупости! — љутнуо се у себи директор екипе. — Блесаве празноверице!

У два сата и петнаест минута Нојбауер је рекао:

— На своја места!

Дик Симан је пољубио Ерику и лаким корацима пошао према свом болиду.

— Шта ли је тог сина богатог енглеског велепоседника привукло проклетој тркачкој арени у којој се ломе нерви и кости? — питао се Алфред Нојбауер. — Дошао је овамо у туђину да једе варљиви, горки, несигурни хлеб с укусом бензина и крви! Колико греше они који тврде да само онај ко је у младости осетио беду, ко на други начин не може да успе у животу, тражи афирмацију у „Великом Циркусу"!

Дик Симан се с муком увлачио у претесну кабину „мерцедеса". Нојбауер је посматрао како механичар, тек пошто се возач сместио на седиште, на осовину учвршћује волан и одједном се уплаши:

— Шта ако механичар не причврсти добро волан, ако он буде блокиран у тренутку несреће и ако возач не буде могао да га скине у том часу? Биће заробљен у тесној кабини, изгореће у њој, одлетеће заједно с њом у ваздух!

Љут на црне мисли које га тог дана ни часка нису остављале на миру Алфред Нојбауер покуша да их одагна удубљујући се у листу тркача. Поглед му се задржа крај Симановог имена.

— Дик Симан, 13. на списку! — опет се безразложно узнемирио. — Зна ли то Дик? Тај момак никад не би легао у собу број 13! Шта је ово? Инвазија тринаестица! У данашњој трци стартује 13 машина! Симан се родио 1913! Симанова кола носе број 26, а њему је управо 26 година! Та цифра се добија кад се 13 помножи са 2!

У два сата и 29 минута Нојбауер подиже десни кажипрст и исписа њиме три круга у ваздуху. Мотори четири „мерцедеса" загрмеше и стартер диже белу заставу.

МАЈСТОР ЗА КИШУ

Тачно у 3 сата бела застава паде и 13 болида уз заглушујућу рику и облаке дима појурише низ стазу, бацајући за собом млазеве воде.

Кроз прву кривину звану Увала први је пролетео Херман Милер на „ауто-униону", а за њим Ланг у „мерцедесу". Осталих 11 возача пратило их је у густој скупини.

У трећем кругу Ланг је пришао довољно близу Милеру да би га напао. Милер је, против правила, одбио напад блокирајући „мерцедесу" пролаз. Ланг је веровао да га Милер није видео у ретровизору. Али, кад је у четвртом кругу у опасној кривини Ставело поново напао, а у петом још једном, возач „ауто-униона" опет му је затворио пролаз. Сад му је била јасна нечасна Милерова игра.

У шестом кругу, пролазећи поред свог бокса, Ланг је дигао песницу.

— Милер фаулира! — викну бесно Нојбауер и потрча према судијском месту. — Милер намерно блокира мог возача! Дајте му знак плавом заставом да се склони надесно!

Пре него што је Нојбауер успео да се споразуме са контролорима, возачи су обишли шести круг. Кад Ланг није видео сигнал плавом заставом, одлучи да одустане од безуспешних напада на некоректног Милера. Подигао је шаку и дао знак Карађоли и Симану, који су га пратили, да пролазе и нападају.

Руди Карађола, ненадмашни мајстор за вожњу по киши, појача снагу мотора, пређе Ланга и приближи се возачу у „ауто-униону".

У то време возаче још није штитила затворена кабина, па је Карађолу преко ниског браника право у лице засипала вода коју су бацали Милерови точкови. Он ипак крену у напад и готово се поравна с противниковим колима, али Милер опет клизну према средини стазе. Карађола избеже опасан додир, његов „мерцедес" се занесе, сиђе левим предњим точком са чврсте стазе, клизну по шљаци, слете са чврстог тла, проби ограду од бодљикаве жице и заглиби се у дубоко житко блато.

Неколико секунди после тога крај Милеровог „ауто-униона" максималном бр-

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

КОЛИБЕ ОД КАМЕНА

Буња, ћемер, кућарица, трим, кажун — разни су називи за примитивне камене колибе кружне основне и заобљеног купастог свода, налик на плитку кошницу, које су се некад градиле на нашим јадранским острвима и обали. Овај веома стар начин грађења среће се и у Грчкој, Италији, на Сардинији, Балеарима, у северној Африци али и у Ирској и Шкотској. У неким подручјима овакве колибе граде се и од других материја: бусенова, снежних блокова, од коже или другог. Наше буње се зидају без малтера, само вештим слагањем необрађеног камена и камених плоча. Изнутра су доста правилног облика док се на спољашњост не обраћа посебна пажња. Међутим, има их и веома лепо обликованих, често у виду степенастих прстенова. Различите су величине али највеће не прелазе око 4 метра у пречнику. Уместо прозора имају каткад мале отворе. Излаз је без врата, низак и узак. Намена им је различита: највише служе као привремено склониште, за овце и козе или као оставе. Лети је у њима пријатна хладовина, суво је и код већих киша а по потреби се ложи на огњишту у средини колибе. У немирним временима у буњама се и становало. Отуда по неким мишљењима и долази име Буњевац, који су пореклом негде са границе Далмације и Босне где су ове камене колибе биле честе.

13!

зином провуче се Дик Симан. Машина му се мало занела лево-десно, али је он вештим окретима волана задржа на стази. Милеру који се није надао том удару на часак попусти пажња: један погрешан покрет руком и његов се мотор закашља, кола скренуше, сиђоше са стазе и зауставише се.

Дик Симан је сигурно возио на челу трке испред клупског друга Ланга. Нојбауер је био врло задовољан:

— Дика више нико неће скинути с чела! — рекао је.

— Да, шефе! — механичар Цимер радосно је пљеснуо рукама. — Дик ће добити и оних сто хиљада франака награде! Чуо сам како је рекао Ерики: „Тих сто хиљада морам ја да освојим!"

— Каквих сто хиљада? — избечи се Нојбауер.

— Зар не знате, шефе? — зачуди се механичар. — Неки богати Белгијанац даје награду за најбржу рунду!

— До ђавола! — опсова Нојбауер и опет се онерасположи.

ЗАПАЛИО СЕ!

Дик Симан је возио виртуозно, храбро, али и опрезно. На мокрој стази смело је улазио у кривине тако да му је увек половина предњег точка прелазила на шљаку поред стазе.

У 22. кругу чим је пројурио поред трибина на стрмини Црвене воде, Дик Симан је, не штедећи нимало машину, убрзао до максимума. Иза његових кола је остајао облак водених капи.

Херман Ланг се изненадио кад је видео како се Симанова кола која је дотад пратио на стотинак метара удаљености одједном нагло удаљују.

У Извор, најопаснију кривину на стази, Дик Симан је улетео брзином од 230 километара на час. Тад се његов „мерцедес" занео, окренуо око себе, као тане излетео са стазе и треснуо у дрво поред ње. У часу кад је Ланг пројурио поред места несреће Симанов ауто је плануо.

Посматрачи с узвисине изнад Извора видели су како се возач у упаљеним колима очајнички бори да би скинуо волан с осовине. Точак управљача није попуштао. Нико се није усудио да Симану прискочи у помоћ, јер је ауто могао сваког часа да експлодира. Најзад дотрчаше два официра и ризикујући животе извукоше човека у пламену из кола.

Звучници су јавили: „Код Извора кола 26 излетела са стазе. Кола су разбијена и горе! Возач задобио тешке опекотине!

НЕЋЕМО У БИОСКОП

— Код Извора! — Нојбауеру се чинило да ће пасти кад је чуо шта се збило. — Извор је на 13. километру!

То су били најтежи часови у животу тркачког ветерана и искусног директора тима „Дајмлер-Бенц". Није смео да напусти командни положај на штанду јер су Ланг и Браухич још били на стази. Тек кад је Ланг као победник прошао кроз циљ а Браухич као трећи иза Рудолфа Хасеа на „ауто-униону" Алфред Нојбауер је похитао у болницу.

Нојбауер је у болничку собу ушао с Ериком Симан. Диково лице и горњи део тела нису се видели од завоја. Био је при свести.

— Драга! — прошаптао је храбри возач. — Опрости ми што сам те уплашио!

Ерика је бризнула у грчевит плач. Нојбауер је упитно погледао доктора Глазера који је стајао у углу собе и на његовом лицу је прочитао црни одговор.

— Драга, нисам способан... да те... као што сам обећао... вечерас одведем... у биоскоп! — опет је једва чујно шапнуо Дик Симан.

Симан је тешко дисао. Трпео је страховите болове од опекотина четвртог степена. Најзад је мало покренуо руку.

— Сер Нојбауер! — рече сасвим разговетно. — Овог пута сам мало јаче притиснуо папучу за гас! Само мало превише!

Затим је пао у несвест. Доктор Глазер је замолио Ерику и Нојбауера да изиђу из собе. Неколико минута после поноћи у хотелску собу у којој су седели Нојбауер, Браухич, Караћола и Ланг погурено је ушао доктор Глазер.

— Свршено је! — рекао је. — Дика више нема!

А. Р.

ГРАДОВИ КОЈИХ ВИШЕ НЕМА

Једна легенда казује да је у древном граду Хеликону на обали Коринтског залива пре 2300 година стајао велики храм подигнут у част бога мора Посејдона којег су становници града веома поштовали. Ипак, догодило се да су Хеликоњани неком приликом разгневили до срџбе свога Бога. **Посејдон то није могао да им опрости и на њихов грех одговорио је одмаздом. Казна је била сурова: земљотрес који је после прогутао је град за само један дан!**

Оно што није нестало у утроби земље, прекрило је море.

Иако је нестанак Хеликона легенда истина је да су многи градови током прошлости нестајали под ударцима разних катаклизми, или поремећаја у природи. Најчешће су то биле поплаве, вулканске ерупције, земљотреси, или промене нивоа мора, клизање и померање тла, набирање Земљине коре.

ОКРУТНА ПРИРОДА

Познато је, на пример, да морска обала од Флориде до Масачусетса у Сједињеним Америчким Државама тоне сваке године и да ће кроз хиљаду година бити шест метара испод садашњег нивоа мора. Слична је судбина и обале у Напуљском заливу у Италији. Тамо се на дну мора у близини обале лако могу видети потопљени кејови и гатови који су некада били део обале.

Нико никада није успео да објасни како су нестали чувени грчки градови Пестум и Тарент, док положај богатог града Сибариса чак није ни утврђен. О разлозима пропасти тог славног града, основаног 720. године пре наше ере, постоје само Страбонова казивања. Међутим, она су веома непоуздана.

ТЛО СЕ ПОДИЗАЛО И СПУШТАЛО. КРОЗ ВЕЛИКЕ ПУКОТИНЕ ЉУДИ И ЗГРАДЕ НЕСТАЈАЛИ СУ У УТРОБИ ЗЕМЉЕ.

По Страбону, Сибарићани су убили и бацили зверима гласнике суседне колоније Кротон, иако су им ови сасвим мирољубиво дошли у посету. Кротонске атлете осветили су своје људе тако што су уништили Сибарис! Но ни то им није било довољно, већ су изменили ток реке Кратис и усмерили га преко порушеног града!

Ако је нестанак Сибариса легенда, промена нивоа мора на делу француске обале је стварност. Остаци старих грађевина Марсеја, Сен Тропеза, Фосирмера, Шершела, градова на обали и данас се могу наћи у мору.

Природа је била невероватно окрутна према становницима појединих градова у свету. У највеће трагедије убраја се пропаст града Порт Ројала на Јамајци у Карипском мору 1692. године. Земљотрес га је сравнио са земљом, а море прекрило за само неколико часова.

Порт Ројал је вероватно био најпорочнији град на свету. У њему су налазили уточиште отпадници од закона, гусари, коцкари, авантуристи... У време земљотреса у граду је живело око 2000 људи. Катастрофу је преживело само неколико.

КАО У ПАКЛУ

Земљотрес је био стравичан. Земља се дизала и спуштала као да ваља огромне таласе! У велике пукотине које су се стварале пропадале су зграде и људи. Планине су тутњале, а небо се жарило као огањ. У једном тренутку обала се нагнула и просто истресла у море гатове и зграде у близини! Таласи су бацали бродове на град, кључало је и грмело, као у паклу. Када је море прекрило остатке града и све се умирило, Порт Ројал није више постојао.

Године су пролазиле, а муљ се таложио у мору на оно што је остало од Порт Ројала. Најзад, 1959. године за те остатке заинтересовао се познати археолог Едвард Линк.

Уз помоћ многобројне екипе и брода „Си дајвер" специјално саграђеног за подводно трагање, Линк је кренуо у истраживање остатака града. Археолог и рониоци радили су на дванаест метара дубине готово у мраку јер су им светлост давале једино батеријске лампе. Био је то заиста опасан посао; труле градске зидине стално су се одроњавале.

Међу пронађеним предметима највише је било оружја и боца разних облика. Пажњу истраживача привукао је и један шпански топ из 15. века, али је највећу драгоценост представљао несвакидашњи часовник без казаљки. Рендгеном је утврђено да је стао у седамнаест минута до дванаест, односно у време када је смрт дошла у походе становницима Порт Ројала.

М. П.

У КРУГУ ПОРОДИЦЕ: Несторазум

СА АТЛЕТСКИХ СТАЗА

ЛЕТЕЋИ ЈУГОСЛОВЕН

Намерно заостајући за водећом групом атлетичара, Сушањ је трчао на зачељу и стрпљиво чекао свој тренутак.

Само један југословенски атлетичар може да се похвали да је био шампион Европе. На тај подвиг наша атлетика морала је дуго да чека. Све до 4. септембра 1974. године.

Дан је био величанствен, трка више него узбудљива, а финиш незапамћен. „Летећи Југословен" је све присутне, као и милионе оних који су ову трку посматрали на телевизијском екрану, запрепастио у правом смислу те речи. Није ни чудо што је француски атлетски стручњак Робер Пармантје тим поводом написао: **„Лучано Сушањ трчи убитачно. Он просто руши и упропашћује све ривале. Пред њим се њихове снаге топе као лед на жарком сунцу".**

КАО ИЗ ПРАЋКЕ

Испраћен је за Рим са озбиљним надама. Помишљало се и на европско злато мада је он сам увек био уздржљив у својим изјавама. За собом је имао пет титула првака Југославије и одлично време на својој стази од 800 метара.

Па ипак, остало је велико питање да ли је то довољно за потпун успех. Јер у Риму га је, поред осталих, чекао и Италијан Марчело Фјасконаро, светски рекордер и истински атлетски ас.

Неки су већ посумњали у Лучана Сушња када је полуфиналну трку завршио као други. И та трка личила је на све раније. Мршави Југословен је далеко заостао да би у правом тренутку полетео као из праћке. Низао је супарнике једног за другим. И када је изгледало да је обезбедио право место, он је одједном изгубио темпо. Допустио је да га у последњим метрима стигне, па чак и претекне Енглез Овет. Имали су исто време 1:47,2 минута, али Енглез је ипак први прошао кроз циљ.

Тако су се јавиле и извесне сумње. Да ли Сушањ заиста може све? Да није и он један од оних који су ипак рањиви, нарочито ако му се поремети ритам трке?

КОЈОМ ТАКТИКОМ?

Тако се код његових супарника и родила идеја да се против Сушња и његове „праћке" крене одмах са старта и то убитачним темпом. Југословен неће моћи много да заостане, мораће и сам бар донекле да прати остале. Темпо ће га сморити толико да неће бити способан за свој победнички финиш.

Те вечери финална трка на 800 метара била је последња на програму. Заказана је за 19.15 часова. Сви су били нервозни. Можда још више гледаоци на трибинама, него сами тркачи, који су већ увелико утонули у мисли о томе којом тактиком да се послуже и на какав начин да пређу ту стазу нешто краћу од два круга око фудбалског игралишта.

Чим је стартер дао знак, Италијан Фјасконаро је кренуо свом снагом, као да се не ради о 800 метара. Личио је на спринтера који све ставља на једну карту.

Сушањ се држао резервисано на зачељу, али ипак се није усуђивао да далеко заостане. Група није могла да му много одмакне. Чекао је стрпљиво свој тренутак.

За први круг Фјасконаро је имао невероватно време од 50,1 секунди. На сву срећу, Лучана то није уплашило.

НИКО МУ НИЈЕ РАВАН

Преостало је још само 200 метара. Тркачи су већ ушли у велики завој. Имали су да избију затим у правац и да полете ка циљу. То је био прави час за напад. „Праћка" је одапета и Сушањ је почео да ниже супарнике. Нико није могао ни да му приђе, а камоли да га прати. За тренутак учинили су нам се као да у односу на њега трче на успореном филму.

У правцу „летећи Југословен" већ је био први. Остављао је и даље све друге и тријумфално завршио трку. Победничко време: 1:44,1 минута. У том времену победио би и на последњим Олимпијским играма у Минхену 1972.

Попео се на победничко постоље првенства Европе у атлетици, примио је злат ну медаљу, одјекнула је наша химна, вијорила се наша застава. Био је то велики тренутак југословенске атлетике и Лучана Сушња.

После тријумфа Сушањ ће и у трнутку највеће раздраганости ипак умети да призна:

— Фјасконаро ме запрепастио. Замало да упропасти све моје планове. Једино што ме је тешило, то је била помисао да он ипак неће тако издржати до краја. За другу половину трке није могао да има довољно снаге.

Сушањ сад носи морнарску униформу и спрема се за Олимпијске игре у Монтреалу.

Рођен је 10. новембра 1948, студира Вишу педагошку школу, висок је 182 сантиметра, а тежак 73 килограма. Атлетиком се бави од 1966. Некада је трчао на 400 метара, али је праве успехе постигао тек кад је прешао на 800 метара.

Његови изгледи за Олимпијске игре у Монтреалу јула ове године су изврсни, нарочито ако буде достигао ону изванредну форму из 1974. године.

О томе сада размишља Лучано Сушањ, „летећи Југословен", како га називају инострани стручњаци. Они су га већ одавно уписали међу истинске великане атлетских стаза.

Ст. Протић

„Праћка" изврсног Југословена била је уједно и његово најсјајније оружје и баш због тога су његови ривали тражили начин да му га избију из руку. Ако у томе евентуално успеју биће то за њега прави слом.

ИЗ КЊИГА СТАРОСТАВНИХ

ВИЗАНТИЈСКИ ИЗБОР ЛЕПОТИЦА

Избори лепотица нису производ данашњег времена. Спомињу се и у биографији најпознатије византијске песникиње Касије која је рођена око 810. године. Стихове је писала у доба византијских царева Теофила (829—842) и Михаила III (842—867). Како каже Ђ. Сп. Радојчић, велики познавалац старе књижевности, требало је да Касија због своје лепоте постане византијска царица, али је због мудрости и отреситости отишла у манастир и постала песникиња.

Младог цара Теофила хтели су да ожене најлепшом поданицом царства па је због тога око 830. године и приређен конкурс лепотица. Избору лепотица присуствовао је и цар Теофило. Од девојака које су се појавиле цару се највише допала Касија. По тадашњем свадбеном обичају пришао јој је са златном јабуком у руци, али при томе није умео ништа лепше да каже, осим — да од жене потиче свако зло. Касију је ово дирнуло и није могла да оћути. Одговорила је цару да од жене долази и добро. Такав одговор увредио је младог Теофила и златна јабука је припала другој лепотици, Теодори из Пафлагоније.

И тако, Касија није постала царица, али је постала песникиња, једина која је значајна у византијској књижевности.

МАСАДА • ТВРЂАВА КОЈА СЕ НИЈЕ ПРЕДАЛА

1 **КАД РИМЉАНИ ПАЛЕ** — Територија коју данас заузима Израел некада је припадала великом и моћном Римском царству. Седамдесете године нове ере јеврејски народ се жестоко побунио против пореза које је завојевач немилосрдно наметао. Да би успоставио ред, **римски император Веспазијан** послао је у побуњену провинцију свог сина **Тита Флавија** са огромном војском. **Римске легије су лако угушиле побуну и крваво се осветиле: спалиле су и уништиле све иза себе.** На крају су прегазиле и Јерусалим и спалиле велики храм.

2 **ЗАНЕСЕЊАЦИ** — Био је то страшан пораз за јеврејски народ. Ипак, он се није помирио са судбином: најодважнији и најхрабрији, које су због тога називали занесењацима, решили су да се поново супротставе завојевачу. Они су се са својим породицама упутили преко пустиње, **према тврђави Масади**, која се налазила на западној **обали Мртвог мора**. Масаду су изградили Римљани, **на стрмој стени високој преко 120 метара**, а унутар њених снажних бедема налазили су се пространи тргови, купатило, складишта с оружјем и храном.

3 **ЗАМКА ЗА ХРАБРЕ** — Четири године раније, **јеврејски вођа Елазар бен Јаир** успео је да уништи римски гарнизон који је држао Масаду и да заузме тврђаву. После дугог пута у Масаду стижу „занесењаци" и тако у њеном окриљу налази уточиште око хиљаду људи, жена и деце. Тек 72. године нове ере Римљани су били спремни да је нападну. Задатак је био поверен искусној Десетој легији, којој су биле придодате помоћне трупе и тешко оружје. **Браниоци тврђаве су били бројнији, али су ухваћени у замку.**

4 **ДА НИКО НЕ ПОБЕГНЕ** — Командант Десете легије Флавијус Силва одмах је наредио да се око целе тврђаве подигне зид, како нико из ње не би могао да побегне. Зид би у исто време спречавао да „занесењацима" стигне било каква помоћ споља. **После овог дуготрајног и напорног посла, римске војнике је чекао још тежи: морали су да направе дуг насип од земље и камења којим ће се попети све до зидина тврђаве.** Било је то веома тешко, пошто су по њима непрестано пљуштале стреле, камење и други убојити предмети.

5 **ОКРЕЋЕ СЕ РАТНА СРЕЋА** — Па ипак, Римљани су, као прекаљени ратници навикнути да истрају, успели да подигну зид око тврђаве а после много мука изградили су и насип за који је било потребно довући хиљаде и хиљаде тона земље и камења. Целом дужином насип су подупрли балванима. **Изградња је трајала месецима, али су једнога дана римски војници успињући се насипом на високи обронак ипак јурнули ка зидинама Масаде.** Тада је Флавијус Силва наредио да се на врху насипа изгради дрвена кула висока готово три метра. У њу су сместили „овна", убојиту справу којом су убрзо почели да проваљују зид тврђаве, док је истовремено избацивач камења гађао утврђенике. У унутрашњости тврђаве на месту које су Римљани напали, „занесењаци" су изградили дрвени зид. Међутим, свима у тврђави постало је јасно да Масада неће још дуго одолевати њиховим жестоким јуришима. Елазар бен Јаир улагао је огромне напоре да се одупре непријатељу, али у дубини душе осећао је да се битка ближи крају.

6 **КОЦКОМ У СМРТ** — Отпор из Масаде почео је постепено да јењава. Опсађени људи знали су да Римљани неће показати нимало милости према њима и зато су донели очајничку одлуку да живи не падну у њихове шаке. Све што су имали сакупили су на велике хрпе и запалили. Сви мушкарци су затим сами уништили своје породице, а онда исписали своја имена на комадићима црепа које су ставили у велики ћуп. Из ћупа је извучено десет комадића црепа — десет имена оних који треба да побију све остале, а онда сами себе.

7 **ТИШИНА И ПУСТОШ** — Уто су Римљани пробили дрвену брану и продрли у Масаду, очекујући борбу прса у прса. Али, наишли су на страшан призор, на пустош и тишину коју је реметило једино још пуцкетање последњих пламичака са згаришта. **Борбени занос војника који су неколико тренутака раније замишљали како ће сурово казнити жртве, одједном се угасио: на попришту су нашли само две жене и неколико деце.** У разореној Масади била је то малобројна публика која би „клицала" њиховом тријумфу!

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

МАЛА ПЈЕСМА

Композитор: Енцо Лесић
Текст: Вања Стојковић
Изводи: Даворин Поповић и Indexi

Једном дјевојчица једна
је љубав дала сву.
Година својих је шеснаест
поклонила уз њу.
Валови морски сад бришу
Са плаже њезин траг —
Далеко од мене она је сад.
Мирис вјетрова давних
И неки стари сан,
Понекад туга се јави
И онај тајни глас.
Дуго је плакала она
Кад дошао је крај —
Далеко од мене је она сад.
Кише лију, пуст је град,
Лутам сасвим сам.
Можда она с другим сад
Дијели приче, сне...
Ал ова пјесма мала
Рећи ће јој све.
Пјесма мала, настала због нас,
Пјесма мала, ето, то је све.

ГИТАРИЈАДА — ПОБЕДИЛИ „ОКТОПУСИ“

Музички живот младих Зајечараца обогаћен је ове зиме смотром поп-састава познатом као ГИТАРИЈАДА коју је организовао Дом омладине овог града. Ово је била десета, јубиларна смотра на којој је учествовало 20 оркестара.

Стручни жири је једногласном одлуком доделио највеће признање младим музичарима из Суботице ОКТОПУСИМА, што је око 800 младих у сали Дома ЈНА поздравило бурним аплаузом.

Међу награђенима нашли су се и: ГРУПА 53 из Ниша, ПИРГОСИ из Пирота, БАКАРНА РЕКА из Бора, ДАР из Зајечара, КОРАК из Београда и БУФ из Завидовића.

ДАВОРИН ПОПОВИЋ

Говорећи о домаћој поп-музици не можемо а да не споменемо сарајевску групу **INDEXI.** Почели су још пре скоро 14 година у свом родном Сарајеву у време када су се копирали „електричарски састави“, када се свирало на прављеним појачалима у малим задимљеним салама домова културе. После тих првих корака следи период оригиналног и, по оценама многих критичара, квалитетног стваралаштва. Њихове мале плоче (морали су дуго да чекају док нису снимили албум) постају хитови, а музику прихватају и млађи и старији. Боју **Indexi**ма давали су током година данас многи наши познати музичари. Поменимо само неке од њих: **Корнелије-Бата Ковач, Ђорђе Новковић, Ранко Рихтман, Енцо Лесић, Владо Правдић и Исмет Арнауталић.** Свима њима треба одати признање, ако ни због чега другог онда бар због тога што су били неуморни истраживачи и весници времена које је тек долазило.

У групи као солиста од првих дана ради **Даворин Поповић,** популарни **Пимпек.** Он спада у врхунске певаче домаће музичке сцене која не оскудева у добрим солистима. Његов промуклосетан глас дуго остаје у нама испуњавајући нас миром и топлином. Вероватно је и то један од разлога што га све генерације прихватају јер он својом песмом, искреном и топлом, подједнако може да одушеви и мајку и кћерку. Зато када се помиње неки стил у музичком стваралаштву, обавезно се помену и сарајевски **INDEXI** који су, слободно можемо рећи, сва та признања заслужили баш захваљујући **Давору** и специфичној боји његовог гласа.

После дуже паузе љубитељи овог звука могу бити задовољни. **Даворин** је уз помоћ својих пријатеља из групе — **Боде, Фадила, Миће и Ленца** — снимио велику плочу која представља синтезу четрнаестогодишњег искуства, преданог рада и талента.

Албум носи назив **СВЕ СУ ЉУБАВИ ИСТЕ ОСИМ ОНЕ ПРАВЕ** и на њему су следеће композиције: **И ТАД ЈЕ ЛЕТО, БИЛА СИ ТИ, БИЛА ЈЕ ЉУБАВ, НОЋНИ СУСРЕТ, У ТЕБИ СЕ ЖЕНА РАЂА, ТВОЈЕ ОПАСНЕ ИГРЕ, ДАНАС ПЛАЧЕ ПРВИ ПУТ, МАЛА ПЈЕСМА, МАЛА ЈЕ СТВАРНО ЛУДА.**

ГРУПА 53 — Ниш

Већина акустичних група које долазе из Ниша у самом почетку свог рада узима као свој узор већ афирмисане суграђане, чланове састава ЛУТАЈУЋА СРЦА. Тако је било и са ГРУПОМ 53 која је почела као трио у саставу Коста Каменов, Љубинка Лазаревић и Властимир Николић. У овој постави појављују се на неколико фестивала где постижу запажене успехе. После фестивала МЛАДИ ПЕВАЈУ МАЈУ где су освојили прво место, групу напушта Љубинка Лазаревић, коју замењује Елвира Игњатовић, ученица гимназије и средње музичке школе. Са још двојицом нових чланова звук групе добија у квалитету јер су уведени и нови инструменти: флаута, електрични бас, усна хармоника и клавир. Вишегласно певање дало јој је специфичну боју, тако да већ данас можемо говорити о њиховим успешним композицијама од којих издвајамо песму ЈУ. РО ЋЕ. На крају, поменимо и имена чланова ГРУПЕ 53 који су, што је занимљиво, рођени исте, 1953. године. То су Коста Каменов (гитара и усна хармоника), Елвира Игњатовић (вокал и клавир), Златомир Илић (гитара и мандолина), Властимир Николић (гитара) и Мирослав Стевановић (бас-гитара).

ДОМАЋА ЛИСТА

— СИНГЛОВИ

1. НЕ ГЛЕДАЈ МЕ ТАКО И НЕ ЉУБИ МЕ ВИШЕ — Бијело дугме
   ЈУГОТОН
2. КАД ЈЕДНОМ ОТКРИЈЕМ ЧОВЈЕКА У СЕБИ — Дадо Топић
   ПГП РТБ
3. ЈА САМ ЧОВЈЕК — Мишо Ковач
   SUZY
4. ОВЕ НОЋИ ЈЕДНА ЖЕНА — Златко Пејаковић
   ПГП РТБ
5. КАДИЈА — Тешка индустрија
   ЈУГОТОН
6. ВАГАБУНД — Здравко Чолић
   ЈУГОТОН
7. НОВИ ЗВУК — YU група
   ЈУГОТОН
8. ОСТАЛА СИ УВИЈЕК ИСТА — Мишо Ковач
   SUZY
9. МАЛА ПЈЕСМА — Даворин Поповић
   ДИСКОТОН
10. ШТО СИ, НАНО, УДАЛА МЕ РАНО — Неда Украден
    РТВ ЉУБЉАНА

Немачка С. Р.

1. MOVIESTAR — Harpo
2. I'M ON FIRE — 5000 Volts
3. FLY, ROBIN, FLY — Silver Convention Sity Rollers
4. MONEY HONEY — Bay City Rollers
5. SAILING — Rod Stewart
6. LADY BUMP — Penny Mc Lean

7. MAMMA MIA — Abba
8. IN FOR A PENNY — Slade
9. DARLIN' — David Cassidy
10. MORNING SKY — George Baker Selection

СТРАНА ТОП-ЛИСТА У ДОМАЋОЈ ПРОДУКЦИЈИ

1. WHAT CAN I DO FOR YOU — Labelle — SUZY
2. ROLLING STONES — David Essex — SUZY
3. GIVE A LITTLE LOVE — Bay City Rollers — ЈУГОТОН
4. DARLIN' — David Cassidy — ЈУГОТОН
5. DELILA'S POWER — Ike and Tina Turner — РТВ ЉУБЉАНА
6. GOOD LOVIN' GONE BAD — Bad Company — ЈУГОТОН
7. ACTION — Sweet — ЈУГОТОН
8. HUSTLE — Van Mc Coy — РТБ ПГП
9. SAILING — Rod Stewart — ЈУГОТОН
10. SAMBA PA TI — Santana — SUZY

ПРВА ЛОНГ-ПЛЕЈ ПЛОЧА ГРУПЕ S.O.S.

Београдска хард-рок група S.O.S. која је до сада снимила три успешне сингл-плоче, од којих је најбољу прођу имала „Човек и пчела", ових дана снима свој први ЛП који ће носити назив — „Први позив". Миша Алексић, Драган Штуловић-Штукс и Стева Стевановић остају и на плочи верни својој рок-музици, мада у погледу техничких помагала уносе и доста новине. У неколико композиција користе се синтисајзери за гитаре, програматори ритма и електронски осцилатори. Све то у споју са тешким роком представља занимљив експеримент у домаћој поп-музици, што наговештава да ће плоча бити веома занимљива.

Кад ЛП-плоча буде изишла, а то ће, прем предвиђањима бити идућег месеца, група ће кренути на турнеју по Југославији.

ПОП ЗАНИМЉИВОСТИ

Јан Гилан (Ian Gillan) бивши певач групе Дип Парпл (Deep Purple) основао је у Лондону нови четворочлани састав. Група се после једномесечног вежбања спрема да у току овог месеца одржи низ концерата у већим енглеским градовима.

Популарна шкотска група Назарет (Nazareth) отпутовала је у Канаду где управо довршава снимање своје нове ЛП-плоче. Према првим оценама оних који су чули материјал за плочу, може се очекивати још један велики успех ове групе.

Изванредна вокална група Поинтер Систерс (Pointer Sisters) однедавно наступа као трио. Џуне Поинтер, четврти члан састава која се налази већ дуже време на лечењу, морала је из здравствених разлога да напусти певање.

Џефри Хамонд (Jeffrey Hammond), басиста групе Џетро Тал (Jethro Tull), после петогодишњег заједничког рада одлучио је да напусти састав и да се потпуно посвети сликарству које му је, како сам каже, поред музике било једино задовољство.

На концерту групе Смоки Робинсон (Smokey Robinson), недавно одржаном у Њујорку, догодио се један немио инцидент. Један посетилац је у току концерта без икаквог повода извадио нож и смртно ранио једну осамнаестогодишњу посетитељку. Концерт је одмах прекинут.

Берза плоча

За ЛП плочу групе DEEP PURPLE »STORMBRINGER« спреман сам да дам 85 старих (углавном аустралијских) и 45 домаћих поштанских марака које су одлично очуване.

Слободан Обрадовић,
Првомајска 75
72000 Зеница

○ ○ ○

Хитно ми је потребна плоча са композијама „Ћао, бела, ћао". Могућ је сваки споразум.

Радован Угринов,
Змај Јовина 142
23300 Кикинда

○ ○ ○

Продајем 20 најразличитијих домаћих и страних сингл-плоча и две ЛП-плоче ANDY WILIAMS (The Greatest Hits) и први албум YU групе.

Амра Хаџовић
Бјелаве 99
71000 Сарајево

○ ○ ○

Купујем добро очуване албуме: Шкорпио »Rohanas«, Корни група" »Not an Ordinary Life«, Lou REED »Rock n'roll Animal«, Locomotiv GT »Locomotiv GT IV« (1975).

Лео Пушкарић,
Тушканова 12,
47000 Карловац
047 — тел. 22-682

○ ○ ○

Продајем ЛП плоче: Sweet Bigest Hits, Slade — Old New Borowed and Blue i Demis Rusos — Forever and Ever по цени 40 динара комад. Поменуте плоче бих мењао и за плоче Beatlesa и групе Sweet.

Мирослав Коларић,
Радакова 85
26300 Вршац

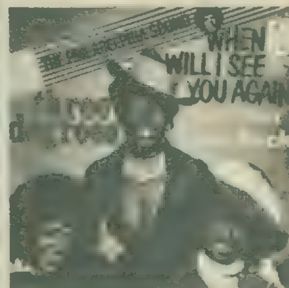
○ ○ ○

Желим да продам ЛП плочу Мише Ковача „Ми смо се вољели" и сингл плоче Бориса Бизетића „Једне зиме волели се двоје" и Душка Локина „Још памтим" по цени од 50 динара. Могућа је и појединачна продаја.

Сања Марковић,
Милоша Поцерца 5
11000 Београд

НОВЕ ПЛОЧЕ У ИЗДАЊУ НАШИХ ДИСКО-КУЋА

SUZY

WHEN WILL I SEE YOU AGAIN

Љубитељима такозваног филаделфија-саунда добро је познат трио THREE DEGREES. На синглу који је издала продуцентска кућа SUZY налазе се две нумере: WHEN WILL I SEE YOU AGAIN и GET YOUR LOVE BACK.

MERLIN — ALRIGHT

За љубитеље гласније музике побринула се нама мање позната енглеска група MERLIN. На „А" страни мале плоче налази се песма ALRIGHT, док је на „B" композиција PICTURES IN MY MIND.

МИШО — ЈА САМ ЧОВЈЕК

Најновији сингл Мише Ковача још једном нас је пријатно изненадио. Аранжмански одлично уобличене, отпеване изванредно, композиције Александра Кораћа ЈА САМ ЧОВЈЕК (изведена на Опатијском фестивалу) и ТЕШКО ЈЕ РЕЋИ ЗБОГОМ још једном су потврдиле да је он један од најбољих певача у земљи.

SHARIF DEAN — SO GOOD

Sharif Dean освојио је љубитеље сентименталне песме пре годину дана композицијом ДА ЛИ МЕ ВОЛИШ?. На синглу који је издала кућа SUZY снимљене су две нумере: SO GOOD (to be together) и LET IT BE FREE.

Пред наступ у Нешвилској опери, у гардеробу чланова групе Дуби Брадерс (Doobie Brothers) упали су полицајци и у њиховој опреми пронашли неке сумњиве таблете. Концерт је морао бити одложен за неколико часова како би стручњаци за дрогу испитали састав заплењених таблета. Касније се анализом испоставило да су то витаминске таблете потпуно нешкодљиве за организам.

Статус Кво (Status Quo) се тренутно налази на турнеји по Савезној Републици Немачкој, где постиже велике успехе. Чак су и за немачку телевизију снимили свој комплетни шоу-програм.

ЧАКА КАН (Chaka Chan)

На небу светске поп-музике недавно је засјала нова звезда. Млада америчка певачица Чака Кан, рођена 2. августа 1953. године у Детроиту (САД) почела је од ране младости да се интересује за музику и у петнаестој години наступа као певачица у ноћним клубовима. Прошле године, међутим, као врсна соул интерпретаторка ангажована је као солиста групе РУФУС (Ruffus) с којом је недавно снимила свој први ЛП под називом РУФУС ПРЕДСТАВЉА ЧАКУ КАН. После овог успеха уследили су позиви за гостовања и турнеје тако да Чака, која је удата и има двогодишњу кћер, у последње време има све мање времена за породицу, што јој, како сама каже, веома смета.

АДРЕСА:

CHAKA KHAN, c/o ABC RECORDS, Los Angeles, Beverley Boulevard 63, USA

НАУЧИТЕ НОВУ ИГРУ

3	1	2	4
1	4	3	2
4	2	1	3
2	3	4	1

ЗАБАВНИКОВ БОКС-МЕЧ

Прво исеците таблу и залепите је на дебљи картон. Исто то учините и са сличицама боксера. Потребна вам је још и коцкица као за „Не љути се, човече!". У игри могу да учествују два или четири играча. Кад играју двоје, један играч на почетку постави свог боксера у плави, а други свог љубимца у црвени угао. Први играч баца коцкицу и ако падну бројеви 1, 2, 3 и 4 он свог боксера ставља на поље које је показала коцкица било у хоризонталној, било у вертикалној равни (правац кретања играч бира по свом нахођењу). Ако коцкица покаже 5, 6 или број на коме боксер већ стоји, онда се боксер не помера и коцку баца претходник. Циљ је да играч доспе на поље на коме се већ налази противнички боксер. Када се то догоди играч који је доспео на већ заузето поље има право да још једанпут баци коцкицу. Ако падну бројеви 1, 2, 3, и 4 онда добија по један поен за добро пласиран ударац, ако падне број 5 признаје му се технички нокаут и добија 4 поена, а ако падне на број 6 добија јавну опомену, па му се одбијају 2 поена. Победник је играч који прикупи први 20 поена. Уколико се игра учетворо, онда по два играча стају у плави, и друга два у црвени угао и представљају екипе. Игра се на исти начин само што се прикупљају поени од двојице боксера из противничког угла, док се боксер из екипе заобилази. У овом случају згодније је да се игра до 25 поена, јер се поени брже сакупљају. У овој варијанти постоје два победника, појединачни и екипни.

ВЛС

НА БОЈНОМ ПОЉУ НАУКЕ

СМРТОНОСНИ ПЛАВИ КОНЧИЋИ

ИЗЛАЖУЋИ СЕ ОПАСНОСТИ ДА И САМ ОБОЛИ ОД НЕИЗЛЕЧИВЕ СУШИЦЕ, МЛАДИ ЛЕКАР ИЗ ВОЛШТИНА УПОРНО ЈЕ ТРАГАО ЗА ЊЕНИМ УЗРОЧНИКОМ.

Скромни лекар опште праксе тридесет четворогодишњи Роберт Кох стигао је из малог места Волштина у данашњој Пољској 1879. године у универзитетски град Вроцлав да пред скупом чувених научника изнесе резултате својих истраживања. Дочекао га је стари професор Кон, једини човек који је младог лекара подстицао да проучава микроорганизме. Старац се унапред радовао лекцији коју ће кратковиди провинцијалац одржати мудрим главама медицинске науке.

Професор Кон се није преварио. У демонстрационој сали, пред познатим професорима и научницима Роберт Хох је спретно мењао стаклене плочице са препаратима, стављао их под окулар и мирно објашњавао:

— Нема никакве сумње да штапићасти бацили изазивају „црни пришт“, како се у народу назива антракс. Годинама могу да буду притајени у организму а у одређеном тренутку у стању су да оживе и изазову опаку заразу.

ВАЉДА ЋЕ ВЕРОВАТИ

Чим је доказао да бацили изазивају „црни пришт“ доктор Кох се вратио у Волштин. Пуних пет година неуморно је изучавао микробе а онда, пун наде да ће добити помоћ за даљи рад, једног дана стао је пред славног патолога Рудолфа Вирхова.

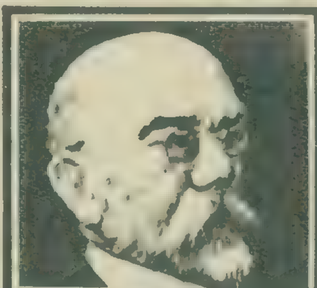
— Утврдио сам да само једна врста бацила може да изазове одређену болест — рекао је Кох. — Ја сам, господине, пронашао сигуран метод да добијем чисту културу ма које врсте микроба. На тај начин моћи ће да се одреди који су то бацили.

Вирхов је потцењивачки погледао свог младог колегу из провинције а онда му уз подругљив смешак рече:

— Ма немојте! Чини ми се да је то немогуће!

— Није, господине! —наланчаним му је противуречио. — Успело ми је да на површини куваног кромпира одгајим чисту културу микроба. То ми на житкој подлози није пошло за руком.

— Драги мој докторе... Како оно рекосте да се зовете? ... Да, доктор Кох — опет се подругљиво насмешио велики научник. — Ви бисте свакако желели да вам ставимо на располагање онолико лабораторија колико врста клица имате намеру да изолујете.

Поред бацила туберкулозе и антракса, Роберт Кох (1843—1910) је пронашао и проузроковаче колере.

— Поштовани професоре — рекао је Кох трудећи се да прикрије своје узбуђење. — Не треба ми ваша помоћ. Вратићу се у своју сиромашну лабораторију, открићу и изоловаћу бацил туберкулозе који у Европи и Америци убија сваког седмог човека. Онда ћете ми, ваљда, веровати!

Овај скромни човек више није проговорио ни реч схватајући да би свака дискусија била јалова. Вратио се у Волштин и озбиљно прионуо на посао. Знао је да прво мора да угледа изазиваче туберкулозе па тек онда да покуша да их издвоји. Био је потпуно свестан какво се опасности излаже јер од јектике није било лека. И поред тога започео је своје опите.

Из тела човека умрлог од туберкулозе исекао је болестан део плућа, изгњечио га и убризгао у очи заморчићима. После сваке операције брижљиво је прао руке у живином бихлориду, једином средству за заштиту од туберкулозе за које се знало. Али, заражене животиње никако нису оболевале. **Морам да будем стрпљив, говорио је Кох својој супрузи Еми, јер подмукла сушица зна дуго да се притаји да би одједном букнула ужасном жестином.**

Од живиног бихлорида руке су му прво пожутеле а кожа се смежурала, затим почела да црни и да се перута. Од напрезања над микроскопом очи су му поцрвенеле, сузиле и пекле га.

МИКРОБИ СУ ГУРМАНИ

Иако је све препарате обојио бојама сунчевог спектра микробе нико није успевао да угледа. Најзад, кад су заражени заморчићи почели да дрхте у туберкулозној грозници, у телу ткива, узетим из њихових плућа које је поставио под микроскоп, успео је да угледа узбудљив призор: густ сплет модрих изувијаних, танких кончића.

— Како су сићушни, мањи су од петстотог дела милиметра! — одахнуо је. — Није ни чудо што их до сада нико није угледао. Али, то није никакав доказ. Ко ми каже да баш они изазивају туберкулозу?

Зато је одлучио да одгаји њихову чисту културу и то кроз неколико генерација од којих ће последњу убризгати здравим животињама. Ако оне оболе, биће сигуран да је пронашао узрочника опаке болести.

Узалуд је Кох затварао заражено ткиво у стотине бочица и епрувета и стављао их на хранљиву подлогу. Микроби који су у телу оболелих људи множили запањујућом брзином нису се размножавали ван живог организма. Иако је стрпљиво справљао све могуће врсте хране за плаве кончиће, резултат је увек био раван нули. Ноћима је седео у замраченој лабораторији трудећи се да реши загонетку.

— Ако су ти бацили такви гурмани да се могу развијати само у живом телу, онда морам да им сервирам храну која је слична живој — одлучио је.

Прошло је неколико седмица испуњених неуспелим покушајима док једног дана није успео да направи подлогу од крвног серума говечета. Распоредио га је у неколико десетина бочица и у њих ставио изгњечено оболело ткиво. Бочице је сместио у инкубатор који је имао температуру живог заморчета.

Организми које је најзад угледао били су мањи од петстотог дела милиметра.

БЕЗ ИКАКВИХ ПРИМЕДБИ

Обузет чудним осећањем, сваке зоре Кох је отварао инкубатор и под микроскопом испитивао садржај бочица. Седмог дана постао је нервозан а десетог дуго је разочарано стајао над микроскопом... Четрнаестог дана покушао је сам себе да охрабри:

— Изгледа да ћу морати све да почнем из почетка!

Петнаестог дана, под микроскопом угледао је у крвном серуму голему колонију младих живих бацила. Множили су се под његовим оком.

Ни тада није хтео да ликује. Месецима је размножавао уловљене бациле и тек кад се у једној бочици развила четрдесет и трећа генерација, одлучио је да изведе главни опит — уштрцао их је у тело разним животињама. После две недеље кокошке, зечеви и пацови су се снуждили, тешко су дисали, све теже се кретали. У њиховим плућима Кох је пронашао туберкуле.

У Берлинском физиолошком друштву, 24. марта 1882. године, доктор Роберт Кох је пред одабраним скупом научника у сувопарном али документованом извештају описао историју лова на бацил туберкулозе. Није остављено места ни за какву примедбу, ни за какво питање. Кад је најзад склопио странице извештаја и скинуо наочари с носа, Рудолф Вирхов је устао и напустио салу. Није се усудио ни да погледа кратковидог лекара из провинције којег је, неколико година раније, с омаловажавањем отпратио из свог кабинета.

Роберт Кох није о томе ни најмање бринуо. Задовољан што је људском роду омогућио да упозна узрочника туберкулозе, вратио се у Волштин да би већ сутрадан рекао својој супрузи Еми:

— Знаш, нешто сам ноћас размишљао. Требало би свет ослободити колере.

П. З.

КАД ОЧИ ВАРАЈУ

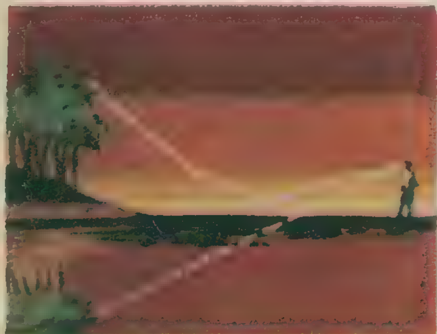
СЛИКЕ ПРЕДМЕТА — Оптичка варка је природна појава. Јавља се у тропским крајевима кад је мирно и топло време, у пустињама кад је ваздух прегрејан или јако охлађен, а често и на обалама Сицилије, нарочито у Месинском теснацу. У Банату се може видети за време великих жега и у народу је позната под именом „Бака тера козлиће“. Суштина оптичке варке је у томе што се слика неког предмета, који је, иначе, далеко иза хоризонта, нађе у нашем видном пољу. Оптичка варка настаје када светлосни зраци, који падају на предмете и одбијају се од њих, наиђу на свом путу на густе и хладне слојеве ваздуха. Тада се они одбијају од тих слојева ваздуха као од великог огледала и пројектују слику предмета у човечије видно поље. Овај природни феномен може се доживети и на мору. Величанствену оптичку варку видели су 1854. године морепловци на Балтичком мору: пред њиховим очима лебдела је британска флота од 19 бродова, иако је била удаљена од њих читавих 50 километара. Врста оптичке варке је и фатаморгана.

КРЕТАЊЕ СВЕТЛОСТИ — Светлост се не креће увек у правој линији. Огледало, призма или сочиво преламају светлосне зраке и омогућавају да се неки лик појави тамо где иначе не би могао да се види.

ЕТНА КАО ОСТРВО — У многим записима могу се наћи подаци о готово невероватним призорима насталим на основу оптичке варке. Тако је једном приликом вулкан Етна на Сицилији виђен на Малти као острво у суседству.

ЗБОГ ГУСТИНЕ ВАЗДУХА — Оптичка варка, у ствари, настаје због нагле промене густине и температуре ваздуха. Када светлосни зраци одбијени од предмета наиђу на такву средину, она се понаша као огледало или призма.

ОБОГАТИО се ЧИОДАМА

МУМИЈЕ С ВЕШТАЧКИМ ЗУБИМА — Вештачки зуби нађени су у вилицама неких староегипатских мумија па се претпоставља да су Египћани знали за тајну постављања нових, вештачких зуба. Такође се зна да су у Египту вештачке зубе носили људи којима су прави поиспадали и да би се на тај начин разликовали од лопова. По Фараоновом закону ломљени су зуби ономе ко учини неке теже прекршаје.

КЕЛНЕРИ-МАРАТОНЦИ — Израчунато је колико корака направи келнер који ради од осам увече до поноћи. Бројка је задивљујућа: за то време келнер пређе 57 километара или учини око 99 хиљада корака.

ЛЕПА ГРЕШКА — Хартија за упијање, која се употребљава и данас, пронађена је захваљујући — грешки. Године 1838. један радник у бергшајерском млину за хартију заборавио је да папирној маси дода лепак. После је установљено да овакав папир одлично упија течност.

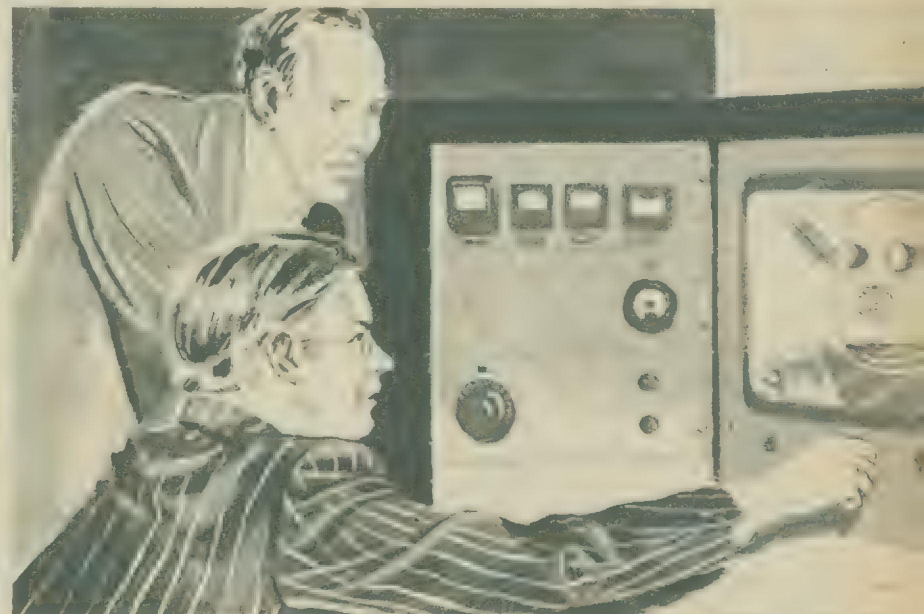
ПРВЕ КОВЕРТЕ — Раније се није знало за коверте и писма су се, пре слања само савијала и печатила. Непреломљени печат био је гаранција да нико није отварао писмо. Први пут коверта се спомињу 1653. године кад је Француз Де Валије добио од власти дозволу да их продаје на париским улицама.

МАЛИ ИЗУМ — ВЕЛИКО БОГАТСТВО — Многи велики проналазачи умрли су у беди. Неки ситни проналасци, међутим, донели су милионе својим изумитељима. Тако је Сет Хант, који је 1800. направио прве чиоде, стекао велико богатство захваљујући овом свом изуму.

Откриће је било епохално. Ко је до њега дошао: стари научник који је већ био на крају своје каријере или његов преко две стотине година млађи колега?

ИСАК АСИМОВ

НЕКО ЈЕ ПЛАКАО

Елија Бејли је таман одлучио да припали лулу кад су се врата његове радне собе широм отворила. Лула му је испала из руку и он се загледа у човека који се појавио на прагу.

— Р. Денил! — рекао је посетилац, високи робот преплануло лица. — Жао ми је што сам те овако изненадио, али није било времена за најаву. У сваком случају, срећан сам што те поново видим, пријатељу Елија.

Робот је пружио руку, савршено људским гестом, као што је људски био и његов изглед. Поздравили су се срдачно.

Две верзије

— Па, добро дошао, пријатељу Дениле, — рекао је Бејли. — Каква је то журба о којој говориш? Да није ова наша Земља опет у опасности?

— Не, не, ствар није тако крупна. Реч је о једној расправи међу научницима. А пошто смо се налазили близу Земље...

— Значи, били сте у неком космичком броду?

— Да. И капетан се сложио да скокнем до тебе и затражим савет. А ствар је у овоме. Међу путницима брода „Ета Карина" налазе се и два математичара који путују на Аурору да би присуствовали међузвезданој научној конференцији. То су Алфред Бар Хумболт и Ценјуери Сабат.

— Али, ја не знам ништа о математици, пријатељу Дениле.

— То овде није ни потребно.. Дакле, да ти прво кажем да је доктор Хумболт већ при крају своје двадесет седме деценије живота. Он је један од врхунских математичара наше галаксије. Међутим, доктор Сабат је веома млад, још нема педесет година, али се већ прочуо као један од највећих талената.

— Значи, обојица су велики. И шта се догодило?

— Изложићу ти прво верзију доктора Хумболта. Кратко време пре поласка на пут, пронашао је један нов, суптилан математички метод који ће значити праву револуцију у неуробиофизици. Но, управо због епохалне важности открића, научника је гризао црв сумње: ко зна да ли је све баш тако како њему изгледа? Сазнавши да се на броду налази доктор Сабат ...

— Ах! Хтео је да чује шта он о томе мисли?

— Да. Њих двојица су се и раније сретали на међународним скуповима и узајамно ценили. Дакле, Хумболт је изнео колеги своје откриће и овај се одушевио. Сад већ сигуран, Хумболт је у току следећа два дана написао извештај о свом открићу и замолио капетана да га емитује председништву конференције на Аурори, како би се учесници припремили за дискусију. Можете замислити његово изненађење кад му је капетан рекао да је и доктор Сабат припремио истоветан извештај.

— То је Хумболтова верзија. А шта каже Сабат?

— Готово од речи до речи исто што и Хумболт, с том разликом што је откриће начинио он, Сабат, и затражио Хумболтово мишљење, а овај је то злоупотребио...

Роботи сведоче

— Хм. Мени проблем не изгледа нимало тежак. Нека обојица покажу белешке из којих ће се видети којим су путевима дошли до открића. Тако ћете ухватити крадљивца.

— На жалост, то се овде не може применити. И Хумболт и Сабат тврде да нису правили никакве белешке, да су идеју разрађивали у глави и да су је први пут ставили на хартију пишући овај извештај.

— Шта они предлажу?

— Хумболт позива Сабата да призна крађу, обећавајући му да ће за то знати само њих двојица и капетан. Но, и Сабат са своје стране позива Хумболта да призна крађу.

— И шта сад?

— Чекају да један попусти. Међутим, капетан је као на иглама. Ствар мора бити решена пре доласка на Аурору; само тако се може избећи скандал.

— То је све, пријатељу Дениле?

— Не, није све. Постоје сведоци.

— Сведоци? Какви сведоци?

— Лични слуга доктора Хумболта...

— Робот?

— Наравно. Зове се Р. Престон. Он тврди да је био присутан кад је његов господар изложио своје откриће доктору Сабату. На несрећу, ту је и лични слуга доктора Сабата, по имену Р. Ида. И он каже да је био присутан разговору двојице научника...

— Само, Р. Ида тврди да је његов господар изложио доктору Хумболту своје откриће, зар не?

— Тачно.

— Значи један робот лаже?

— Изгледа.

— Добро, пријатељу Дениле, да прекратимо. Хоће ли научници пристати да их испитам?

— Не. То не долази у обзир, чак ни преко телевизије.

— Могу ли бар са роботима да разговарам преко телевизије?

— Мислим да можеш.

— Добро. Да сада мало размотримо ствар. По правилу, робот не лаже. Лагаће само ако је у питању заштита живота или битних интереса његовог господара или неког другог људског бића... У реду, почећемо са Р. Идом, роботом млађеног доктора Сабата.

У реду, момче!

— Требаће ми за то неколико минута. Овде имам микропријемник са пројектором... Не, није ми потребно платно, довољан ми је овај бели зид.

Минути су пролазили. Најзад је Р. Денил рекао:

— Ако си спреман, пријатељу, можемо да почнемо.

Притиснуо је једно дугме и на зиду се појавио лик Р. Иде. За разлику од Денила, који је био робот-хуманоид, Р. Ида није имао некакве сличности са човеком.

— Ти си Р. Ида, лични слуга доктора Сабата? — упитао је Бејли.

— Да, господине.

— Колико си већ у његовој служби?

— Двадесет две године, господине.

— За тебе је репутација твога господара веома важна, зар не?

— Да, господине.

— Исто толико важна као и репутација неког другог човека?

Р. Ида је мало оклевао.

— То зависи од случаја, господине.

— Ако би био убеђен да је репутација твога господара важнија од репутације неког другог научника, рецимо доктора Хумболта, да ли би лагао у корист свога господара?

— Лагао бих, господине.

— Да ли си лагао капетана приликом саслушања?

— Не, господине.

— А да си лагао, то сад не би признао, зар не?

— Не бих признао, господине.

— Слушај ме добро. Твој господар доктор Сабат је уважен научник, али је млад. Ако је он подлегао искушењу и украо идеју доктору Хумболту, па се то открије, доживео би тежак ударац, али то не би био крај његове каријере. Имао би времена да својим каснијим научним резултатима то поправи и да заузме угледно место. Сви би оно сматрали младалачком грешком. Међутим, са доктором Хумболтом је друкчије. Ако је он крадљивац, то би био срамни крај једне блиставе каријере. Схваташ ли, дакле, да треба имати више обзира према доктору Хумболту?

Р. Ида је мало ћутао пре него што је одговорио:

— Мој исказ је био лажан. Идеја припада др Хумболту.

— У реду, момче. Наш разговор је завршен... Дениле, дај Р. Престона.

— Зашто? Зар Р. Ида није признао да је лагао?

— Јесте, али само зато што сам га ја убедио да је др Хумболт угроженији.

— Добро, ево Р. Престона...

На зиду се појавио лик другог робота. Био је готово истоветан са Р. Идом.

Глас се йрекинуо

★★★★★★★★★★★★★★

— Ти си Р. Престон, лични слуга доктора Хумболта?

— Да господине.

Бејли је постављао иста питања као и првом роботу и добијао исте одговоре. Најзад је дошао на последње:

— А сад ме случај добро. Твој господар доктор Хумболт је уважен научник али је стар. Ако је он подлегао искушењу и украо идеју доктору Сабату, па се то открије, доживео би тежак ударац, али то не би уништило његову репутацију учвршћивану деценијама. Сви би то сматрали старачком грешком и прешли би преко тога. Међутим, са доктором Сабатом је друкчије. Ако је он крадљивац, његова каријера би била пресечена у корену и никад се више не би повратио. Схваташ ли, дакле, да треба имати више обзира према доктору Сабату?

Р. Престон је дуго ћутао пре него што је одговорио:

— Мој исказ је био онакав какав сам...

Глас се прекинуо.

— Молим те, Р. Престоне, настави!

Никаквог одговора.

— Бојим се, пријатељу Елија, — рекао је Денил — да од њега више ништа нећемо чути. Прегореле су му ћелије у мозгу.

— Видим. Тиме смо решили наш случај.

— Како?

— Размисли мало. Исправном човеку не би било потребно да учи свога робота шта да изјави. Једноставно, пустио би га да говори истину. А крадљивац? Он зна да ће робот лагати да би га заштитио, али такође зна да лажна изјава никад није онако чврста као истинита. Шта ће онда урадити? Н а р е д и ћ е своме роботу да лаже, то јест учврстиће га у лажи.

— То је прилично логично, пријатељу Елија.

— Дакле, у првом случају робот прелази са истине на лаж, и то ће учинити без икакве штете по себе. У другом, треба да пређе са п о ј а ч а н е лажи на истину, али то може учинити само по цену да му прегоре мождане ћелије.

— Значи, крадљивац је доктор Хумболт?

— Да. Реци то капетану и предложи му да изврши притисак на др Хумболта. Можда ће му извући признање.

Чему комедија?

★★★★★★★★★★★★★★

Р. Денил се вратио после пола часа, најдужа пола часа у Бејлијевом животу.

— Погодио си! — узвикнуо је. Др Хумболт је признао! Капетан ти изражава своју најтоплију захвалност.

— Добро, добро — рекао је Елија, бришући зној са чела.

— А сада бих те нешто питао, пријатељу. Зар се из онога што су роботи рекли није могао извући и друкчији закључак? Да је прелазак са лажи на истину лакши него прелазак са истине на лаж? Према томе, то што су прегореле ћелије Р. Престону значило би да је његов господар невин, а др Сабат крив.

— Да, пријатељу Дениле, то се заиста могло закључити.

— Па како си онда био сигуран да је др Хумболт крив?

Бејли се осмехнуо.

— Признаћу ти, пријатељу. Ја боље познајем људе него роботе, па сам свој суд засновао на људској природи, а не на исказима робота.

— Баш ме интересује како.

— Прилично једноставно. У овом загонетном случају, у којем је све симетрично, има једна несиметрична ствар: године протагониста. Један је стар, други врло млад.

— Да. Па шта?

— Ја сасвим лепо могу замислити младог научника који је изненада дошао до великог открића како се обраћа за мишљење свом старијем уваженом колеги, у кога је увек гледао као у неког полубога. Међутим, не могу замислити да стари, угледни научник тражи мишљење од једног жутокљунца. Има још нешто. Зар би се младић усудио да украде идеју старом, уваженом колеги? Међутим, стари би могао доћи у такво искушење, знајући да ће се његовој речи више веровати. Према томе, др Хумболт је у сваком случају испадао крив.

— Зашто си онда правио комедију са испитивањем робота?

— Зашто што ми је био потребан неки спектакуларни доказ. Прегоревање ћелија је дошло као наручено.

Р. Денил је пружио руку.

— Хвала, пријатељу. Надам се да ћемо се опет видети.

Бејли је чврсто стегао пружену руку.

— Свакако, Дениле, само, молим те, гледај да то не буде баш тако скоро.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Стари слон пре стигне до циља но жустри ждребац.

(Вијетнамска пословица)

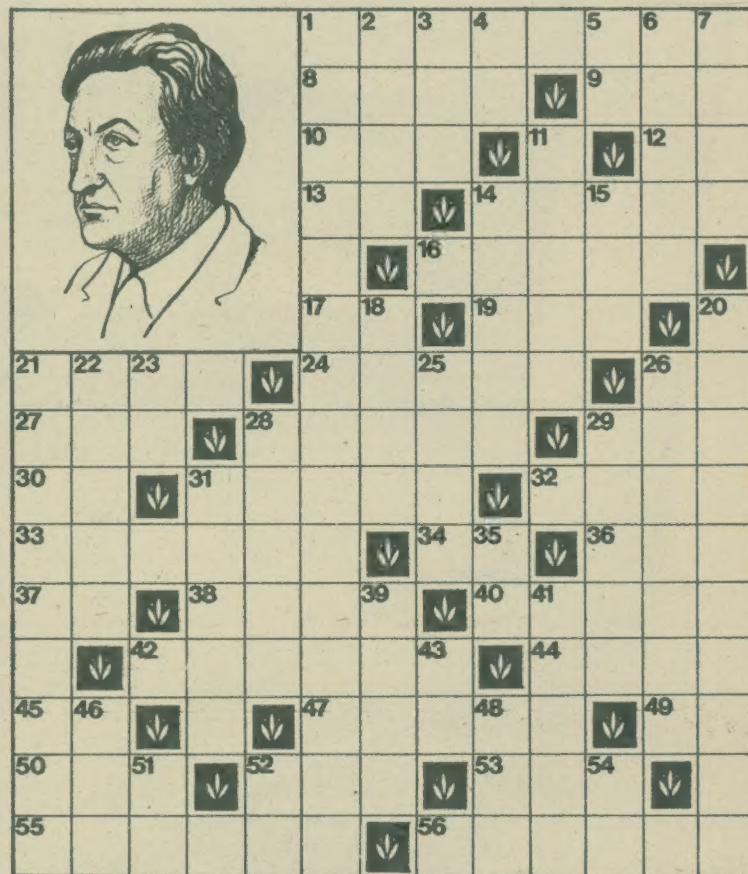
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) РОМАН КЊИЖЕВНИКА ПОД 1. УСПРАВНО, 8) планина у Србији, 9) стожер, 10) стари Словен, 12) иницијали песника „Бели мугри", 13) предлог, 14) славина за воду, 16) авионска полетно-слетна стаза, 17) јединица за мерење електричног отпора, 19) наш књижевник (Бихаљи Мерин), 21) шаховска фигура, 24) музички облик у коме се тема стално понавља, 26) самогласник и сугласник, 27) орган чула слуха, 28) група острва на Полинезији, 29) назив, 30) грчко слово, 31) који пази ред, 32) име песника Жупанчича, 33) уништавати, разбијати, 34) део коњске опреме, 36) мера за површину (мн.); 37) река у Аустрији, притока Дунава, 38) теткин муж, 40) становник Гренланда, 42) име певачице Кесовије, 44) украсна биљка, 45) коњ, 47) самогласник, 49) наш књижевник мађарске националности (Карољ), 50) комад, 52) легенда, 53) посао, 55) наш нобеловац, 56) непосредни произвођач.

УСПРАВНО:

1) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ НАШЕГ САВРЕМЕНОГ КЊИЖЕВНИКА И ПУБЛИЦИСТЕ (види слику!), 2) вулкан на Сицилији, 3) део цвета, латица, 4) прво и четрнаесто слово азбуке, 5) јуначки спев, 6) опера од Белинија, 7) сињска витешка игра, 11) замешано брашно, 14) игла прибадача, 15) троцифрен број, 18) девојка (песн.), 20) и 21) КЊИГЕ ЗА ДЕЦУ ПЕСНИКА ПОД 1. УСПРАВНО, 22) зракоплов, 23) ауто-ознака за Мостар, 25) драма Хенрика Ибзена, 26) запара, спарина, 28) врста ловачког пса, 29) Одисејева постојбина, 31) витез, 35) ономатопеја козјег мекетања, 39) хемијски елемент, 41) хармонија, 43) врста першуна, 46) боја лица, 48) врста папагаја, 51) предлог, 52) лична заменица, 54) иницијали нашег филмског и ТВ глумца.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) Комбинат, 8) угао, 9) Еме, 10) Кан, 11) квар, 12) уљ, 13) овити, р, 14) гранит, 15) У ВАТРИ, о, з, 16) рат, 17) ЕРИХ КОШ, 22) так, 23) етика, 24) та, 25) крв, 26) прија, 27) грм, 28) ак, 29) брада, 30) дроп, о, 31) плата, 32) мрави, 33) вариво, 35) Арад, о, 36) „Улица", 37) стег, 38) ан, 39) цниц, 40) цртеж, 42) Кра, 43) Иран, 44) големост.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА" 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић.
Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника" Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дин, полугодишња 110,00 дин, тромесечна 55,00 дин. Претплата за иностранство: годишња 440,000 дин, полугодишња 220,00 дин, тромесечна 110,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 64.—, Долар 25.—, Фф. 110.—, Шфр. 66.—, Шкр. 108.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1 1973. године не плаћа се порез на промет.

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ

НОВА СВЕТСКА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА ЗА МЛАДЕ

ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ је нова серија књига која опште и вечите теме историје и науке, културе и уметности приближава младим читаоцима. То су приче о нашој цивилизацији, испричане на узбудљив и маштовит начин, с много научних података, у којима су спојени занимљивост и учење, поука и забава.

Омиљени Дизнијеви јунаци само су водичи кроз прошле векове и будуће просторе. Они воде младог човека величанственим путевима којима је корачао човек — истраживач, научник, уметник, стваралац, пустолов и визионар. Прво коло чине три тома, а сваки том обухвата по две области које нарочито интересују младе читаоце.

Први том: ВЕЛИКЕ АВАНТУРЕ И ПЕТ КОНТИНЕНАТА
Други том: ВЕЛИКИ МИТОВИ И ЛЕГЕНДЕ и ОД ПЕЋИНЕ ДО ОБЛАКОДЕРА
Трећи том: БЕСКРАЈНО ЦАРСТВО МАШТЕ И ПРИЧЕ ЈЕДНОГ МАШТОВЊАКА

Овај нови комплет Дизнијевог свезнања наставак је раније серије комплета „ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА" и доживео је изванредан успех у Америци, многим земљама Европе, а сада и у нас.

Комплет од три књиге штампан је ћирилицом и латиницом, тврдо повезан, с пластифицираним корицама и украсном поклон-кутијом.

НАРУЏБЕНИЦА

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9
Овим неопозиво купујем комплет „ДИЗНИЈЕВО СВЕЗНАЊЕ" (три књиге) по цени од 600.— динара, ћирилицом или латиницом.
ЗА ГОТОВО-ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 500.— динара за цео комплет. Уплату ћу извршити поштару приликом пријема пакета.
НА ОТПЛАТУ — по цени од 600.— динара за цео комплет, који ћу износ уплатити у 10 редовних месечних рата по 60.— динара месечно, после пријема књига, рачуна и уплатница, почев од ________ 197 ____ године.
Књиге ми испоручите на предузеће, стан (Непотребно прецртати)
У случају спора признајем надлежност IV општинског суда у Београду.

КУПАЦ ______________________ (презиме, име и очево име) ______________ Место и поштански број

______________ Улица и број ______________ Назив и адреса радне организације

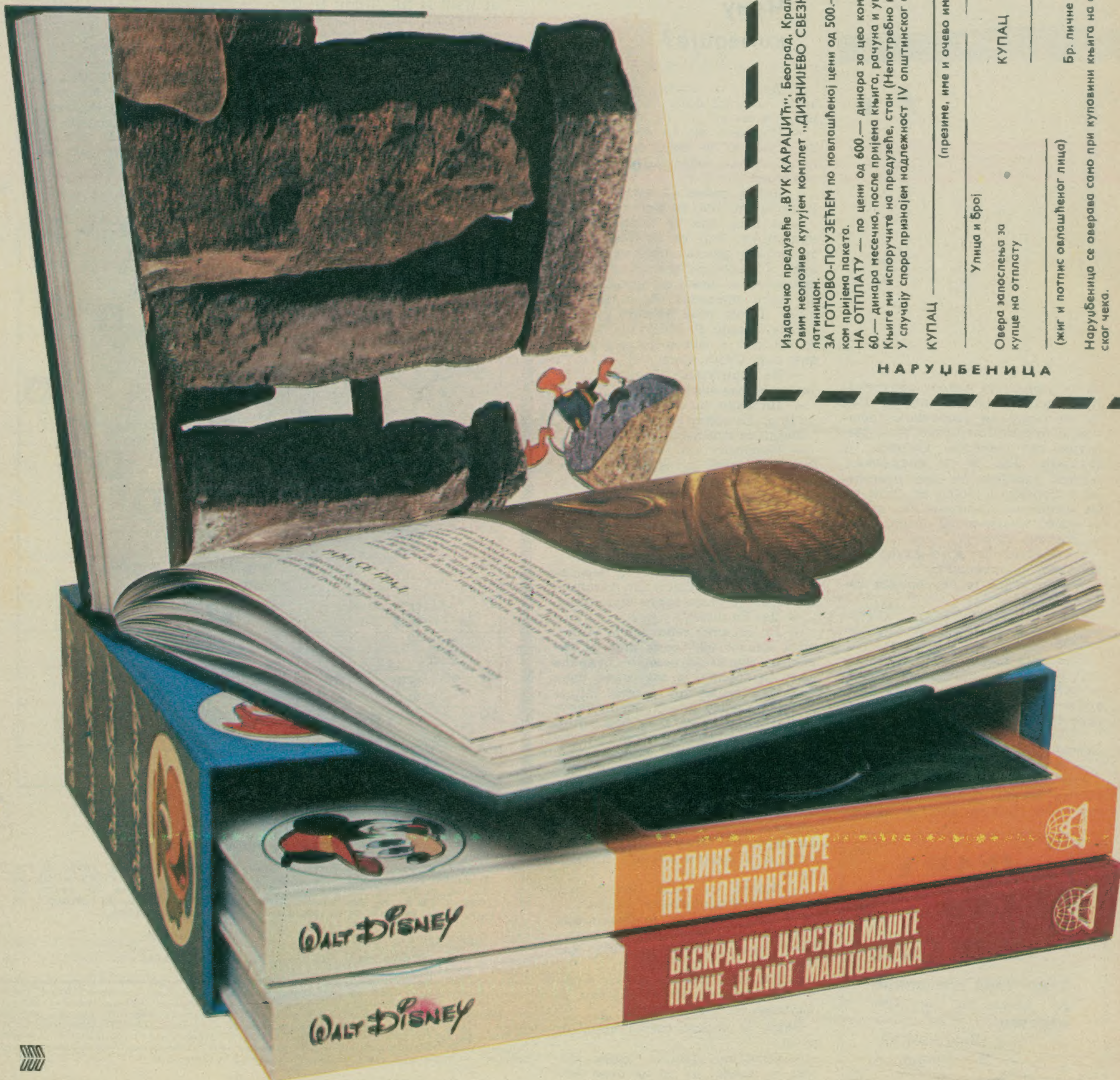
Овера запослења за купце на отплату

КУПАЦ ______________ (својеручни потпис)

______________ (жиг и потпис овлашћеног лица)

Бр. личне карте ________ Издате од СУП-а ________

Наруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак од пензијског чека.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

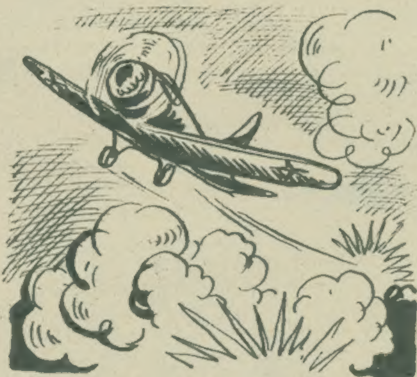
ПРВИ ПРВИ МАЈ

Молим те, реци ми када је и гдје код нас први пут прослављен Први мај као празник рада.

Наташа Љубојевић
ученица, Титоград

Као празник рада Први мај је код нас први пут прослављен 1890. године у Љубљани, Загребу и Новом Саду. Године 1893. и београдски радници су прославили Први мај.

КЛУЗ У »ПОТЕЗУ«

Занима ме ко је био први партизански пилот и када је извео прву акцију.

Сања Павловић,
ученица, Задар

Први партизански пилот био је народни херој Фрањо Клуз, рођен 18. септембра 1913. године у малом месту Јошику код Босанске Дубице. Он је по директиви КПЈ прелетео „потезом 25" из Бањалуке у ослобођени Приједор и прикључио се НОВ. 21. маја 1942. године својим авионом извршио је прву ваздушну акцију те се тај дан слави данас као Дан ваздухопловства. Дванаест дана касније напао је усташку колону код Орахова што се сматра његовом најуспешнијом акцијом. Клуз је погинуо 14. септембра 1944. године код Омиша, где га је оборила немачка противавионска артиљерија.

НАША МАРАКАНА

Који је наш највећи фудбалски стадион?

Марко Базић,
Дубровник

Наш највећи стадион је стадион ФК „Црвене звезде" у Београду, који је популарно назван „Маракана" по угледу на чувени стадион у Бразилу, а може да прими до 110.000 гледалаца.

ПРОБЛЕМАТИЧНО КРУНИСАЊЕ

Моја мама тврди да је аутор велике слике „Крунисање цара Душана" Стојан Аралица а ја мислим да је Пеђа Милосављевић. Ко је у праву?

Жарко Миленковић,
Нови Београд

Нисте у праву ни ти ни твоја мама. Аутор велике композиције из српске историје „Крунисање цара Душана" је Паја Јовановић (1859—1956), представник академског реализма.

БЕЗ БРОДОВА

Молим те да ми објасниш како је Саргаско море добило име, где се налази и зашто по њему не плове бродови?

Весна Поповић,
Београд

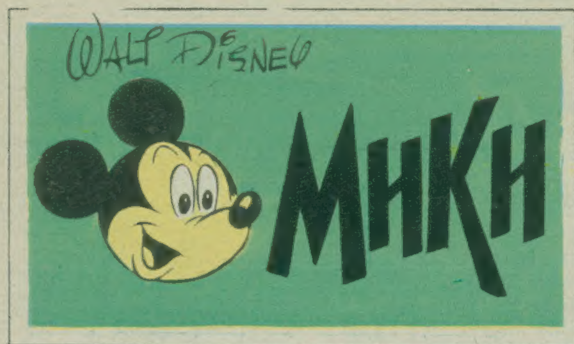
Саргаско море је део Атлантског океана и налази се између Азорских острва на североистоку, Бермуда на северозападу и Малих Антила на југозападу. Име овог мора елиптичног облика и површине од око осам и по милиона квадратних километара потиче од саргасума, једне врсте алги које у великим количинама плутају по њему. Ове необичне алге представљају велику опасност за бродове па се тако Саргаско море и данас, као и у доба једрењака, налази ван свих линија трансатлантског паробродског саобраћаја и њим не плове ни најсавременији бродови.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

решење загонетке: Несрећа на пустом друму

„Калина је окренула главу налево, према друму, почела да рже. Ја сам погледао изнад њених леђа и видео црна кола..." Судећи према овим речима Барбе је узјахивао кобилу с десне стране. Међутим, сви знају, а поготову професионални џокеји, да се коњи узјахују с леве стране. Према томе, његов исказ није истинит и Емануел Уседа није био крив за несрећу већ Галан, кога је његов рођак Барбе желео да ослободи одговорности.

WALT DISNEY
МИКИ

УЈКА МИКИ, ЗАШТО НЕКЕ ЖИВОТИЊЕ ЗОВЕМО ДОМАЋИМ?

ЗАТО ШТО... ОВАЈ... ХМ...

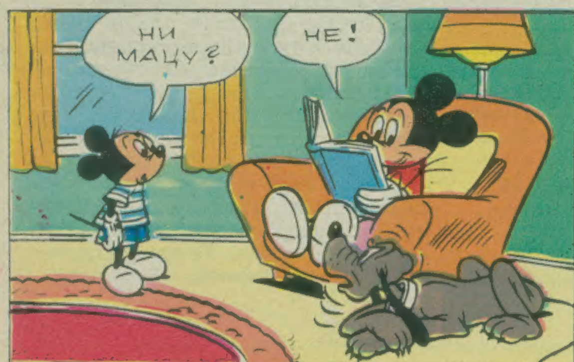

ЗАТО ШТО ИХ ДРЖИМО У КУЋИ И МАЗИМО!

А МОГУ Л' ЈА ДА ИМАМ ДОМАЋУ ЖАБУ?
НЕ, МИЋО!

А КОРЊАЧУ?
НЕ!

А ТЕГЛУ ПУНУ МРАВА?
ЈОК!

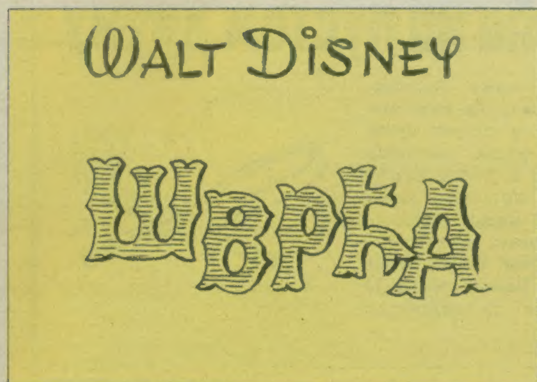

А ХРИКА?
НЕ!

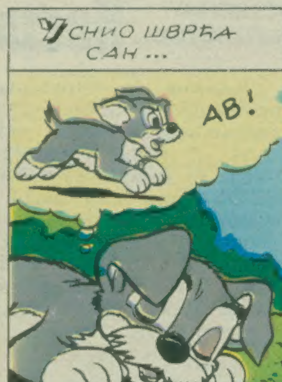

НИ МАЦУ?
НЕ!

ГРРРРР
АВ
АВ

Copyright © 1975
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

ЖАО МИ ЈЕ... НИШТА ДАНАС ОД КУПОВИНЕ!
НА ПРОДАЈУ

WALT DISNEY
ШВРЋА

УСНИО ШВРЋА САН...
АВ!

... КАО ОН И ЧИКА КЛЕМПА ГОНЕ ОДБЕГЛЕ ЗАТВОРЕНИКЕ.

ЈА... ИЗГУБИО САМ ТРАГ! НИЈЕ МИ НОС К'О ШТО ЈЕ НЕКАД БИО!
ОВУДА, ЧИКА КЛЕМПО!

САЊА! ПОГЛЕДАЈ КАКО ТРЗА НОЖИЦАМА!
ЈАДНИ МАЛИШАН! СИГУРНО ОПЕТ ЈУРИ ЛЕПТИРОВЕ!
ЗДРАВО, НАРОДЕ!

СТИГ'О САМ ЈЕДНОГ, ЧИКА КЛЕМПО! СПОТАК'О СЕ!
УПС!

ОХ! НЕ МОГУ ВИШЕ ДА ТРЧИМ! А, ЕВО, СТИЖЕ ТАЈ КРВОЛОЧНИ ПАС!

ДОБРА КУЦО!
ГЛЕ! ПА ОВО ЈЕ, ИЗГЛЕДА, НЕКИ ПРИСТОЈАН МОМАК...

ПРОБУДИ СЕ, ШВРЋО! ВРЕМЕ ЈЕ ЗА ВЕЧЕРУ...
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

КАЖИ, ЧИКА КЛЕМПО, ШТА ПРАВИ ПАС-ТРАГАЧ УРАДИ КАД СТИГНЕ ОДБЕГЛОГ ОСУЂЕНИКА?
ПА... ОВАЈ... АХ... МНОГО, БРАТЕ, ПИТАШ! ПИЈ ТО СВОЈЕ МЛЕКЦЕ!
ШВРЋА